

საერთაშორისო რეცენზირებადი მულტილინგვალური

სამეცნიერო ჟურნალი

„Scripta manent“

საქართველო

№4 (12)

2011

ჟურნალი დაფუძნებულია
ღია დიპლომატიის ასოციაციის მიერ

Multilingual Reviewing International Scientific Magazine

Международный рецензионный мультилингвальный научный журнал

„Scripta manent“

GEORGIA

ГРУЗИЯ

№4 (12)

2011

OPEN DIPLOMATIC ASSOCIATION

АССОЦИАЦИЯ ОТКРЫТОЙ ДИПЛОМАТИИ

ISSN 1987-7390
UDK (უკ) 81+82
S-41

სარედაქციო კოლეგია:

მაია ჩხეიძე

მთავარი რედაქტორი

რუსუდან თაბუკაშვილი

მთავარი რედაქტორის მოადგილე

ია ჩიქვინიძე

პასუხისმგებელი მდივანი

რედაქციის წევრები:

ვიტა ფურცელაძე, ჰანს რუდოლფ ფლუპი, კულაუ ბიბიტოვა, სილვია ბოტეა,
ტანია ბრისჰამერი, ქეთევან გაბუნია, ია ბურღული, მარია მიხაილოვა,
ტატიანა მებრელიშვილი, ალბა ბრაცინო, ალესანდრა სპადაფორა, გიორგი ყუფარაძე.

მისამართი:

საქართველო, თბილისი, 0175, კოსტავას 77, კორპუსი VI, სართული VIII

ტელ. : 36 51 76

E-mail : r.tabukashvili@gmail.com

ტექნიკური უზრუნველყოფა: კარინა ხარაზიშვილი

E-mail : k-kharazishvili@mail.ru

scripta.manentmagazine@gmail.com

ჟურნალის ელექტრონული ვერსია განთავსებულია ღია დიბლომატიის ასოციაციის ვებგვერდზე:
www.odageorgia.ge

Editorial Board:

Maia Chkheidze, Viola Purtseladze, Rusudan Tabukashvili, Ia Chikvinidze, Hans Rudiger Fluck, Kulpash Beibitova, Tania Griebßhammer, Ketevan Gabunia, Ia Burduli, Maria Mikhailova, Silvia Boteva, Tatiana Megrelishvili, Alba Graziano, Alessandra Spadafora, Georgi Kuparadze

Adress: Kostava str. 77, 0175, Tbilisi, Georgia

Tel. : (995 32) 36 51 76

E-mail: r. tabukashvili@gmail. com

Electronic version: [www. odageorgia. ge](http://www.odageorgia.ge)

Редакционная коллегия:

Маия Чхеидзе, Виола Пурцеладзе, Русудан Табукашвили, Ия Чиквинидзе, Ганс Рудигер Флук, Кульпаш Бейбитова, Таня Грисхаммер, Кетеван Габуня, Ия Бурдули, Мария Михайлова, Сильвия Ботева, Татьяна Мегрелишвили, Альба Грациано, Алессандра Спадафора, Георгий Купарадзе

Адрес: Ул. Костава 77, 0175, Тбилиси, Грузия

Тел. : (995 32) 36 51 76

E-mail: r. tabukashvili@gmail. com

Электронная версия: [www. odageorgia. ge](http://www.odageorgia.ge)

რედაქციისაბან

ჟურნალი აქვეყნებს როგორც ტრადიციულ, ისე თანამედროვე ლინგვისტიკისა და ლიტერატურათმცოდნეობის ყველა მიმდინარეობაზე დაფუძნებულ თეორიულ თუ პრაქტიკულ ნაშრომებს და ადგილს უთმობს აგრეთვე რეცენზიებსა და თარგმანებს.

პროფესიონალ ლინგვისტთა და ლიტერატურათმცოდნეთა ნაშრომების გამოქვეყნების გარდა ჟურნალი მიზნად ისახავს ფილოლოგიის, როგორც ერთ-ერთი ძირძველი ჰუმანიტარული მეცნიერების პოპულარიზაციას მომავალ თაობებში. ჟურნალის რედაქლეგია განსაკუთრებული ინტერესითა და ყურადღებით ეკიდება დოქტორანტთა და ახალგაზრდა მეცნიერთა ნაშრომებს.

სარჩევი

ციური ახვლედიანი, ნონა რუაძე ლათინიზმთა ფონეტიკური ასიმილაციის თავისებურებანი საშუალ ფრანგულში.....	9
ირინე გოშხეთელიანი კულტურის გავლენა ინგლისური ენის შესწავლაზე.....	13
ქეთევან გაბუნია, მარინე კვანტალიანი დარგობრივი ენის – ინტერაქციის ობიექტის – სოციოლინგვისტური და დიდაქტიკური ანალიზი.....	21
ირინა კვესელავა აუდირების სწავლებისათვის განკუთვნილი სავარჯიშოების შედგენა.....	26
ირინა კვესელავა მეტაკოგნიციის და პიროვნული რეფლექსიის განვითარება მულტიმედირი დავალებების საშუალებით.....	30
მარინა ზორანიანი შესვედრა როგორც საქმიანი კომუნიკაციის უნარი	34
ნატალია სურგულაძე ფრაზეოლოგიური ერთეულის შიდა ფორმა როგორც ემოციურობისა და გამომსახველობის აღმნიშვნელი საშუალება.....	38
ნინო ქავთარაძე ემანუელ კარერის პოსტმოდერნისტული ექსპერიმენტი.....	43
ლოლიტა თაბუაშვილი ფრანგულ და ქართულ გასტრონომიულ ფრაზეოლოგიზმთა შედარებით-შეპირისპირებითი ანალიზი.....	49
რუსუდან თაბუაშვილი კოლოკაციები დიპლომატიურ ტექსტში.....	53
ნინო ფურცელაძე ვიზუალი, აუდიალი და კინესთეტიკი მსმენელები და მათი სწავლების მეთოდები	58
ქეთევან ჯაში, ნათია აბაშიძე პარონიმული ატრაქცია და ხალხური ეტიმოლოგია.....	62
ია ჩიქვინიძე ენა და კულტურა კულტურათაშორის კომუნიკაციაში.....	69

Contents

Tsiuri Akhvlediani, Nona Rouadze The Specific Features of Latinisms' Phonetical Assimilation in the Middle French Language	9
Irine Goshkheteliani Influence of Culture on learning English	13
Ketevan Gabunia, Marina Kvantaliani Sociolinguistics and didactic approach for professional language-object interaction teaching	21
Irina Kveselava Compiling Tasts for Listening comprehension	26
Irina Kveselava Developing Meta-Cognition and Self-Reflection by Mmeans of Multimedia Exercises.....	30
Marina Zoranyan Meeting as Genre of Business Communication.....	34
Natalia Sourguladze Internal Form of Phraseological Unit, as Means of Designation of Enotionalism and Expressiveness.....	38
Nino Kavtaradze Emmanuel Carrère's Postmodern experiment.....	43
Lolita Tabuashvili The Relative-comparative analysis of the French-Georgian gastronomical phraseologisms.....	49
Rusudan Tabukashvili Diplomatic Text Collocation	53
Nino Purtseladze Visual, Auditory, Kinesthetic Learners and teaching methods.....	58
Ketevan Djachy, Natia Abashidze Paronymous Attraction and Folk Etymology	62
Ia Chikvinidze Language and Culture in Intercultural communication	69

Содержание

Циури Ахвледиани, Нона Руадзе Особенности фонетической ассимиляции латинизмов в среднефранцузском языке	9
Ирина Гошхетелиани Влияние культуры на изучении английского языка	13
Кетеван Габуня, Марина Кванталиани Социолингвистический и дидактический подход к преподаванию профессионального языка-объекта интеракции	21
Ирина Квеселава Составление упражнений предназначенных для аудирования	26
Ирина Квеселава Развитие метакогниции и личностной рефлексии при помощи мультимедии	30
Марина Зораня Встреча как жанр делового общения	34
Наталья Сургуладзе Внутренние формы фразеологической единицы для обозначения эмоциональности и выразительности	38
Нино Кавтарадзе Постмодернистский эксперимент Эммануэля Каррера	43
Лолита Табуашвили Сравнительно-сопоставительный анализ французско-грузинских гастрономических фразеологизмов	49
Русудан Табукашвили Коллокации в дипломатическом тексте	53
Нино Пурцеладзе Учащиеся – визуалы, аудиалы, кинестетики и методы их обучения	58
Кетеван Джаши, Натия Абашидзе Паронимическая аттракция и народная этимология	62
Ия Чиквинидзе Язык и культура в межкультурной коммуникации	69

ლათინიზმთა ფონეტიკური ასიმილაციის თავისებურებანი საშუალ ფრანგულში

ციური ახვლედიანი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. 36, 0179, თბილისი,
საქართველო
ტელ.: 899 508 607
E-mail: tsiuriakhvlediani@yahoo.com

ნონა რუაძე
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. 36, 0179, თბილისი,
საქართველო
ტელ.: 893 768 088
E-mail: nonaruadze@rambler.ru

რეზიუმე

საფრანგეთის მოსახლეობის განათლებულ ფენათა ბილინგვიზმის შედეგად, შუა საუკუნეებში ლათინური ენის ფრანგულ ენასთან ფონეტიკური მიმსგავსებები ხდებოდა, რამაც გამოიწვია ლათინური ბგერების შეცვლა მათთან ახლო მდგომი ფრანგული ბგერებით. ეს მოვლენა ამსუბუქებდა სესხების პროცესს და ხელს უწყობდა ლათინიზმთა მასობრივ შეღწევას ფრანგულ ენაში. ვინაიდან ლათინური ნასესხობები ფრანგულ ენაში წიგნური გზით ხვდებოდა, მათი ბილინგვი ავტორები ისწრაფვოდნენ, რომ შეენარჩუნებინათ ლათინური მეტყველებითობა ლათინური ორთოგრაფიისა და სტრუქტურის გადატანის გზით ფრანგულში. ლათინიზმთა ფონეტიკური ცვლილებები არსებითი ხასიათისა არ იყო საშუალ ფრანგულში, რადგან სესხების მომენტამდეც კი მათი უმეტესობა ნაწილობრივ ასიმილირებული იყო ფრანგულ შესაბამის სიტყვებთან.

ფონეტიკური ცვლილებები ძირითადად ეხებოდა ნასესხობათა ბოლოკიდურ ნაწილებს.

საკვანძო სიტყვები:

ლათინიზმები, ფონეტიკური ასიმილაცია, ნეოლოგიზმები, პრეფიქსები.

შესავალი

ლათინიზმთა ფონეტიკური ასიმილაცია ფრანგულ ენაში განპირობებულია ლათინურ ნასესხობათა ზოგიერთი თავისებურებით. ლათინური და ფრანგული, როგორც მონათესავე ენები, მრავალი საუკუნის მანძილზე გამუდმებით ურთიერთქმედებდნენ.

XIV-XV საუკუნეების ლათინურმა ნასესხობებმა ვერ ჰპოვეს ფართო გავრცელება ხალხთა მასებში და მხოლოდ განათლებულ ადამიანთა ვიწრო წრის საკუთრებას წარმოადგენდნენ; ამ წრისათვის გასაგები იყო ლათინიზმთა სტრუქტურა და ამიტომაც არ იყო აუცილებელი, რომ მათ სრულად მიემსგავსებინათ ლათინური ნასესხობები მკვიდრი (მშობლიური) სიტყვებისათვის. ამ მიზეზთა გამო, ლათინიზმები, ფრანგულ ენაში მოხვედრისას, ფონეტიკურ ასიმილაციას კი არ განიცდიდნენ, არამედ მხოლოდ ბოლოკიდურის (ბოლო ნაწილის) მატერიალურ გაფორმებას. ლათინიზმთა მატერიალურ გაფორმებაში იგულისხმება ის მინიმალური ფონეტიკური და ორთოგრაფიული ცვლილებები, რასაც ლათინიზმთა ბოლო ნაწილი განიცდიდა ფრანგული და ლათინური ენის ფონოლოგიური სისტემების გავლენით.

ძირითადი ნაწილი

ფრანგულ ენაში, ფონეტიკური ფაქტორებით განპირობებულ ლათინურ ნასესხობათა

მატერიალური გაფორმების კანონზომიერებებთან დაკავშირებით, უნდა აღინიშნოს ის ფაქტი, რომ ლათინიზმები, ფრანგულ ენაში მოხვედრისას, განიცდიდნენ ორი საპირისპირო ტენდენციის გავლენას. ერთი მხრივ, შეინიშნებოდა მისწრაფება, რომ ანალოგიის გზით, ისინი მოექციათ არსებულ მკვიდრ სიტყვათა რიგებში, მეორე მხრივ კი – იყო მისწრაფება შეენარჩუნებინათ ლათინური სიტყვების ფონეტიკური სტრუქტურა. ამის მიხედვით, ლათინიზმები, მეტ-ნაკლებად ემსგავსებიან მკვიდრ სიტყვებს, ან შემოაქვთ ფრანგულ ენაში სიტყვის ლათინური სტრუქტურის ელემენტები.

XIV ს-ის ფრანგულ ენაში სიტყვათა ორი ტიპი არსებობდა:

1. მამრობითი, მახვილით ბოლო მარცვალზე (*maison, ami*);

2. მდედრობითი, მახვილით ბოლოსწინა მარცვალზე (*porte, chose*).

ფრანგულ ენაში ყველა ნეოლოგიზმი, მათ შორის ლათინური ნასესხობებიც, ნაწილდებოდნენ სიტყვათა ამ ორი ტიპის მიხედვით. ამა თუ იმ ტიპის არჩევა დამოკიდებული იყო ლათინური ფუძის დაბოლოებაზე, რადგან სახელდობრ ის იყო ამოსავალი ფორმა ლათინური ენიდან ნასესხობებისათვის. ლათინური ენის სიტყვათცვალებადი ელემენტები უკუგდებული იყო (არ მიიღებოდა მხედველობაში), რადგან წყარო-ენისათვის დამახასიათებელ გრამატიკულ ფორმათა სისტემა არ აღიქმებოდა მსესხებელი ენის მიერ,

სესხების საფუძველს წარმოადგენდა სახელობითი ბრუნვა, თუ ის ემთხვეოდა ფუძეს; მაგალითად: *accusator, m – accusateur, m; adulator, m – adulateur, m; agricola, f – agricole, f; aphorismus, m – aphorism, m; barbarus, m – barbare, f.*

ლათინური ენის ყველა არსებით სახელს არ ჰქონდა სრული ფუძე სახელობით ბრუნვაში. კერძოდ, III ბრუნვის მრავალი არსებითი და ზედსართავი სახელის ფუძე სრულად ვლინდებოდა მხოლოდ ირიბ

ბრუნვებში; მაგალითად, არსებითი სახელის – *abstraction, f* – ფუძე შეიძლებოდა გამოყოფილიყო მხოლოდ ირიბი ბრუნვებით:

N. abstractio acceleratio

G. abstractionis accelerationis და ა. შ.

რადგან ლათინურ არსებით სახელთა ფუძეების უმეტესი ნაწილი ბოლოვდებოდა თანხმოვანზე, ამიტომ ფრანგულ ენაში თავდაპირველად ხდებოდა მათი კლასიფიკაცია საძიებელ სიტყვათა ან მამრობითი ტიპის ადრეულ ნასესხობათა არსებული რიგების ანალოგიის მიხედვით; მაგალითად: *regimentum, n – regiment, m; supplementum, n – supplement, m; fermentum, m – ferment, m, ornament, m, ornament, m, serment, m.*-სთან ანალოგიით და ა. შ.

იმ პერიოდის ფრანგულ ენაში მოქმედი ფონეტიკური კანონზომიერებების გავლენით, ლათინური ფუძის ბოლოკიდური თანხმოვანი განიცდიდა განსაზღვრულ ცვლილებებს. V-VII საუკუნეებიდან მოყოლებული ხდებოდა ბოლოკიდურ ორმაგ თანხმოვანთა დაყრუება უკვე დამკვიდრებულ ნასესხობებშიც და ლათინიზმებიც ექვემდებარებოდნენ ამ კანონზომიერებას:

activum – actif, -ve; captivus – captif, -ve; collectives – collectif, -ve; successivus – successif, ve; coactivus – coactif, -ve; subjectivus – subjectif, ve; vif, naïf და ა. შ. ანალოგიით.

ლათინიზმთა ბოლოკიდური თანხმოვნები უფრო მეტად არსებით ცვლილებებსაც განიცდიდნენ იმ მკვიდრ სიტყვათა ზემოქმედების შედეგად, რომელთაც იგივე ძირები ჰქონდათ, რაც ნასესხებ სიტყვებს; მაგალითად: *conscriptus – conscrit, e (écrit, e-ის ანალოგიით); abstractus – abstrait, e (trait, e-ის ანალოგიით).*

ლათინიზმის *devolutus > devolu, eà* ბოლოკიდური ნაწილის ფონეტიკური ევოლუცია განვითარდა ისეთი ადრეული ლათინური ნასესხობების გავლენით, როგორებიცაა: *dissolutus – dissolu, -e; absolutes – absolu, e.*

ფრანგულ ენაში მკვიდრ სიტყვათა შე-

საბამისი რიგის არარსებობის შემთხვევაში, ნასესხები ლათინური ფუძე იღებდა ბოლოკიდურ -e-ს, და ამგვარად, წარმოიშობოდა ლათინიზმთა კლასიფიკაციის ახალი შესაძლებლობა, მაგრამ ამჯერად მდებარეობითი ტიპის მიხედვით. ამასთანავე შეინიშნებოდა ლათინური სიტყვის ისეთი წარმოქმნის შენარჩუნების ტენდენცია, რომელიც მისთვის (სიტყვისათვის) დამახასიათებელი იყო ლათინურ ენაში (სესხების პერიოდში);

მაგალითად: pedagogus [pe-da-go-gys] – pedagogique (m);

hipotheca [i-po-te-ka] – hypothéque;

auspicium [ao-pi-sjo] – auspice (m).

მცირე რაოდენობის ნასესხობამ შეიცვალა წარმოქმნა და ორთოგრაფია. ლათინიზმთა უმეტესობა ზუსტად ასახავდა ლათინურ სიტყვათა წარმოქმნას სესხების მომენტში; ამას ადასტურებს დაფიქსირებული ორთოგრაფიული ვარიანტები: subrogare [syb-ro-gá-re] – subroger (XVI ს.-მდე – subroguer), derogare [de-ro-gá-re] – deroger (XVI ს.-მდე – deroguer).

უნდა გვახსოვდეს, რომ ენაში ფუნქციონირებისას, ლათინურ ნასესხობებში, ისევე როგორც მკვიდრ სიტყვებში, შეიძლება წარმოიშვას სხვადასხვა ფონეტიკური და ორთოგრაფიული ცვლილებები; მაგალითად, “i”, პრეფიქსში in –(im-), წარმოითქმის როგორც [ɛ], თანხმოვნების წინ:

impossibilis > impossible (XIV ს.), imbecillus > imbecile; insalubris > insalubre და სხვ.

ზოგჯერ კი როგორც [i]: innomé, immortal < immortalis, inoubliable, inutile და სხვ.

დასკვნა

ორი ენის (ლათინურისა და ფრანგულის) ფონოლოგიური სისტემების გავლენა წინააღმდეგობრივი ხასიათისა იყო: ფრანგული

ენის ფონოლოგიური სისტემა ლათინიზმთა ნაწილზე გარდამქმნელ ზემოქმედებას ახდენდა, ლათინური ენის ფონოლოგიური სისტემა კი კონსერვატიული იყო.

ამგვარად, ლათინიზმთა ფონეტიკური ცვლილებები არსებითი ხასიათისა არ იყო საშუალო ფრანგულში, რადგან სესხების მომენტამდეც კი მათი უმეტესობა ნაწილობრივ ასიმილირებული იყო ფრანგულ შესაბამის სიტყვებთან.

ფონეტიკური ცვლილებები ძირითადად ეხებოდა ნასესხობათა ბოლოკიდურ ნაწილებს.

ლიტერატურა

1. Guiraud P. (1966): Le moyen français. Paris
2. Clédât L. (1930): Précis d’orthographe française. Paris
3. Skreliina L. (2005): Histoire de la langue française. Moscou

The Specific Features of Latinisms' Phonetical Assimilation in the Middle French Language

Tsiuri Akhvlediani

Tbilisi State University

Humanitarian Science faculty

36 Chavchavadze aven., 0179, Tbilisi, Georgia

Tel. 599 508 607

E-mail: tsiuriakhvlediani@yahoo.com

Nona Rouadzé

Tbilisi State University

Humanitarian Science faculty

36 Chavchavadze aven., 0179, Tbilisi, Georgia

Tel. 593 768 088

E-mail: nonaruadze@rambler.ru

Abstract

In the Middle Ages, in the consequence of bilingualism, which formed from a different levels of french population, had been occurred the phonetic likening of latin language to french, as a result some latin sounds had been changed with the closest sounds of french language. This simplify the process of adoption and contributed to the mass penetration of latinisms into french language.

The phonological system of latin language could not influence on latinisms, but through them and onto French in XIV–XV centuries, because it had been assimilated late.

Basically, the last parts of latinisms tested phonetical and orthographical changes.

Keywords:

Latinisms, phonetical assimilation, neologisms, prefixes.

Резюме

В средние века, в следствии билингвизма образованных слоев населения во Франции, произошло фонетическое уподобление латинского языка французскому, в результате чего в латинском языке были заменены латинские звуки наиболее близкими звуками французского языка. Это облегчало процесс заимствования и способствовало массовому проникновению латинизмов во французский язык.

Фонологическая система латинского языка не могла оказать существенного влияния на латинизмы, а через них и на французский язык в XIV-XV веках, так как сама была полностью ассимилирована последним.

В основном, фонетические и орфографические изменения испытывали последние части латинизмов.

Ключевые слова:

латинизмы, фонетическая ассимиляция, неологизмы, префиксы.

Особенности фонетической ассимиляции латинизмов в среднефранцузском языке

Ахвледиани Циури Александровна
Тбилисский государственный университет
Факультет гуманитарных наук
Пр. Чавчавадзе 36, 0179, Тбилиси, Грузия
Тел.: 599 508 607
E-mail: tsiuriakhvlediani@yahoo.com

Руадзе Нона Нугзаровна
Тбилисский государственный университет
Факультет гуманитарных наук
Пр. Чавчавадзе 36, 0179, Тбилиси, Грузия
Тел.: 593 768 088
E-mail: nonaruadze@rambler.ru

Influence of Culture on learning English

Irine Goshkheteliani

Shota Rustavelis' State University

35 Ninoshvili str., Batumi, Georgia

Tel.: 599 558 947

Email: goshkheteliani@yahoo.com

Abstract

Presented topic aims to investigate how the differences in cultures influence on learning English language and later as a result, to create a model of lingual environment reflected in the relevant situational conversations. Thus, the latter will enable us to apply social, psychological as well as ethno-cultural aspects being correspondingly reflected in socio-metrication and psychological parameterization of conversational models, as well as their ethno-cultural dimension and linguistic research of dialectal characteristics of lingual environment.

In order to understand the English speaker foreigner must know not only English but he should be aware of English traditions, beliefs and culture. Language not only reflects reality but it interprets it, establishes specific reality. The concept of culture defined as people's world view is also the one most closely related to the traditional concerns of humanities. Mystery of language is the greatest mystery of mankind; if we expose it many hidden secrets will be revealed.

Keywords:

Ethnocultural aspects, language model, English traditions, English speaker, communicative strategy.

Introduction

Under conditions of globalization particular importance is attached to the issue of intercultural relations, resulting in filling a linguistic competence

with cultural competence. Perfect lingual and cultural information is required for organic involvement of small nations into the multi-lingual universe.

Description of communicative strategies of the language and taxonomy enables us to fill the informational deficit created under the absence of lingual environment. Unequal lingual situation of Georgian regions requires a differential approach towards mastering languages.

Presented topic aims to investigate how the differences in cultures influence on learning English language and later as a result, to create a model of lingual environment reflected in the relevant situational conversations. Thus, the latter will enable us to apply social, psychological as well as ethos-cultural aspects being correspondingly reflected in socio-metrication and psychological parameterization of conversational models, as well as their ethos-cultural dimension and linguistic research of dialectal characteristics of lingual environment..

Main body

Language and Culture

Linguistic creativity much depends on how language is used by speakers in relation to local contextual purposes and especially interpersonal interactions with language. As Aaron V. Cicoure (2006) remarks in "The Interaction of Discourse, Cognition and Culture" children grow up in the midst of the socially and historically constituted artifacts and traditions, which enables them 1) to benefit from the accumulated knowledge and skills of their social groups; 2) to acquire and use cognitive representations in the form of linguistic symbols, analogies and metaphors constructed from these symbols; 3) to internalize certain types of discourse interactions into skills of dialogic thinking; 4) to develop cultural awareness. The

speaker accumulates all these skills and knowledge to perform creative discourse. The fundamental aim of conversation is for each participant to achieve the understanding of what the other intend to convey. The question of communication of language with culture is one of those questions of linguistics, which really has practical value in teaching English as a second language. Students learn English vocabulary, grammar, phonetics and develop their speaking, writing, reading and listening skills. But when they happen to be in an English environment they are confused and embarrassed, as it is difficult for them to communicate. Besides the speech- speed, they find it difficult to understand quite familiar words, as they have different „cultural „connotation. E.g. while Englishman says „It is dead easy“ Georgian misunderstands him. Lexical stock of English (phrasal verbs, abbreviation, and idioms), grammatical tenses, articles, prepositions, sentence structure, rules of reading and writing, are the main linguistic factors that cause obstacle for Georgian students. All these difficulties are easier to overcome after training, but cultural difference is deeper and harder to avoid, as the students are not aware of all hints of English culture embodied in vocabulary.

We speak about the „language“ as a universal phenomenon. There are many definitions of language. **Cambridge International Dictionary of English** defines language as a system of communication consisting of a set of small parts and a set of rules which decide the ways in which these parts can be combined to produce messages that have meaning. Human language consists of words that are usually spoken or written (Cambridge International Dictionary of English. Cambridge University Press, 1995.) In order to understand the English speaker foreigner must know not only English but he should be aware of his traditions, beliefs and culture. **Language** not only reflects reality but it interprets it, establishes specific reality. **Language** is a mirror of culture, the real world surrounding the person is reflected in it, not only real conditions of his life, but also public consciousness of the people, its mentality, national character, a way of life, traditions, customs,

morals, system of values, attitude, world vision. **Language** is a treasury, a pantry, a culture coin box. It stores cultural values — in lexicon, in grammar, in idiomatic, in proverbs, sayings, in folklore, in the art and scientific literature, in forms of written and oral speech. **Language** is the transmitter, the culture carrier, it transfers treasures of the national culture stored in it, from generation to generation. Seizing a native language, children acquire together with it and the generalized cultural experience of previous generations. **Language** is the tool, the culture tool. A native speaker puts in language his world vision, mentality, and the relation to other people in cross-cultural dialogue. All these definitions are connected with the „homo sapience“, a thinker, a creator, a transmitter of the culture, he is the part of society, and he uses language to communicate with other members of this society where he is supposed to be understood as they belong to the same community. But indispensable condition of realization of any communication a speaker and a listener should have a mutual knowledge of realities or the background knowledge as a basis of a language interaction to understand each other. „Language world image“ gives a foreigner opportunity to realize implicit meaning of the vocabulary through explicit meaning, to understand cumulated unconscious cultural information via background knowledge, to investigate cultural values via communicative process, to synthesize interrelation and interaction of culture and language.

Culture exists in language, and language exists in culture; culture is transmitted through language and learning language means learning culture of the country, which is better acquired through communication, it is the way which people use to form relationships with other people, to understand them, to exchange information, to express their feelings. Different nations have different culture, so when they communicate they share part of their national traditions and beliefs with other people. Culture is the way of life, especially general customs and beliefs of a particular group of people at a particular time that are produced or shared by a

particular society. When Georgians greet you they say „gamarjoba- gagimarjos“ that means „victory.“ This word reflects Georgian history. During many centuries, the country was invaded by various conquerors, so the only wish of the Georgians was to win the battle, the words express this desire.

Connection of culture and language is especially evident in phraseology and paremiology. When Englishman says, „carry coals to Newcastle“ it says nothing to a foreigner if he doesn't know that Newcastle is the place rich in coal. Idioms and proverbs to cumulate the history and culture of people, and if we want to learn the English language, we must learn the culture and history of these people.

The concept of culture defined as people's world view is the one most closely related to the traditional concerns of humanities. Mystery of language is the greatest mystery of mankind; if we expose it, many hidden secrets will be revealed. To know culture is like knowing a language. If culture is learned, then much of it can be thought of in terms of knowledge of the world. This does not only mean that members of a culture must know certain facts or be able to recognize objects, places, and people. It also means that they must share certain patterns of thought, ways of understanding the world, making inferences and predictions. (Duranti, A. 1997)

Culture and language are meant of collective coexistence; it is social practice kept in social memory of the societies that are created by the people during the centuries. It is through language that we make friends or enemies, solve problems and conflicts, learn about our society and the world culture. A society's language is an aspect of its culture. The relation of language to culture is the part of the whole.

Differences in Culture Reflected in language

People use language for more than direct transmission of cultural concepts. Your choice of language, how you use it, your style of speaking, your choice of words and degree of politeness, etc. all say something about you and your national culture that is reflected in context. The word „please“ is very

common in English language, while in Georgian it is less characteristic, politeness is synthesized in words, e.g. „ღაბრძანდით, მობრძანდით, მიიბრძანდით, იხეობით, etc. So, while communicating in English the Georgians „forget“ to use „please.“ It sometimes causes misunderstanding. In the process of teaching English we should remark that it is the part of English culture, and it must be used. „If two language learners from different cultural backgrounds communicate with each other in the same target language, misunderstandings or even a total breakdown in communication can arise, despite that both may have acquired a near perfect structural command of the target language“ (Myung-Soon Hong, 2005).

The cultural difference is especially reflected in vocabulary. The words with cultural components may be divided into three groups: 1. words with no direct equivalents in other languages, culture-specific vocabulary (toponyms, antroponyms, historisms, idioms) 2. Connotative words (e.g. *steed, girlie, buddy*) 3. Background lexicon (e.g. **college, Silicon Valley, Wall Street, Colours-school uniforms, May week-2 weeks in June, the end of the term, Oxbridge, bear – schoolmaster, coach - (semi-call) - private tutor, old boy (girl) - a former person of a school, boarding school, Mister Right (or Miss Right)**)

The first are the words expressing concepts, which are absent in other cultures, and not having direct equivalents outside the given language. The second are words, which not only specify a subject, but bear in it a designation of its distinctive properties. Background lexicon is the words or the expressions having additional maintenance and semantic or stylistic shades, which are imposed on its conceptual meaning, known to a speaker and listener belonging to the given language culture.

Language is a social phenomenon, so it is a system and anti system, it is activity and the product of activity, spiritual and material, emotional and neutral, creative and non creative, structured and imaginative. Language is personal; it is a

member of language family, and it is the result of complicated cognitive activity of an individual and the whole nation, the result of creative activity of the human institutions. However, the major goal of the language is that it is a tool of communication. Culture expressed in language is purely national communicative activity, it has symbolic value, generalized idea, style, and it is materialized in communication.

Difference between cultures causes some misunderstandings in interactive communication between people. Millions of people travel around the world, and they communicate. They need to acquire not only linguistic competence but cultural awareness too. Cross-cultural investigations provide materials that assist language learners to deal with the problems of unknown environment.

Good example of cultural misunderstanding was given by Ann Wierzbicka in „English. Meaning and Culture“ (2006). She described the event that happened to Abraham Rihbany (The author of the book „The Syrian Christ“). He emigrated from Syria to the United States as a young man. Having lived for many years in America, he became acute aware of many differences between Anglo-American and Syrian ways of speaking and between the cultural values reflected in them. He became bicultural. He was strongly impressed by the decidedly sharp contrast between Syrian and the Anglo-Saxon modes of thought while visiting Syria after many years. In welcoming him to his house his old friend spoke with impressive cheerfulness as follows: „You have extremely honored me by coming into my abode. I am not worthy of it. This house is yours; you can burn it if you wish. My children are also at your disposal. I would sacrifice them all for your pleasure. What a blessed day this is., now that the light of your countenance has shown upon us.“ Mr. Abraham Rihbany understood that his friend was glad to see him, but his American wife was greatly alarmed. Though the host meant „I am delighted to see you, please make yourself at home“ (Ann Wierzbicka, 2006).

Georgians are also very effusive and emotional. While welcoming their guests, they are very expressive as well (but not at the Syrian rate). Our American friends were excited when they were invited to the Georgian birthday and wedding parties. On so called „supras“(feast) Georgians propose toasts where they praise each other, their country, family, love, good recollections, etc. This type of exaggeration is common to everyday Georgian speech, which is also very metaphorical. Usage of idioms and proverbs are also characteristic of Georgian conversational exchanges.

In language education, culture traditionally occupies a prominent position. Cross-cultural interaction is one of the fastest-growing areas of language study. Responses to the question:

‘What does culture mean?’ fall into three interrelated categories: products, ideas and behaviors.

There are some main goals for facilitation the development of cross-cultural communication skills:

1. To help students to increase their awareness of the cultural connotations of words and phrases in the target language.
2. To help students to develop the ability to evaluate and refine generalizations about the target culture in terms of supporting evidence.
3. To help students to develop the necessary skills to locate and organize information about the target culture.
4. To stimulate students’ intellectual curiosity about the target culture and to encourage empathy towards its people. (Barry Tomalin, Susan Stepleski (1996)

Experiment

Difference in culture results different behaviors. To investigate how Georgians act in different social situations I gave them some questionnaires from „Cultural Awareness“ by Barry Tomalin and Susan Stepleski (1996) with slight changes. Comparing and contrasting the choice of Georgian students showed the difference in cultural behavior.

The aim of experiment was to help students to develop an understanding of different cultures.

They were asked a) to describe themselves as social individuals belonging to particular

nationality, religious. b) what experiences they have had with people from cultural backgrounds different from their own: friendship, social relation, work relationship, travel contacts; c) if they have experienced any communication problem because of differences between their own and another person's cultural background; d) what they can do to make communication between themselves and people of other backgrounds more effective.

The result of the experiment showed that the difference in culture caused some difficulties in

communication. One of the types of tasks was as following:

Decide what would happen in similar situation in Georgia. Focus the discussion on the following questions:

--- in which situation is behavior in the UK or the US different from behavior in Georgia?

-----in which situation is behavior similar?

---- What, if anything did you learn about behavior in the UK or the US from the activity?

UK/US

1. When the people are invited to the party, they often take a bottle of wine or even bottles of beer
2. When invited to the dinner-party people usually arrive within fifteen minutes. of the appointed time.
3. At an informal party, people don't wait to be introduced, they introduce themselves.
4. After the formal introduction, people often use titles until they are invited to use first names.
5. People shake hands when they meet other people for the first time, but not every time they see them after that.
6. People often try to start conversation with someone they don't know by making comments about the weather.
7. Men and women sometimes share expenses on a date

Georgia

They take flowers, sweets or gift

Georgians are often late.

People are mostly introduced

The same

People usually shake their hands time they meet.

The same

Never. Men always pay on a date.

Suggested methods

There are far more language workshops that give the students opportunity to increase their knowledge on culture and at the same time to improve their communication skills; e.g.

1. Students answer yes/ no questions about the people in a particular country or region, e.g. „Are they tall?“, until their partners guess which country they are thinking of. This is a good opportunity to introduce the language of generalization that students

need to talk about cultural differences intelligently without offending anyone, like „Many people think that“ or „A considerable number of people in that country is“

2. One person makes a sentence about an action and a particular nationality, e.g. „British people have scones for tea at 3 o'clock“. The other students have to add an adverb of frequency to make a factual and grammatically correct sentence, e.g. „British people hardly ever have scones for tea at

3 o'clock“. This game is a good practice of Present Simple, a good way of cultural myth busting, and gives even low level students a way of avoiding cultural generalizations that are too sweeping.

3. Brainstorm all the national and religious holidays that the students know onto the board, from January to December. Add one more holiday from anywhere in the world, either real or imaginary, to the list. Tell the students something about it, e.g. „In Mexico, they celebrate the feast of St Zebedee on the 3rd Sunday of August by setting fire to doll’s houses.“ Students need to guess if the sentence is true or false. Continue with the students giving details of more holidays, either from their knowledge and imaginations or selecting from ones you have prepared in advance. You can also do this with all true holidays and festivals, but with one changed detail that the students have to spot.

4. Students choose one of a list of descriptions of customs in different cultures and give reasons for why it occurs that they know or can make up, without saying which sentence they are describing. The other students try to guess which sentence they are talking about, and then discuss if they think that explanation is possible or not. This is good for practice of language like „in order to“ which is used in academic writing.

5. This is another nice way of talking about cultural differences without giving the impression that all other cultures are weird. Draw two intersecting circles on the board and label them with the names of two countries, e.g. „Spain“ and „Germany.“ Brainstorm things they have in common for the space where the two circles intersect (e.g. European), and things that are only true for one country to the spaces of their respective circles outside the intersecting part. Split the class into three teams, and do the same for two different countries, but with each team choosing which segment to brainstorm for- the team with the most items in their segment at the end of the time limit being the winners. After the brainstorming time is up, let the teams argue about whether things should be in another section or be crossed off because they are not true without lots of hedging

language. At this stage, usually to people’s surprise, the intersecting part of things the two countries have in common usually wins.

6. This game combines words that tend to stick together with words that tend to stick to countries. Give students two columns of words from split up compound nouns and other common collocations connected to particular countries, e.g. „bowler“ plus „hat“ and „exam“ plus „hell.“ Without using a pen, students try to match up the halves and then give their partner clues on the matches they have found, e.g. „British businessmen often wear these in the movies, but I have never seen one in real life.“

7. Give students a list of things to rank whose positions might depend on the culture of the people ranking them, e.g. a list of ten jobs to rank from highest status to lowest status, or a list of things to rank by how rude they are. After they have agreed on a ranking in pairs, they should combine with another group, compare their answers and make a new agreed ranking between all four of them. This can also continue in larger and larger groups.

8. Give the students a list of conversational topics, some of them ones that are easy to talk about with strangers in their own or other countries (e.g. the weather), and some of which are difficult to talk about or even taboo, e.g. a death in the family or how much you earn. Get the students to rank each topic from 1 (easy) to 5 (difficult or taboo). Students then decide how difficult a topic they want to try and talk about, and are given a percentage of the points available for that topic by the people who were listening, e.g. 4 points for an almost successful attempt at a 5 point question. At the end of the game, the person with most points is the winner. After the activity, discuss if the difficulty of some of the conversation topics might be different in other countries, e.g. in Saudi Arabia it is taboo to talk about your pet dog.

Conclusion

In conclusion, each language creates its conceptual image of the world that is logical reflection of reality

in the conscious. If the world is an interaction of mankind and environment, then the world image is a result of processing of information about mankind and environment. Our conceptual system reflected in the language image of the world depends on and is closely connected with our physical and cultural experience. The language image of the world forms definite relationship of a person to the world. It defines the norm of people's activity, their collective philosophy and culture. The role of language is not only transmitting information, but it has the function of inner organization of this information. When people of different cultures and languages communicate they have in common image of the world, but transferring information happens with different linguistic signs. As the image is similar to all people, it is not difficult for them to learn foreign languages.

Literature

1. Cicoure A. V. (2006): The Interaction of Discourse, Cognition and Culture. Discourse Studies, Vol.8. №1, 25-29
2. Duranti A. (1997): Linguistic Anthropology. Language Arts & Disciplines
3. Myung-Soon H., KAIST (2005): Culture-Specific Vocabulary Teaching for Active Communication. Electronic Journal of Foreign Language Teaching. Vol. 2, No. 2. pp. 58-70
4. Tomalin B., Stepleski S. (1996): Cultural Awareness. Oxford University Press.
5. Wierzbicka A. (2006): English Meaning and Culture. Oxford University Press
6. E. M. Верещагин, В. Г. Костомаров (1990): Язык и культура. М.

კულტურის გავლენა ინგლისური ენის შესწავლაზე

ირინე გოშხეთელიანი

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახ.

სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნინოშვილის ქ. 35, ბათუმი, საქართველო

ტელ.: 599 558 947

Email: goshkheteliani@yahoo.com

რეზიუმე

ნაშრომი იკვლევს კულტურათა განსხვავებების გავლენას ინგლისური ენის შესწავლაზე. მასში აღწერილია გარემოს ენობრივი მოდელი, რომელიც ასახულია შესაბამის სიტუაციურ კომუნიკაციებში. ამგვარად, ეს უფლებას გვაძლევს გამოვიყენოთ დიალოგური მოდელების სოციომეტრიზაციაში და ფსიქოლოგიურ პარამეტრიზაციაში ასახული სოციალური, ფსიქოლოგიური და ეთნოკულტურული ასპექტები, ასევე მათი ეთნოკულტურული განზომილებანი და გარემოს ენობრივი სისტემის დიალექტის თავისებურებათა ლინგვისტური კვლევები.

ინგლისელის ენის გასაგებად უცხოელმა უნდა იცოდეს არა მხოლოდ ინგლისური, არამედ მას უნდა გააჩნდეს ასევე ცოდნა ინგლისური კულტურის, სარწმუნოებისა და ტრადიციების სფეროებშიც. ენა არა მხოლოდ ასახავს სინამდვილეს, არამედ ინტერპრეტაციასაც უკეთებს მას.

კულტურის ცნება, როგორც ადამიანთა მსოფლმხედველობა, მეტად მჭიდროდ უკავშირდება ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ტრადიციულ პრობლემებს. ენის საიდუმლო კაცობრიობის ყველაზე დიდი საიდუმლოა. თუ ჩვენ მას ამოვხსნით, მრავალი დაფარულ საიდუმლოს აეხდება ფარდა.

საკვანძო სიტყვები:

ლათინიზმი, ფონეტიკური ასიმილაცია, ნეოლოგიზმი, პრეფიქსი.

Влияние культуры на изучении английского языка

Гошкетелиани Ирина

Батумский Государственный университет им.

Шота Руставели

Ул. Ниношвили №35, Батуми, Грузия

Тел.: 599 558 947

Email: goshkheteliani@yahoo.com

В статье исследуется различие культур, которое влияет на изучение английского языка. Позднее была создана языковая модель окружающей среды, в которой отражены соответствующие ситуативные коммуникации, что позволило применить социальные, психологические как этнокультурные аспекты, отражаемые в социометризации и психологической параметризации диалоговых моделей,

а также их этнокультурные измерения и лингвистические исследования диалектных особенностей языковой системы окружающей среды.

Чтобы понять англичанина, иностранец должен знать не только английский язык, но также должен иметь представление об английских традициях, верованиях и культуре. Язык не только отражает действительность, но так же интерпретирует ее. Понятие культуры, как мировоззрение людей, наиболее близко связано с традиционными проблемами гуманитарных наук. Тайна языка - самая большая тайна человечества, и если мы откроем ее, то многое станет ясным.

Ключевые слова:

Латинизмы, фонетическая ассимиляция, неологизмы, префикс.

Approche sociolinguistique et didactique de la langue professionnelle- l'objet de l'interaction

Ketevan Gabunia

Université d'Etat Ivané Djavahichvili de Tbilissi

Faculté des Sciences Humaines

36 av. Tchavtchavadzé 0179, Tbilissi Georgia

Tel.: 599 201 099

E-mail: keti_gabunia@yahoo.com

Mariné Kvantaliani

Université d'Etat Ivané Djavahichvili de Tbilissi

Faculté des Sciences Humaines

36 av. Tchavtchavadzé 0179, Tbilissi Georgia

Tel.: 589 322 670

E-mail: marina.kvantaliani@gmail.com

Resumé

La réflexion représente un domaine du français pratique qui s'occupe de l'approche sociolinguistique et didactique de la langue professionnelle. L'intention de notre étude est d'opérer une nouvelle conceptualisation qui permettra aux apprenants de participer à l'interaction professionnelle.

L'enseignant d'une classe de français, langue professionnelle, extérieur au domaine spécialisé dont il est chargé de transmettre les savoirs doit reconstruire son propre discours, lui redonner une cohérence, une identité pour le rendre accessible aux apprenants. Il s'agit pour lui de reformuler les dires des experts, c'est-à-dire de les «,altérer,,», tout en reconstruisant ailleurs au fil des interactions, son statut d'expert didactique. En nous appuyant sur la notion «,d'altération discursive,,» nous examinons comment l'enseignant redistribue dans son discours le rôle d'expert et puis comment il mène l'activité de reformulation. Ainsi, la recherche met bien en évidence la reformulation des dénominations spécialisées par leurs synonymes référentiels.

Mots-clés:

vocabulaire spécialisé, terminologie, interaction, «altération discursive», enseignement, apprentissage.

Introduction

Une langue est la forme linguistique idéale qui s'impose à tous les individus d'un même groupe sociale et c'est de la nature et de l'extension du groupe que résulte le caractère de la langue.

A côté de la langue littéraire, qui s'écrit partout et que les gens cultivés réalisent en parlant, il y a les dialectes -les langues correspondants aux différents groupements,,: langue de salon, le jargon, l'argot, langue professionnelles.

La variété de ses langues tient à la complexité des rapports sociaux. Ces rapports sociaux conditionnent la compétence linguistique des sujets,,. Chaque classe sociale possède sa langue spécifique distinctive. La langue d'un groupe social détermine l'activité particulière de ce groupe. La langue de spécialité caractérise l'activité socioprofessionnelle, elle a ses propres règles linguistiques, son vocabulaire, sa syntaxe qui crée un ensemble de contraintes propres à un type spécifique de stratégie argumentative.

Le but de l'enseignement/apprentissage de la langue de spécialités est un usage de la langue telle qu'elle est pratiquée dans la profession à laquelle prépare le cours. La focalisation du discours se fait sur les mots de la langue professionnelle dont le sens est très précis par le contexte. Engagés dans la profession il faudra aux apprenants convertir ces données et opérer une nouvelle conceptualisation qui leur permettra de participer à l'interaction professionnelle.

Partie principale

Tenant compte du fonctionnement réel du terme la socioterminologie est une approche terminologique qui s'est penchée sur la circulation sociale des termes dans leurs contextes de spécialisation. Il s'agit d'une terminologie réconciliée avec l'usage, elle constate que «„faire la terminologie suppose de s'interroger à la fois sur l'aspect conceptuel et sur l'aspect discursif,».

L'approche sociotérminologique est une approche sociolinguistique en terminologie qui relie la pratique glottopolitique avec les usages sociaux. La variation terminologique est un phénomène répandu en terminologie spécialisée (de la correspondance d'affaire lettre commerciale, lettre de business) nous jugeons souhaitable de recourir à la socioterminologie pour tenter d'étudier le fonctionnement des termes spécialisés (de la correspondance d'affaires) considérés comme unités textuelles et non plus comme des termes indépendants du contexte discursif.

Le terme est à la fois un signe linguistique et un contenu de connaissance, un concept qui se définit explicitement en référence à un domaine de savoir.

L'interprétation du contenu de connaissance d'un terme ne peut pas être effectuée hors du contexte et un terme doit être observable dans le corpus.

La socioterminologie a pour objectif «de se soucier du fonctionnement des termes et des conditions sociologiques » „(Gaudin 1990).

En effet, fondé sur une approche sociolinguistique, la socioterminologie met l'accent sur «les pratiques langagières et non plus sur la seule langue réglée par des experts et des normes.

Dans le cadre de notre travail sur la terminologie spécialisée, l'attitude descriptive est «une attitude plus linguistique «qui suppose que les termes sont étudiés dans leur dimension discursive. L'objectif de la socioterminologie est de chercher à réintroduire la terminologie dans la pratique socio-discursive et à comprendre le lien entre la dimension sociale des terminologies prises dans les relations de concurrence, de pouvoir et la dimension linguistique –cognitive (Gambier 1993).

L'expression «„publique spécialisé,»concerne l'enseignement du français à des publics adultes de spécialités divers, à différents niveaux professionnels.

La langue de spécialité joue un rôle important dans la communication.

En appréciant le rôle de la terminologie en langue de spécialisation on fait l'analyse linguistique de la terminologie spécialisée. Sur la base des textes spécialisés (économiques) français des glossaires des termes spécialisés a été élaboré. La difficulté de l'enseignement du français de spécialité vient de ce qu'il mêle l'apprentissage de la langue et celui de techniques spécialisées.

Il arrive souvent que les termes „migrent d'un domaine disciplinaire à un autre. Ainsi des termes économiques puisés dans la physique comme **force**, **masse**, **vitesse**, **accélérateur** ont pris de nouvelles dimensions en économie tout en conservant le goût de la science dont ils dérivent.

Les termes effectuent des allers-retours entre la langue courante et la langue spécialisée ainsi de **croissance** qui en économie «„ devient, par analogie au développement d'un organisme, «„Accroissement à moyen et long terme de la production nationale, qui implique des changements structurels,» mais qui reste aussi (en conformité avec son sens général) «augmentation comme dans croissance du chômage, de l'emploi, de la productivité,».

De plus il faut souligner que dans les langues de spécialité le lexique est soumis à la variation du au contexte sociolinguistique, ainsi que le rappelle J.. Boutet: «L'intense création verbale au travail aboutit à ce que s'y confrontent au moins trois ensembles de personnes qui parlent français,; le lexique technique ou spécialisé, c'est-à-dire le lexique qui est prescrit par les offices de terminologie ou les directions d'entreprises ou les organismes de formation,; le lexique des salariés eux-mêmes, celui qu'ils ont créé, soit pour remplacer les dénominations communes, soit pour remplacer les mots techniques,».

D'où par exemple, dans le monde de l'imprimerie, trois termes pour désigner le directeur d'une imprimerie: le patron (terme commun), le directeur

(terme officiel), le singe (argot des salariés).

Aussi la spécificité des langues de spécialité ne réside-t-elle pas dans le lexique qui s'y trouve soumis aux mêmes variations sémantique et sociales que dans les langues ordinaires.

L'enseignant et les savoirs spécialisés.

Enseigner une langue étrangère amène l'enseignant à élaborer une série d'hypothèses didactiques qui influenceront sur le scénario qu'il retiendra pour sa classe.

Dans une classe de français langue professionnelle (FLP) certains de ces questions orientent sa démarche et qui portent sur la connaissance à transmettre peuvent être formulées comme suit, : comment rendre accessibles pour des apprenants venant d'une autre culture des savoir-faire professionnels, des savoirs sur un domaine.

Pour comprendre ce qui se passe en classe de Français Langue Professionnelle (FLP) il nous semble nécessaire de partir du cadre interactionnel dans lequel se développent les échanges langagiers. Le statut des interactants (professeur-apprenants) correspond à celui de toute situation d'interaction didactique, : en classe de langue en effet, » il y a nécessairement en présence un locuteur compétent face à un ou des locuteurs moins savants ayant en principe accepté ou reconnu cette relation asymétrique, » (Cicurel 1992), ». L'enseignant est en position d'expert, il possède des savoirs à transmettre. Se pose alors la question de savoir dans quelle mesure l'enseignant de Français Langue Professionnelle est en position d'expert. Extérieur au domaine professionnel dont il est chargé de transmettre les savoirs, il doit reconstruire son propre discours didactique, lui redonner une cohérence, une identité en y «, intégrant, » des discours autres. En classe il s'agit pour lui de reformuler ces dires pour les rendre accessibles aux apprenants, c'est-à-dire de les altérer.

Pour remplir en classe de langue, ses rôles d'informateur et d'évaluateur, pour transmettre aux apprenants des savoirs professionnels que lui-même

ne possède pas à l'origine, l'enseignant a du «, en amont, » de la classe s'approprier des discours variés, discours spécialisés (ceux des experts du domaine), discours vulgarisés, discours des manuels de FLP, des «, livres du professeur, » correspondant, etc.

Peytard nomme *tiers-parlant* ces discours antérieurs qui transparaissent dans les dires d'un locuteur, : «, j'entends par *tiers-parlant* un ensemble indéfini d'énoncés prêtés à des énonciateurs et dont la trace est manifestée par, : «, les gens disent que, », «, on raconte que, ». Énoncés qui appartiennent à la masse interdiscursive à laquelle empruntent les agents de l'échange verbal pour étayer leurs propos, ».

Dans l'interaction didactique, l'altération se double. On peut distinguer, :

1. L'altération à l'œuvre dans les dires de l'enseignant (qui concerne ses relations à des discours antérieurs).

2. L'altération des discours même de l'enseignant lorsqu'ils sont repris par les apprenants (l'apprenant est lui aussi un «, agent altérant, »), ».

3. Le manuel de français langue professionnelle utilisé par les interactants qui reformulent les discours spécialisés pour les vulgariser. Ainsi, en classe deux agents «, experts, » altèrent (transforment) le tiers-parlant, : l'enseignant et le manuel. Dans le déroulement de l'interaction enseignant-apprenant, le professeur doit tenir compte, peut-être même «opérer des compromis» avec cet autre énonciateur altérant qu'est le manuel.

Dans des discours comme celui de l'enseignant de Français Langue Professionnelle consacré tout au long du déroulement de la classe à la transmission de discours autres, le professeur a parfois recours à une reformulation sans traces linguistique à la surface du texte, à ce qu'on pourrait appeler «altération constitutive». Pour conserver une identité à son discours, pour maintenir sa position haute en classe, pour qu'une partie au moins de son rôle d'informateur lui revienne en propre, il arrive que le professeur prenne totalement à sa charge la reprise des discours d'autrui.

Chargé d'enseigner une autre discipline que la sienne, l'enseignant perd une part de son statut d'expert et il lui arrive d'afficher cette différence. Il peut par exemple se «positionner» comme membre de fait de la vie économique du pays; il transmet alors un témoignage plus qu'un savoir.

Ailleurs, l'enseignant souligne le statut d'expert de l'autre,; il fait alors référence au tiers parlant,; mais plus fréquemment, l'enseignant «re-distribue,» les rôles énonciatifs en effaçant toute allusion aux professionnels. Nombreux sont les fragments de la chaîne parlée ou toute allusion à la communauté extérieure est effacée: l'altération effectuée par l'enseignant devient «constitutive» de son discours. Le savoir se transmet sans intermédiaire.

Conclusion

Transmettre un discours dont on n'est pas expert revient à le transformer, à le reformuler, selon Péytard à l'altérer. Cette reformulation peut porter sur n'importe quel segment de l'énoncé, ici nous avons choisi d'observer dans le déroulement du discours de la classe l'altération d'un,; des pivots discursifs des discours spécialisés,; la dénomination spécifique.

L'enseignant reformulant un discours, en a tout d'abord une représentation,; l'enseignant conçoit le sens des termes spécifiques en «non professionnel et «c'est ainsi qu'il les représente à la classe, il reformule les dénominations spécialisées par leurs synonymes référentiels.

Littérature

1. Peytard (1993): D'une sémiotique de l'altération
2. Bernstein (1975): Language et classe sociale
3. Marie (1995): Françoise Mortureux- Les vocabulaire scientifique et technique
4. Mariella Causa (2001): De la simplification en classe de français, langue professionnelle.

დარგობრივი ენის – ინტერაქციის ობიექტის – სოციოლინგვისტური და დიდაქტიკური ანალიზი

ქეთევან გაბუნია

*თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის 36 0179, თბილისი, საქართველო
ტელ: 599 201 099*

E-mail: keti_gabunia@yahoo.com

მარინე კვანტალიანი

*თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის 36 0179, თბილისი, საქართველო
ტელ: 589 322 670*

E-mail: marina.kvantaliani@gmail.com

რეზიუმე

სტატია ეძღვნება პროფესიული ფრანგული ენის სწავლების სოციოლინგვისტურ და დიდაქტიკურ ასპექტებს. კვლევის საგანს წარმოადგენს იმ ახალი მეთოდოლოგიური მიდგომის ჩვენება, რომელიც ენის შემსწავლელებს მიღებული ცოდნის პროფესიულ საქმიანობაში გამოყენების საშუალებას მისცემს.

პროფესიული ფრანგული ენის მასწავლებელი არ წარმოადგენს იმ სპეციალიზებული სფეროს ექსპერტს, რომლის ცოდნის გადაცემაც მას ევალება. ის ვალდებულია შექმნას სპეციალიზებული ლექსიკის მარაგი (სპეციალიზებული დისკურსი), მიანიჭოს მას თანმიმდევრულობა, იდენტურობა, გახადოს ის გასაგები შემსწავლელთათვის. მასწავლებელი ექსპერტთა სიტყვების პერიფრაზირებას ახდენს. მან უნდა ჩაანაცვლოს ექსპერტი და ინტერაქციის დროს, შექმნას მასწავლებელ-ექსპერტის სტატუსი. „დისკურსულ ალტე-

რაციაზე“ დაყრდნობით, ჩვენ ვიკვლევთ მასწავლებელ-ექსპერტის სტატუსის შექმნის და ინორმაციის მიწოდების პროცესს.

საკვანძო სიტყვები:

სპეციალიზებული ლექსიკა, ტერმინოლოგია, ინტერაქცია, „დისკურსული ალტერაცია“, სწავლება, შესწავლა

Социолингвистический и дидактический подход к преподаванию профессионального языка-объекта интеракции

Габуния Кетеван Учаевна
Тбилисский Государственный Университет
Факультет гуманитарных наук
Пр. Чавчавадзе 36, 0179, Тбилиси, Грузия
Tel.: 599 201 099
E-mail: keti_gabunia@yahoo.com

Кванталиани Марина Георгиевна
Тбилисский Государственный Университет
Факультет гуманитарных наук
Пр. Чавчавадзе 36, 0179, Тбилиси, Грузия
Тел: 589 322 670
E-mail: marina.kvantaliani@gmail.com

Резюме

Статья посвящена социолингвистическому и дидактическому подходу к обучению французского профессионального языка. Учитель, не являющийся экспертом в этой области несет ответственность за передачу знаний. Он обязан перефразировать слова экспертов, построить

собственную речь, придать ей последовательность, идентичность и сделать ее доступной для учащихся. Учитель должен заменить, а, также, в течение интеракции, восстановить статус эксперта. Опираясь на понятие «дискурсивной альтерации», так же мы исследуем, как учитель, во время занятий перераспределяет полученные знания, а затем производит формулировку информации.

Ключевые слова:

профессиональная терминология, интеракция, «дискурсивная, альтерация», обучение, изучение.

აუდიტების სწავლებისთვის განკუთვნილი სავარჯიშოების შედგენა

ირინა კვესელავა
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ-მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. 77, 0175, თბილისი
საქართველო
ტელ: 571 029 092
E-mail: bixva@mail.ru

ამასთან აუდიტება წარმოადგენს მეტყველებების სწავლების ყველაზე რთულ სახეობას, იქიდან გამომდინარე, რომ საჭიროა სრულად და ღრმად გაიგო სხვადასხვა ტემპის, ინტონაციური გაფორმებისა და სისწორის სხვადასხვა დონის მეტყველება.

რეზიუმე

თანამედროვე ეტაპზე სულ უფრო აქტუალური ხდება აუდიტების, როგორც აღქმის, ინგლისურენოვანი მეტყველების მოსმენით გაგების სწავლება. უნდა აღინიშნოს, რომ თანამედროვე მეთოდოლოგიაში აუდიტების კონტროლისა და თვითკონტროლისათვის ეფექტურად გამოიყენება კომპიუტერული ტექნოლოგიები, ხოლო საუკეთესო შედეგის მიღწევა შესაძლებელია ყველა ტიპის აუდიომასალის კომპლექსურად გამოყენების შემთხვევაში.

საკვანძო სიტყვები:

სპეციალური სავარჯიშოები მეტყველებაში, არასპეციალური სავარჯიშოები, აუდიტების კონტროლი და თვითკონტროლი.

შესავალი

აუდიტების, როგორც აღქმისა და ინგლისურენოვანი მეტყველების მოსმენით გაგების სწავლება სულ უფრო აქტუალური ხდება თანამედროვე ეტაპზე, რადგან საუბართან ერთად ის ურთიერთობის საშუალებასაც უზრუნველყოფს. აუდიტების მნიშვნელობის დაუფასებლობა შეიძლება უარყოფითად აისახოს მოსწავლის ენობრივ მომზადებაზე.

ძირითადი ნაწილი

თანამედროვე მეთოდოლოგიაში აუდიტება შეიძლება იყოს მიზანიც და სწავლების საშუალებაც. გაკვეთილებზე ეს ორი ფუნქცია ეხამება და ავსებს ერთმანეთს. ინგლისური ენის მოსმენით გაგების სწავლება ითვალისწინებს იმ სირთულეების მოხსნას, რომლებიც აუცილებლად დგება აუდიტების პროცესში. ეს არის უცხო სიტყვების გაგების სირთულე [გეზი ნ. ი.; 1981] რთული კონსტრუქციების, სწრაფი ტემპით მეტყველებისა და სხვადასხვა დიქტორების გაგება, დიდი მოცულობის აუდიოტექსტის გაგება ინფორმაციის ერთი მოსმენით, მხედველობითი საყრდენის გარეშე და სხვადასხვა ხარვეზების თანხლებით. ამ სირთულეების მოსახსნელად საჭიროა სათანადო სავარჯიშოები ინფორმაციის აუდიო და აუდიოვიზუალური წყაროების გამოყენებით.

კომპიუტერული ტექნოლოგიების გამოყენება ეფექტურია აუდიტების პროცესის კონტროლისა და თვითკონტროლისათვის, რაც მოსწავლეებში ამოცანის შესრულებისა და უფრო მაღალი შედეგის მიღწევის სურვილს იწვევს.

აუდიტება უცხო ენის შესწავლის ეფექტური საშუალებაა. ის იძლევა ენის ხმოვანების შესწავლის, მისი ფონემური შემადგენლობისა და ინტონაციის: რიტმის, მახვილის,

მელოდიურობის, დაუფლების საშუალებას.

აუდირების საშუალებით ხდება ენის ლექსიკისა და მისი გრამატიკული სტრუქტურის შესწავლა. ამავე დროს აუდირება აიოლებს საუბრის, კითხვისა და წერის დაუფლებას, რაც წარმოადგენს უმთავრეს მიზანს სწავლებაში აუდირების დამხმარე, ზოგჯერ კი ძირითად საშუალებად გამოყენებისათვის [ელუხინა ნ. ვ.; 1977].

აშკარაა, რომ აუდირება, როგორც მეტყველების სახეობა, დიდ როლს თამაშობს პრაქტიკული, განმავითარებელი, საგანმანათლებლო მიზნების მიღწევაში და ეფექტური საშუალებაა ინგლისური ენის შესწავლისათვის.

მეთოდოლოგიაში შეინიშნება აუდირების შესწავლის ორი გზა: პირველი ითვალისწინებს აუდირების შესწავლას სპეციალური სავარჯიშოების შესრულების პროცესში, ანუ აუდირება სწავლების მიზნად გვევლინება. შესაბამისად, ამ გზით აუდირება უნდა ვასწავლოთ როგორც მეტყველების სახეობა. მეორე გზის მომხრეები კი მიუთითებენ, რომ საჭიროა აუდირების სასწავლო სავარჯიშოების შეხამება საუბრის, კითხვისა და წერის ელემენტებთან, ანუ აუდირება ამ შემთხვევაში გამოდის მეტყველების სხვა სახეობების სწავლების საშუალებად. ამისათვის გათვალისწინებულია არასპეციალური სავარჯიშოები. ბევრი თანამედროვე მეთოდისტი აერთიანებს ამ ორ გზას, ისინი გვთავაზობენ აუდირება ჯერ ვასწავლოთ როგორც მიზანი, შემდეგ კი – როგორც საშუალება, ამიტომ, მათი აზრით, აუდირების სასწავლო სავარჯიშოების სისტემა უნდა შეიცავდეს როგორც სპეციალურ, ისე არასპეციალურ სავარჯიშოებს მეტყველებაში.

სპეციალური სავარჯიშოები მეტყველებაში სრულდება იმისათვის, რომ მოსწავლეებმა შეძლონ სამეტყველო სინთეზის მზა ნიმუშების გამოყენება, სხვადასხვაგვარ გარემოცვაში ცნობილი კონსტრუქციების ამოცნობა და გაგება. ასეთი სავარჯიშოების

შესრულების დროს უნდა ვეცადოთ, თავი ავარიდოთ თარგმნას. ეს შეიძლება იყოს სავარჯიშოები გამონათქვამის ზოგადი შინაარსის აღქმაზე ან ცალკეული აზრობრივი ჯგუფების გამოყოფაზე.

სპეციალური მეტყველების სავარჯიშოებს განეკუთვნება სმენით აღქმის პროცესში მთელისა და ნაწილის მიმართების დაჭერის უნარის განმავითარებელი სავარჯიშოები, მეტყველებაში დედააზრის პოვნა, ძირითადი შინაარსის გაგება, წინასწარ მითითებულ ნაწევრებზე ყურადღების გამახვილება, ტექსტის მთლიანობაში გაგება ცალკეული ძნელად გასაგები ნაწილების (სიტყვების, წინადადებების) მიუხედავად, მთლიანობაში გაგების საფუძველზე ცალკეული უცნობი ელემენტების დანიშნულების გაგება, ანუ ენობრივი და ლოგიკური ალღოს გამოყენება სმენით აღქმის პროცესში.

არასპეციალური სავარჯიშოები მიმართულია არა მხოლოდ აუდირების შესწავლაზე, არამედ მისი საშუალებით ლაპარაკის, წერისა და კითხვის ათვისებაზეც, [უიზერი გ., ფოლომკინა ს.; 1960] ანუ, ამ სავარჯიშოების მიზანია ასწავლონ აუდირება, როგორც მეტყველების სხვა ტიპებისათვის დამხმარე საშუალება. ამ სავარჯიშოებს განეკუთვნება:

1. დიალოგის სწავლება: „მოისმინეთ დიალოგის დასაწყისი და შეადგინეთ მისი დაბოლოება“;
2. დიალოგის აღქმის სავარჯიშოები დიალოგში მონაწილეობის პროცესში;
3. სავარჯიშოები მონოლოგის აღსაქმელად: „მოისმინეთ ტექსტი, სრული პასუხი გაეცით დასმულ შეკითხვებს“; „უყურეთ ფილმს, გადმოეცით მისი ძირითადი იდეა“; „მოწოდებული ინფორმაცია დაყავით ნაწილებად და დაასათაურეთ“; „მოისმინეთ ტექსტი, შეადგინეთ მასზე რეცენზია შემდეგი გეგმის მიხედვით: ა) თემა; ბ) მოქმედი პირები; გ) მოკლე შინაარსი; დ) ძირითადი იდეა.“

როგორც ცნობილია, მეტყველება აზროვნების ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილია. ამის საფუძველზე შეიძლება დავასკვნათ, რომ კითხვა, უფრო სწორად კი სწორად კითხვა, შეუძლებელია აუდირების დაუფლების გარეშე, რადგან როგორც ხშირად, ისე „გულში“ კითხვის დროს ადამიანი იყენებს მეტყველებას, უკანასკნელ შემთხვევაში შინაგან მეტყველებას. ის ადამიანს საკუთარი თავისა და საკუთარი გამოონათქვამების გაკონტროლების საშუალებას აძლევს. აქედან თუ გამოვალთ, ჩვენ შეიძლება დავასკვნათ, რომ მეტყველების ყველა სახეობის დაუფლების გარეშე არ შეიძლება ვისწავლოთ სწორად კითხვა, აუდირება კი საუკეთესო საშუალებაა გამოთქმის გასაგარჯობლად, რაც ზემოთაც აღვნიშნეთ.

დასკვნა

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, დავასკვნით, რომ არსებობს რეალური შესაძლებლობა ზეპირი მეტყველების უნარჩვევების ფორმირებისა აუდირების საფუძველზე. ყველაზე კარგია ის ხერხები, რომლებიც ქმნის ბუნებრივი ენობრივი ურთიერთობის სიტუაციებს [ელუხინა ნ. ვ.; 1986] და მოსწავლეებს ლაპარაკის, აზრთა გაცვლა-გამოცვლის სტიმულს აძლევს. მოსმენილი ტექსტის მიხედვით მიცემული დავალებები უნდა იყოს შემოქმედებითი, მოსწავლეთა მოქმედებები – შინაგანად მოტივირებული, სასურველია მათ ჰქონდეთ პრობლემატური ხასიათი, მოსწავლეებს უღვიძებდნენ მიღებული ცოდნის გამოყენების სურვილს პასუხის გაცემისას, აყენებდნენ მათ შედარების, მიხედვის, გადაწყვეტილების ტექსტში პოვნის აუცილებლობის წინაშე, ანუ კომუნიკაციურ ამოცანებს მოსწავლეები და-

მოუკიდებლად უნდა წყვეტდნენ ლექსიკურ-სემანტიკური საყრდენების გამოყენებით. ეს საყრდენები აუდიო მასალის უკეთ გაგებისა და დამახსოვრების ხელშემწყობია. საუკეთესო სასწავლო-აღმზრდელობითი ეფექტის მიღწევა ხდება ყველა ჩამოთვლილი საშუალების კომპლექსურად გამოყენების შემთხვევაში.

ლიტერატურა

1. Гез Н. И. (1981): «Роль условий общения при обучении слушанию и говорению»: Ж. «Иностранные языки в школе». №5. с. 32
2. Елухина Н. В (1977): «Основные трудности аудирования и пути их преодоления»: Ж. «Иностранные языки в школе». №1. с. 18
3. Уайзер Г., Фоломкина С. (1960): «Развитие понимания устной речи в 5-6 классах»: Ж. «Иностранные языки в школе». №5. с. 36
4. Рогова Г. В. (1964): «О речи учителя на уроке»: Ж. «Иностранные языки в школе». №5. с. 6
5. Елухина Н. В. (1986): «Интенсификация обучения аудированию на начальном этапе»: Ж. «Иностранные языки в школе». №5. с. 15

Compiling Tasks for Listening Comprehension

Irina Kveselava
Georgian Technical University
Liberal Art Department
77 Kostava str., 0175, Tbilisi, Georgia
Tel: 571 029 092
E-mail: bixva@mail.ru

Abstract

Nowadays teaching listening in order to understand English speech via hearing becomes more and more actual. In modern methodology computer technologies are used effectively to provide control and self-control in listening and the best result is achieved by using all types of audio materials in complex.

Keywords:

special exercises in speech, non-special exercises, control and self-control in listening.

Резюме

На современном этапе всё актуальнее становится изучение аудирования, как восприятие англоязычной речи. Надо отметить, что в современной методике для контроля и самоконтроля эффективно используются компьютерные технологии, а достижение лучших результатов возможно при использовании всех типов комплексного аудирования.

Ключевые слова:

специальные упражнения для речи, специальные упражнения, контроль и самоконтроль аудирования.

Составление упражнений, предназначенных для аудирования

Квеселава Ирина Чабуковна

Грузинский технический университет

Департамент либеральных наук

Ул. Костава 77, 0175, Тбилиси, Грузия

Телефон: 571 029 092

E-mail: bixva@mail.ru

მეტაკოგნიციისა და პიროვნული რეფლექსიის განვითარება მულტიმედიაური დაგალებების საშუალებით

ირინა კვესელავა

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ-მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. 77, 0175, თბილისი

საქართველო

ტელ: 571 029 092

E-mail: bixva@mail.ru

რეზიუმე

უცხოური ენის შესწავლისა და ამ ენაზე გარკვეული უნარ-ჩვევების გამომუშავების კარგ საშუალებას წარმოადგენს მულტიმედიაური დაგალები, რომელთა გამოყენებაც ავითარებს პიროვნულ რეფლექსიებსა და მეტაკოგნიტურ უნარებს, რაც შემსწავლელს არა მარტო ფაქტობრივ ცოდნას სძენს, არამედ აძლევს საშუალებას განსაზღვროს, თუ როგორ გამოიყენოს მიღებული ცოდნა და დაეუფლოს სწავლის სწავლის ელემენტებს. ამასთანავე, მოსწავლის მიერ სწორად შერჩეული სტრატეგია განავითარებს პიროვნულ რეფლექსიას, რომლის კოგნიტური კომპონენტი დაეხმარება სუბიექტს ინდივიდუალური შესაძლებლობების გამოვლენაში და საკუთარი თავის შეცნობაში.

საკვანძო სიტყვები:

ინდივიდუალური სწავლების რეჟიმი, ინტერესის ამაღლება, უწყვეტი კონტროლი, კოგნიტური და აფექტური პოტენციალი, სწავლების აქტივიზება.

შესავალი

მეტაკოგნიცია – ნიშნავს საკუთარი შემეცნებითი (აზროვნების) პროცესების –აზ-

რების, ფიქრების გაცნობიერებას და მართვას. სხვა სიტყვებით, მეტაკოგნიცია არის აზროვნება აზროვნების შესახებ. ეს არის ცოდნა საკუთარი კოგნიტური სისტემისა და მისი ფუნქციონირების შესახებ და მისი კონტროლის უნარი. მეტაკოგნიციის დროს ხდება იმის შემეცნება, თუ რა ვიცი (მეტაკოგნიტური ცოდნა), იმის გაცნობიერება, თუ რას ვაკეთებ, როგორ ვიქცევით (მეტაკოგნიტური უნარი), ან როგორია ჩვენი მიმდინარე კოგნიტური და ემოციური მდგომარეობა (მეტაკოგნიტური შეგრძნება).

ძირითადი ნაწილი

როდესაც მეტაკოგნიცია ეხება საკუთარი სწავლის პროცესების გაცნობიერებას, მაშინ ადგილი აქვს სწავლის „სწავლას“ – ადამიანის მიერ საკუთარი სწავლის მართვას, რომელიც მოიცავს სწავლის დაგეგმვას, შეფასებას და მუდმივ მონიტორინგს. სწავლის „სწავლის“ ფენომენი წარმოადგენს ადამიანის უნარს ცნობიერად მართოს საკუთარი სწავლის პროცესები. ეს კი გულისხმობს საკუთარი სწავლის დაგეგმვას, შეფასებას და მუდმივ მონიტორინგს. მართლაც, თანამედროვე სასკოლო განათლების მიზანია მოსწავლისთვის არა მხოლოდ ფაქტობრივი ცოდნის მიცემა გარკვეულ საგნებში, არამედ იმის სწავლებაც, თუ როგორ გამოიყენოს მიღებული ცოდნა ახალი ამოცანის გადასაჭრელად ანუ დაეუფლოს სწავლის „სწავლის“ ელემენტებს. ზოგადი განათლების დასრულებისას ახალგაზრდა უნდა ფლობდეს მის წინაშე არსებული ამოცანის ადეკვატური შეფასებისა და

შესატყვისი ქცევის განხორციელების განსაზღვრულ ხერხებსა და მეთოდებს. სწორედ ეს არის განათლების ძირითადი ეროვნული მიზანი.

მეტაკოგნიციის კვლევა განათლების ფსიქოლოგიაში მე-20 საუკუნის 70-იან წლებში დაიწყო. მისი არსი მოსწავლის, როგორც სამყაროს აქტიური შემმეცნებლისა და გადაწყვეტილების დამოუკიდებლად მიმღები სუბიექტის ჩამოყალიბებაში მდგომარეობს.

სწავლა ქცევაა. ამდენად, სხვა ქცევათა მსგავსად, შესაძლებელია ამ ქცევის დაუფლება ანუ სწავლა. სწავლის „სწავლაც“ სწორედ ამას გულისხმობს – ეს არის სწავლის ქცევის კოგნიტური და ემოციური რეგულაცია. ცხადია, აქ წამყვანი როლი სააზროვნო პროცესებს უჭირავს, თუმცა მათ თან აუცილებლად ახლავთ ამოცანის წარმატებით გადაწყვეტის სურვილი. სწავლის „სწავლის“ კვლევისას გამოიყოფა მისი განმსაზღვრელი ორი სფერო – კოგნიტური და აფექტური (ემოციური). შესაბამისად, მეტაკოგნიცია, როგორც აკადემიური და პიროვნული განვითარების ერთ-ერთი წამყვანი ფენომენი, აფასებს არა მხოლოდ მოსწავლის სააზროვნო უნარებს, არამედ იმასაც ითვალისწინებს, თუ როგორ იყენებს მოსწავლე თავის უნარ-ჩვევებს აკადემიური დავალებების გადასატარებლად.

მეტაკოგნიციის განვითარების ეფექტურ საშუალებად გვევლინება მულტიმედიური სახელმძღვანელო, რადგან მის ძირითად ფუნქციად შეიძლება მივიჩნიოთ: ინდივიდუალური სწავლების რეჟიმი, შემსწავლელის დამოუკიდებლად მუშაობის შესაძლებლობების გაფართოება, შესასწავლი მასალისადმი შემსწავლელის ინტერესის ამაღლება, ცოდნის შექმნის უნარ-ჩვევების ფორმირების დაჩქარება, შემეცნების პროცესის ორგანიზების ცვლილება, მისი სისტემური აზროვნებისაკენ გადანაცვლებით, მულტიმედიური სავარჯიშოების შესრულებისას უწყვეტი

კონტროლი და კომენტარის მიღება იმის შესახებ, თუ რა არის პასუხში არასწორი და რატომ არის პასუხი სწორი (უკუკავშირის საშუალება); სასწავლო მასალის მიუღმივი განახლება და გამდიდრება მეცნიერებისა და პედაგოგიური პრაქტიკის უახლესი მიღწევების გათვალისწინებით, შემსწავლელისათვის აუცილებელი სასწავლო მასალის მიწოდების ოპერატიულობა მისთვის ყველაზე უფრო მოხერხებული ფორმით [Бордо Г. В., Кузьмин И. П 1989];

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, მეტაკოგნიციას აქვს ორი კომპონენტი: კოგნიტური და ემოციური. მულტიმედიური სახელმძღვანელო კარგი საშუალებაა კოგნიტური და აფექტური პოტენციალის შესატყვისი სააზროვნო უნარების ეფექტურად ამოქმედებისათვის. მულტიმედიური სწავლების პროცესში, დიალოგური რეჟიმით შემსწავლელს შეუძლია უპასუხოს კომპიუტერის მიერ დასმულ კითხვებს, რომლებიც მთლიანად ამოწურავს შესასწავლი მასალის ყველა ნიუანსს და საჭიროების შემთხვევაში, აკორექტირებს სწავლების პროცესს. ის, რისი შესაძლებლობაც აქვს მულტიმედიურ სახელმძღვანელოს, რა თქმა უნდა, არა აქვს ტრადიციულ სახელმძღვანელოს. ტრადიციულ სახელმძღვანელოში მოტანილი მასალა ერთჯერადია.

თვალსაჩინოების გამოყენება, რომელიც მულტიმედიური სახელმძღვანელოს ერთ-ერთი უმთავრესი ატრიბუტია, სწავლების აქტიუზების მნიშვნელოვანი საშუალებაა.

ფერის, გრაფიკის, მულტიპლიკაციის, ხმისა და ვიდეოტექნიკის ყველა თანამედროვე საშუალების გამოყენება შესაძლებელს ხდის შემოქმედების რეალური სიტუაციის შექმნას, რაც შესასწავლ მასალას აძლევს «გაცოცხლებულ» სახეს, ხოლო პროცესი, რომელსაც აღწერს შესასწავლი თემა, დინამიურია და შემსწავლელის თვალწინ მიმდინარეობს ბუნებრივად და თვალსაჩინოდ. ყოველივე ეს კი მეტაკოგნიციის ემოციური

კომპონენტის განვითარების საწინდარია.

მულტიმედია დაგეგმვები განსაკუთრებით ეფექტური იქნება, თუ ისინი ისე იქნება შედგენილი, რომ მოსწავლემ შეძლოს არჩევანის გაკეთება სავარჯიშოთა ვარიანტებიდან, გაიაზროს, რომელი სტრატეგია იქნება მისთვის უკეთესი სწავლის პროცესში. ყოველივე ეს ხელს შეუწყობს პიროვნული რეფლექსიის, თვითშემეცნების მექანიზმის და მეტაშესაძლებლობის კომპონენტის განვითარებას. პიროვნული რეფლექსიის კოგნიტური კომპონენტი სუბიექტს ეხმარება თავისი შინაგანი ბუნების, ინდივიდუალური შესაძლებლობების გამოვლენასა და საკუთარი თავის შეცნობაში, საშუალებას აძლევს მას დასახოს საკუთარი შესაძლებლობების ადეკვატური სამომავლო მიზნები. ემოციურ-შემფასებლური კომპონენტი აღძრავს პიროვნული მნიშვნელობის მქონე განცდებს, საკუთარი თავის შესახებ ახალი ცოდნის განცდასა და ადეკვატურ შეფასებას. პიროვნული რეფლექსიის ქცევითი (რეგულარული) კომპონენტი კი უზრუნველყოფს საკუთარი საქციელისა და ფსიქიკური მდგომარეობის შეგნებას, კონტროლსა და თვითრეგულაციას.

მულტიმედია სავარჯიშოები სწორედ რეფლექსიის განვითარების მაღალ დონეს უზრუნველყოფს, რადგან მულტიმედია სახელმძღვანელო აფართოებს ყოველი სტუდენტის ინდივიდუალურ-დამოუკიდებელი მუშაობის შესაძლებლობებს, შემსწავლელს უღვივებს ერთგვარ ინტერესს შესასწავლი მასალისადმი, მისი დინამიკაში მოყვანისა და სხვადასხვა კომბინაციური სიტუაციის არჩევა-გაანალიზების საშუალებას აძლევს [ნანობაშვილი ქ.; 1996]. ყოველივე ეს, რა თქმა უნდა, უცხოური ენის შესწავლისა და ამ ენაზე გარკვეული უნარ-ჩვევების გამო-მუშავების კარგ საშუალებას წარმოადგენს.

მულტიმედია სახელმძღვანელოს დახმარებით სწავლება მოხსნის ამ პრობლემას, რადგან კომპიუტერთან ურთიერთობისას

შემსწავლელი თვითონ მართავს თავისი წინსვლის ტემპს. სწრაფი საზრიანობის შემთხვევაში შემსწავლელის განკარგულებაშია მთელი პროგრამა. მას შესაძლებლობა აქვს უმცირეს ვადებში მიაღწიოს დადებით შედეგებს. გარდა სწავლების დადებითი შედეგებისა, არსებობს მთელი რიგი ფსიქოლოგიური უპირატესობები. შემსწავლელთა საქციელზე დაკვირვება გვიჩვენებს, რომ წარმატებას ხშირად თან ახლავს სიამოვნების გრძნობა. ხანდახან აღფრთოვანებაც კი, რომელიც იწვევს მეცადინეობის გაგრძელების სურვილს, უმტკიცებს მათ საკუთარ ძალებში რწმენას და თვითპატივისცემას.

დასკვნა

ამგვარად, მულტიმედია უზრუნველყოფს პიროვნული რეფლექსიის განვითარებას მეტაკოგნიტური გამოცდილების გაზრდის პროცესში, რადგან ამ დროს ვითარდება მისი სტრუქტურული კომპონენტები. მულტიმედია სახელმძღვანელოს ეფექტური გამოყენება დამოკიდებულია მის მიზნობრივ დანიშნულებაზე და იგი მით უფრო მაღალი იქნება, რაც უფრო პროფესიულ დონეზე, ფსიქოლოგიურად და მეთოდოლოგიურად სწორად განვსაზღვრავთ სცენარებს, რომელთა რეალიზება მიმდინარეობს სწავლების პროცესში [ჩაჩანიძე გ., გელბაქიანი ვ., ჯინჯისაძე მ. 1998, ნანობაშვილი ქ. 1996, ნანობაშვილი ქ. 1998].

ლიტერატურა

1. Бордо Г. В., Кузьмин И. П. (1989): Компьютерная Технология обучения в системе повышения квалификации. Проблемы компьютеризации образования. Свердловск

2. ნანობაშვილი ქ. (1998): კომპიუტერი-ზებული სახელმძღვანელოები დაწესებით კლასებში. საქართველოს პედაგოგიურ მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე. №1. თბილისი. გვ. 112-114

3. ჩაჩანიძე გ. (1996): პედაგოგიკის ახალი სახეობა “ინფორმაციული პედაგოგიკა”, საერთაშორისო სამეცნიერო-პედაგოგიური კონფერენცია “უმაღლესი სკოლის პედაგოგიკის აქტუალური პრობლემები”, პროგრამა და თეზისები. თბილისი. გვ. 53

4. ჩაჩანიძე გ., ელბაქიანი ვ., ჯინჯისაძე მ. (1998): ინფორმაციული ტექნოლოგიები, როგორც განათლების სისტემის რეფორმის პარადიგმების რეალიზების ძირითადი საშუალებები. პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი „ინტელექტი“. №3. თბილისი. გვ. 195-196

Developing Meta-Cognition and Self-Reflection By Means of Multimedia exercises

Irina Kveselava

Georgian Technical University

Liberal Art Department

77 Kostava str., 0175, . Tbilisi, Georgia

Tel: 571 029 092

E-mail: bixva@mail.ru

Abstract

Multimedia exercises appear to be the means of developing definite skills in foreign language acquisition. These are self-reflection and metacognitive skills. On the one hand, they can provide the factual knowledge and on the other hand the knowledge about the ways of using this knowledge. Furthermo-

re, the chosen strategy will develop self-reflection and its cognitive component will help the students to expose their individual abilities.

Keywords:

individual learning regime, increasing the interest, continuous control, cognitive and affective potential.

Развитие метакогниции и личностной рефлексии при помощи мультимедии

Квеселова Ирина Чабуковна

Грузинский технический университет

Департамент либеральных наук

Ул. Костава 77, 0175. Тбилиси, Грузия

Телефон: 571 029 092

E-mail: bixva@mail.ru

Резюме

Хорошим способом обучения иностранных языков и выработки на этом языке определённых навыков являются мультимедийные упражнения, использование которых развивает личностную рефлексия и метакогнитивные навыки, которые обеспечивают не только фактическими знаниями, но и возможностью определить, как использовать эти знания. Правильный подбор стратегии развивает личностную рефлексия, когнитивный компонент которого способствует проявлению индивидуальных способностей.

Ключевые слова:

режим индивидуального обучения, увеличение интереса, непрерывный контроль, когнитивный и аффективный потенциал.

Meeting as a Genre of Business Communication

Marina Zoranyan
Georgian Technical University
Department of Liberal Arts
77 Kostava str., 0175, Tbilisi, Georgia
Tel.: 593 783 826

Abstract

The paper views one of the forms of business activity, namely, business meeting. On the one hand, as a task-based activity, it combines all forms of oral speech communication. On the other hand, meeting as a communicative activity involves a business polylogue, which implies a higher level of communicative interaction, with a number of specific features to be taken into account when teaching it in the classroom. Among the specific features of a business meeting as a genre of business communication and a part of business interaction are the following: the structure of face-to-face interaction requires external and internal regulation. Effective contribution to the polylogue includes not only the simultaneous processes of intense listening, analyzing and speech formulation, but also that of appropriate entry into the discussion.

Participation in a meeting, an indispensable business skill, enables students to use language meaningfully and appropriately and make a step towards effective business interaction.

Keywords:

business interaction, business communication, dialogue, polylogue, communicative competence, communicative interaction.

Introduction

A good command of English is now recognized as an indispensable part of many professions. The

knowledge of at least one foreign language allows modern specialists to follow the developments in the area of their interests and gives them an opportunity to communicate with their foreign partners without any mediatators.

As the need for effective communication in the sphere of business is rapidly growing, the domain of Business English teaching now has to take into account a wide range of aspects.

Communication is known not only to transfer information but also to determine the behavior of the communicants. Thus, psychologically, we distinguish between two aspects of communication: descriptive, or informative, and persuasive. The descriptive or informative aspect of communication transfers the data and represents the content of the message. The persuasive aspect deals with determining what kind of information it is and how it is to be perceived. The persuasive aspect is rarely revealed verbally during communication, but is mainly implied in the person's behavior. Psychologists state that effective communication is characterized by the priority of the informative aspect over the persuasive one (1).

Main Body

V. Vinogradov's theory of the functions of language (communication, information, and influence) and the functions of speech (information and influence) supports the above statement from the point of view of linguistics.

As far as business communication is concerned there are two clear areas of communication: content (vocabulary and business issues) and metacontent (how all the different features combine to convey a message). The importance of the latter aspect cannot be overestimated. The knowledge of the so-called

„functions“ in addition to the pragmatic issues of business interaction proves to be no less important than the subject of interaction proper. They are more or less taken into account in teaching oral communication skills.

Among other business activities traditionally covered in the classroom are socializing, telephoning, presentations, negotiations, and meeting. Although they present different forms of oral communication (monologue, dialogue, and polylogue), all of them require the ability to take part in the business interaction, which is understood to include initiating, keeping up, and closing communication on various business issues.

According to L. V. Scherba, dialogue is the primary and natural form of human interaction. Even monologue proper, as in a presentation, evokes dialogue interaction, which is realized in the form of follow-up question activity or the necessity to appeal to the audience or even involve it in the contextual development of the speech. Dialogue proper, as is common in the course of negotiations, may well evoke polylogue interaction. These shifts, or transformations, towards double – or multi-part talk in a particular business activity reflect some characteristics of business-oriented communication and the specific skills it requires to be taught in the classroom – those of conversation, which are by no means identical to ordinary speaking skills. The difference lies in the communicative competence included in the first case and excluded in the latter. Whereas possessing conversation skills implies being proficient in both content and metacontent, that is, what we have to say and how we express it by the means of the target language, speaking skills are usually focused mainly on metacontent. Content and the contextual or communicative appropriateness of the conversation element comes into the foreground in the teaching of conversation skills. It can be achieved by „meaningful use of the language“ through „task-based practice“ (3).

One task-oriented activity is a meeting. It is a fine example of multi-faceted business interaction,

combining all forms of oral speech communication (monologue presentations or reports, dialogue question interaction, and polylogue discussion) and enabling „meaningful use of the language“ in a business context.

Business conversations take up greatest part of the core decision-making activity. They occur in the form of discussions, which usually represent a specific form of communication – that of a business polylogue. Business meeting involving three or more communicants is a controlled group discussion of some business issues. Unlike the dialogue, which is restricted to two interlocutors, polylogue is a communication involving more than two participants. The distinction is absolutely essential and is by no means simply theoretical. With the increasing number of participants the character of the interaction to be taught in the dialogue changes.

The usual dialogue setting requires internal and external regulation and control. It may be explained by the natural tendency of each individual to react to what has been said (4), on the one hand, and, on the other, the obvious necessity to let every member of the meeting express his or her point of view on the subject.

Let us turn to other specific features of a business polylogue interaction, so as to be able to make suggestions for effective teaching of this essential item of Business English.

Participation in a meeting requires special communicative structuring with the help of mutually accepted signals. In addition, such multi-part conversational activity makes the process of effective contribution more difficult. Apart from the simultaneous processes of listening to the speaker(s) and the internal formulation of an individual response or contribution, there is a necessity to enter the whole communication smoothly. This requires the ability to determine the point of turn-taking correctly, as well as to signal it in the appropriate way (verbally: *May I say something?* Nonverbally: eye contact, fast tempo, etc.) to other participants. The latter may cause additional difficulties to nonnative speakers,

as the problem of turn-taking is often to some extent culturally-conditioned (5).

Another characteristic feature of business meeting is their close contextual integration. The flow and outcome of an interaction depends not only on personal effectiveness, but also on the group awareness and self-positioning within this group. Communicative priority in terms of the abovementioned turn-taking belongs to those with higher status and power (6). The distribution of power may be either allocated externally, as in formal meetings, or inwardly, mainly in informal meetings. The student simulations often fail to arrive at the appropriate decision because students are not aware of power distribution in the newly formed group. It results in the inability to insist on the correct decision or rigid non-democratic imposition of a personal viewpoint. Both approaches are no-go and suggest conceptual failure.

The degree of formality in a business meeting may also be of difficulty to non-native speakers of Business English. As a rule, students feel more at ease with the formal setting, since it makes it likely that the meeting will proceed in a predictable way, regardless of the contextual situation. An informal atmosphere requires deeper analysis of the discourse and better feeling for the group, as well as closer integration and more active involvement in the interaction.

Conclusion

Summing up, it can be noted that teaching Business English means teaching contextual interaction, including both content and metacontent. The most comprehensive activity in this respect is the genre of a business meeting. As a task-based activity, it combines all forms of oral speech communication. On the other hand, meeting as a communicative ac-

tivity involves a business polylogue, which implies a higher level of communicative interaction, with a number of specific features to be taken into account when teaching it in the classroom.

Among the specific features of a business meeting as a genre of business communication and a part of business interaction are the following: the structure of face-to-face interaction becomes more complicated and requires external and internal regulation. Effective contribution to the polylogue includes not only the simultaneous processes of intense listening, analyzing and speech formulation, but also that of appropriate entry into the discussion. The category of formality is realized on a number of levels (vocabulary, cultural, behavior, organizational), all of which contribute to the creation of a specific setting and eventually ensure the constructive outcome of the meeting.

All these features make participation in a meeting an indispensable business skill, enabling the students to use language meaningfully and appropriately and make a step towards effective business interaction.

Literature

1. Вацлавик П., Бивин Дж., Джексон Д. (2000): Психология межличностных коммуникаций. СПб,.
2. Виноградов В.В. (1963): Стилистика. Теория поэтической речи. М.
3. Claes, M-T. (1998): Shifts in Language Education in Business Schools. International Communication in Business. Theory and Practice. Verlag Wissenschaft and Praxis.
4. Якубинский Л. П. (1988): О диалогической речи. Избранные работы. М.
5. Winetroube S. (1999): Personal interview
6. Diamond, J. (1996): Status and Power in Verbal Interaction. Amsterdam.

შეხვედრა როგორც საქმიანი კომუნიკაციის უნარი

მარინა ზორანიანი
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. 77, 0175, თბილისი,
საქართველო
ტელ.: 593 783 826

რეზიუმე

სტატია იხილავს საქმიანი აქტივობის ერთ-ერთ სახეობას, კერძოდ, საქმიან შეხვედრას. ერთი მხრივ, როგორც დაგაღებაზე დაფუძნებული აქტივობა, ის აერთიანებს ზეპირი კომუნიკაციის ყველა ფორმას. მეორე მხრივ, შეხვედრა, როგორც კომუნიკაციური აქტივობა, მოიცავს პოლილოგს, რაც გულისხმობს კომუნიკაციური ინტერაქციის უფრო მაღალ დონეს, თავისი გარკვეული თავისებურებებით, რომლებიც გასათვალისწინებელია ენის სწავლებისას.

საქმიანი შეხვედრის, როგორც საქმიანი კომუნიკაციის, სპეციფიკურ თვისებებს შორის უნდა აღინიშნოს შემდეგი: პირისპირი ინტერაქციის სტრუქტურა მოითხოვს გარეგან და შინაგან რეგულირებას. ეფექტური წვლილი პოლილოგში მოიცავს არა მარტო ინტენსიური მოსმენის პროცესებს, ანალიზსა და მეტყველების ჩამოყალიბებას, არამედ დისკუსიაში შესაბამისი ჩართვის პროცესს. შეხვედრაში მონაწილეობა, რომელიც არის საქმიანი საუბრის უნარ-ჩვევების განუყოფელი ნაწილი, საშუალებას აძლევს სტუდენტებს გამოიყენონ ენა გააზრებულად და ადეკვატურად და გადადგან ნაბიჯი წინ ეფექტური საქმიანი ინტერაქციისაკენ.

საკვანძო სიტყვები:

საქმიანი ინტერაქცია, საქმიანი კომუნიკაცია, დიალოგი, პოლილოგი, კომუნიკაციური კომპეტენცია, კომუნიკაციური ურთიერთობა.

Встреча как жанр делового общения

Зоранян Марина Георгиевна
Грузинский технический университет
Департамент либеральных наук
Ул. Костава, 77, 0175, Тбилиси, Грузия
Тел.: 593 783 826

Резюме

В статье рассматривается одна из форм деловой активности, а именно деловая встреча. С одной стороны, как основанная на задании деятельность, она объединяет все формы устного речевого общения. С другой стороны, деловая встреча, как коммуникативная деятельность, включает в себя деловой полилог, который подразумевает высокий уровень коммуникативного взаимодействия и имеет специфические особенности, которые надо принять во внимание при обучении языку.

Среди специфических особенностей деловой встречи, как жанра делового общения и составной части делового взаимодействия, нужно отметить следующие: структура взаимодействия лицом к лицу требует внешнего и внутреннего регулирования. Эффективный вклад в полилог включает не только одновременные процессы интенсивного слушания, анализирования и речевого формулирования, но и соответствующее вступление в обсуждение. Участие в деловой встрече – это необходимое деловое умение, которое позволяет студентам использовать язык многозначительно и адекватно и является степенью к эффективному деловому взаимодействию.

Ключевые слова:

деловое взаимодействие, деловое общение, диалог, полилог, коммуникативная компетенция, коммуникативное взаимодействие.

Forme intérieure de l'unité phraséologique, comme le moyen de la désignation d'émotivité et d'expressivité

Natalia Surguladze

Shota Rustaveli State University

35 Ninoshvili av., 6010, Batumi, Georgia

E-mail: n.surguladze@yahoo.com

Résumé

Notre recherche est consacrée à l'analyse comparative des unités phraséologiques animales dans les langues non-parentées. La pensée linguistique créative place l'homme et la bête sur la même surface, en utilisant les mêmes moyens lexicaux. Il montre la description des sentiments et comportements émotifs, l'image intérieure de l'homme par l'activité ou par l'attitude de l'animal. En comparant des systèmes phraséologiques des langues contrastives, il faut particulièrement prévoir les aspects sémantico fonctionnels, car leur coïncidence structurelle est très rare.

L'expressivité de la forme intérieure des idiomes est conditionnée par l'image métaphorique. Les éléments de la réalité au point de vue d'appréciation se réfléchit à la base de l'expérience créative et conviviale du peuple.

Un des moyens de la motivation des idiomes dans les deux langues opposées est la symbolisation.

Selon l'analyse il est possible de conclure que les unités phraséologiques sont marqués le plus souvent par la connotation négative, mais nous avons rencontré aussi les unités phraséologiques positives.

Wots-clés:

forme intérieure, les zoonymes, dénotation, symbolisme.

Introduction

Notre recherche est consacrée à l'analyse comparative des unités phraséologiques animales dans les

langues non-parentées. La pensée linguistique créative place l'homme et la bête sur la même surface, en utilisant les mêmes moyens lexicaux. Il montre la description des sentiments et comportements émotifs, l'image intérieure de l'homme par l'activité ou par l'attitude de l'animal. En comparant des systèmes phraséologiques des langues contrastives, il faut particulièrement prévoir les aspects sémantico fonctionnels, car leur coïncidence structurelle est très rare.

Dans le système phraséologique le rôle principal jouent les facteurs extralinguistiques et avant tout l'exigence de l'interlocuteur exprimer son opinion par les moyens images et expressifs. Selon sa fonction, le lexique sert au domaine intellectuel de la langue, tandis que la phraséologie- au domaine émotif. Un mot se forme pour nommer une notion et des unités phraséologiques pour sa caractéristique expressive. Comme la phraséologie est étroitement liée aux émotions et aux sentiments de l'homme, elle est plus mobile renouvelable que des unités lexicales (Lossev 1982: 25).

La phraséologie exprime le mieux possible le caractère du peuple, leur ethnopsychologie car chaque langue possède ses traits particuliers. Mais une image qui est la base des unités phraséologiques, permet de déterminer l'équivalent neutre et d'expliquer son sens.

I. Partie principale

I.1. Les moyens d'expressivité.

L'expressivité de la forme intérieure des idiomes est conditionnée par l'image métaphorique. Les éléments de la réalité au point de vue d'appréciation se réfléchit à la base de l'expérience créative et conviviale du peuple, qui se forme dans les imaginations, dans les complexes des quasi stéréotypes ou dans les gestalts, qui unifient les traits de la réalité objective par les moyens de telles ou telles langues (ruse comme un renard, têtu comme un âne et d'autres). Ces gestalts sont «les métaphores par quoi nous exis-

tons» (Lakof J...: 1988: 24-30). Elles sont représentées dans les formes intérieures, dans les traditions folkloriques, dans les activités rituelles des peuples différents.

Il est intéressant les étapes de la formation des idiomes - étude de la conceptualisation et verbalisation de la réalité donnée, quand le sens direct des composants devient sa forme intérieure. En étudiant ces procès il est très important non seulement les rôles associo-imaginaires de la sémantique des zoonymes, mais aussi la création de la forme intérieure des idiomes pour déchiffrer la fonction de la pensée linguocréative.

La forme intérieure des zoonymes est le complexe motivé sur les icônes et sur les associations, qui forme leur sens dans une langue. Elle reflète «des fragments» de l'image du monde à l'aide de la fantaisie.

Souvent l'étymologie d'un idiome n'est pas connue, son image n'est pas transparente et sa motivation est vague, mais son «plan factuel» est compréhensible. Par ex.: dans la réalité géorgienne l'idiome «il a le nombril coupé» et l'idiome «il a vu le loup» dans la réalité française, représente une personne ayant une grande expérience. Ce sens est correctement compris comme pour les Français, mais aussi pour les Géorgiens. C'est à dire la forme intérieure reçoit un sens particulier par le «plan factuel» et joue le rôle du symbole quasi situationnel qui existe dans la forme intérieure de l'idiome (Chakhnarovitch A. M.... 1991: 140).

La conceptualisation et la verbalisation de la réalité avec les idiomes se réalisent par des voies diverses. La forme intérieure qui est le résultat de la métaphorisation, nous représente la réalité iconique. Il se forme par le monde objectif, car la pensée linguocréative comprend les liens et les relations réelles du monde objectif, où se reflète la perception de la réalité par la fantaisie, qui confirme le caractère créatif de la connaissance linguistique du peuple.

Les zoonymes expliquent le plus mieux le mécanisme de l'expressivité par la forme intérieure. Une notion anthropomorphe sur les animaux est émotive

et comprend les aspects spécifiques de l'appréciation. La forme intérieure enrichit la structure appréciative par un nouveau type de l'appréciation émotive, dont le but est supprimé de la révélation inhumaine.

En étudiant l'image langagier du monde animal, notre attention est arrêtée sur «les somatismes animaux», comme sont: «queue», «patte», «aile», «bec», «gueule», «peau», «poil», «plume».

Avec la fantaisie de la pensée linguocréative les mêmes somatismes sont caractéristiques pour les hommes aussi. Grâce à leur manipulation il trouve l'analyse directe dans le monde objectif réel. Les éléments fantaisistes se reflètent dans les idiomes suivants:

Bâiller le chat par les pattes- *présenter une affaire par la côté difficile;*

Montrer à qn son bec jaune- *avouer qn dans l'ignorance;*

Rester le bec dans l'eau- *être à court d'arguments, ne pas savoir comment se tirer d'affaire;*

Avoir le bec salé- *être ivrogne;*

Briquer l'âne par la queue- *commencer une activité de la fin, à l'envers.*

Les zoonymes avec leur forme intérieure vivante, indiquent la relation irréaliste avec l'univers:

Chercher un mouton à cinq pattes, vouloir un pet d'âne mort, vendre la peau de l'ours, donner un canard à moitié, mettre un grain de sel sur la queue d'un moineau, etc. Cela veut dire chercher une chose irréaliste qui n'existe pas.

Les somatismes fixent «les scènes» de la vie animale, où les sentiments intérieurs de l'homme sont exposés par une certaine pose de l'animal.

Or, en réfléchissant ces somatismes dans les situations prototypiques, la connaissance langagière prévoit leur caractère ontologique, quand les membres du corps des animaux définissent leur pose, comme la source de l'imagination symbolique.

Ex.: La queue entre les pattes (avec le même sens dans les deux langues) - signifie un homme prudent, qui a eu peur de résultats des ses activités (c'est à dire les associations sont liées au chien qui a peur de son maître et prend la pose d'obéissance).

L'idiome «avoir un fil à la patte»- a deux sens: 1. être immobile, 2. être amoureux. Dans le premier cas elle signifie la restriction de l'activité libre, le deuxième sens indique sur l'état émotif.

L'idiome «être sur ses pattes de derrière» avant tout signifie le service sincère, fidèle au maître, alors que son sème différent exprime- la coquetterie.

L'amour - l'état émotionnel de l'être humain est associé à la peau de l'animal: «avoir qn dans la peau» - Être amoureux, tomber amoureux de qn.

Les somatismes «peau» et «patte» sont associés à la simulation et à la perfidie.

Ex.: «Chausser la peau»- simuler. «La patte du chat»- être perfide.

Les mêmes somatismes présentent les symboles de la punition et de l'agression dans les idiomes suivants: «Mettre la patte sur qn»- *emprisonner, battre qn*. «Vouloir la peau de qn» - *désirer de périr de qn*.

Il faut indiquer que ces somatismes ont aussi les connotations positives: «mettre sur patte» - *aider qn*. «Se faire trouser la peau»- *se sacrifier*, «être sous l'aile de qn» - *se réfugier*, «essayer ses ailes»- *essayer ses forces, ses efforts*.

Dans l'image langagière du monde animal se figure deux types de la compréhension de la langue: langue, comme le moyen inanimé, l'instrument du langage et langue, comme un être animé. La langue se perçoit comme une chose qui fait mal au coeur humain, qui fait médire, calomnier et au contraire aussi. Pour l'illustration nous pouvons citer les exemples:

D'après l'analyse des somatismes animaux des «bec»et «gueule» nous avons constaté que par la métaphorisation, ces mots ont changé leurs sèmes et archisèmes ce qui a provoqué le changement de la dénotation et la rénovation complète du sens significatif des idiomes:

- Bec → langue – avoir le bec bien affilé
(Archi sème- langue, sème différentiel-la qualité)
- Bec → ventre – se refaire le bec
(Archi sème-bouche, sème différentiel-le ventre)
- Bec → voix – fermer (boucler, clore) le bec
(Archi sème-la langue, sème différentiel-la voix)

Bec → âme - tenir le bec hors de l'eau

(Archi sème-l'âme, sème différentiel-la qualité)

Gueule → bouche – gueule ferrée

(Archi sème-la gorge, sème différentiel-l'estomac, la bouche)

Gueule → visage – gueule d'amour

(Archi sème-la bouche des animaux, sème différentiel-l'apparence)

Dans la langue géorgienne les somatismes animaux sont représentés par les zoonymes basés sur les substantifs „gueule“, „aile“, et „queue“.

Le zoonyme „sa queue brûle“- est lié à une personne qui a peur qu'on apprenne son action criminelle; “avoir des ailes“- désigne être réjoui; “avoir la gueule du chien“- symbolise une personne bavarde.

Cette pensée créative place l'homme et la bête sur la même surface, en utilisant les mêmes moyens lexicaux. Il montre la description des sentiments et les comportements émotifs, l'image intérieure de l'homme par l'activité ou par l'attitude de l'animal. Cette coïncidence n'est pas occasionnelle et sert aux objectifs suivants: économiser et réaliser la fonction expressive par les moyens langagiers.

Sans pensée linguocréative est unimaginable la nomination secondaire-l'idiomatization, comme le moyen le plus claire de la fantaisie de la linguocréativité.

La pensée, dont la base est la langue nationale, apporte la conception nationale culturelle dans le fond du vocabulaire de la langue et juste grâce à son illimitation se forme le passage de la sémantique réelle à la sémantique émotive.

I. 2. Symbolisation imaginaire des zoonymes

Un des moyens de la motivation des idiomes dans les deux langues opposées est la symbolisation. Les gestes sont presque toujours symboliques, pourtant quand ils deviennent verbaux, ils se transforment en unités phraséologiques (Gak 1988: 13). Par exemple, „ les mains croisées“ s'emploie avec le même sens dans ces langues qui signifie: 1. ne pas vouloir de faire qch, ne pas savoir où passer les mains, 2. le repos après le travail et 3 Fainéanter.

Non seulement les gestes phraséologiques appartiennent à la phraséologie cinétique, mais aussi les réactions organes du corps humains et les mimiques, ce qui explique le fonctionnement de la communication bilatérale. A la base de „l’idiomalisme cinétique“, on a réussi à présenter le processus difficile de la transformation phraséologique, lié à la symbolisation de la dénotation par rapport au primat des somatismes animaux dans les langues comparées.

En étudiant „ les idiomes cinétiques nous avons constaté qu’en français ils étaient motivés par les gestes et les mimiques.

Les unités phraséologiques motivés par les gestes:

Montrer patte blanche = présenter toutes les garanties nécessaires pour être admis quelque part.

Traîner de l’aile = être las, sans force

Coller un pain sur la gueule à qn = donner une gifle

Donner du bec et de l’aile = se défendre vigoureusement

Tanner la peau = battre, frapper qn

Souffler au poil de qn = gâter, combler de cadeaux, de choses agréables

Faire peau de tambour = bricoler

Les unités phraséologiques motivés par les mimiques:

Faire le bec à qn = coqueter

Donner le bec = embrasser

Claquer du bec = avoir faim

Avoir le bec le travers = faire les grimaces

En géorgien ils ne sont motivés que par les gestes qui sont représentés par les substantifs suivants: „ queue,“ „peau“ et griffe (Sakhokia 1950: 220):

Lever la queue à qn = aider

Relever la peau sur le dos = battre, frapper qn

Tomber sous la griffe de qn = pouvoir dominateur et cruel

Conclusion

Selon l’analyse il est possible de conclure que les unités phraséologiques sont marqués le plus souvent par la connotation négative : en français 14 %, en

géorgien – 12,8%; mais nous avons rencontré aussi les unités phraséologiques positives qui sont en français 5,4% , en géorgien -4,5%.

L’étude typologique des idiomes est importante pour se rapprocher de la réalité conceptuelle du monde communicatif. Ils expriment l’expérience importante du peuple différent, leur coutume, leur culture, leur tradition et les moyens de leur pensée imagée.

Literature

1. Sakhokia T. (1950): *Qartuli khatovani sitkvatqmani* (en géorgien). Tbilissi, Saq. mecn.akademia
2. Gak V. (1988): *Métaphore, universelle et spécifique* (en russe). Moskva, Naïka
3. Lossev A. (1982): *Signe. Symbole. Mithe* (en russe). Moskva, Naïka
4. Retsker J. (1963) : *Dictionnaire phraséologique franco-russe*. Moskva, Progress
5. Rey A., Chanteau S. (1984): *Dictionnaire des expressions et locutions*. Paris, Robert
6. Lakof J., Jonson M. (1988): *Métaphores par quoi nous vivons* (en russe). Moskva, Naïka
7. Chakhnarovitch A. (1991): *Le facteur humaine dans la langue. Les mécanismes langagiers de l’expressivité*. Moskva, Naïka

ფრაზეოლოგიური ერთეულის შიდა ფორმა – ემოციურობისა და გამომსახველობის აღმნიშვნელი საშუალება

ნატალია სურგულაძე
ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი
ევროპეისტიკის დეპარტამენტი
ნინო შვილის გამზირი 35, 6010, ბათუმი
საქართველო
E-mail: n.surguladze@yahoo.com

რეზიუმე

ჩვენი კვლევა ეძვნება ცხოველთა სახელებით შედგენილი ფრაზეოლოგიური ერ-

თეულების შეპირისპირებით ანალიზს ფრანგულ და ქართულ ენებში. ლინგვოკრეატიული აზროვნება ადამიანს და ცხოველს აყენებს ერთ დონეზე, ერთი და იგივე ლექსიკური საშუალებების გამოყენებით. ადამიანის შინაგანი ხატი, გრძობები და ემოციური ქცევა გადმოცემულია ცხოველის პოზით ან მოქმედებით. კონტრასტული ენების ფრაზეოლოგიური სისტემების შედარებისას განსაკუთრებით საჭიროა გავითვალისწინოთ მათი სემანტიკური და ფუნქციური ასპექტები, ვინაიდან მათი სტრუქტურული დამთხვევა იშვიათია. იდიომთა შინაგანი ფორმის ექსპრესიულობა განპირობებულია მეტაფორული ხატი, რაც ემყარება ამა თუ იმ ხალხის შემოქმედებით და ცხოვრებისეულ გამოცდილებას. არამონათესავე ენებში იდიომთა მოტივაციის ერთ-ერთი საშუალება სიმბოლიზაციაა. ანალიზის მიხედვით შეიძლება დავასკვნათ, რომ ცხოველთა სახელებით შედგენილი ფრაზეოლოგიური ერთეულები უფრო ხშირად უარყოფითი კონოტაციით ხასიათდება, თუმცა ჩვენ შეგვხვდა მსგავსი ფრაზეოლოგიზმები დადებითი კონოტაციითაც.

საკვანძო სიტყვები:

შინაგანი ფორმები, ზოონიმები, დენოტაცია, სიმბოლიზმი.

Внутренняя форма фразеологической единицы как средство обозначения эмоциональности и выразительности

Сургуладзе Наталья

Батумский Государственный Университет им.

Шота Руставели

Департамент еврпеистики

ул. Ниношвили 35, 6010, Батуми, Грузия

E-mail: n.surguladze@yahoo.com

Резюме

Наше исследование посвящено сравнительному анализу фразеологических единиц составлены именами животных в неродственных языках. Лингвокреативное мышление ставит человека и зверя на один уровень, используя те же лексические средства. Внутренний образ человека, его чувства и эмоции передаются определенными позами или поведением животных. При сравнении фразеологических систем контрастных языков, надо особенно предусмотреть семантические и функциональные аспекты, так как их структурные совпадения очень редки. Внутренние формы идиом обусловлены метафорическим образом, который опирается на творческий и жизненный опыт данного народа. Одно из средств мотивации идиом в неродственных языках - символизация. Согласно анализу можно заключить, что фразеологические единицы составленные именами животных, отмечены чаще всего отрицательной коннотацией, но встречаются также положительные фразеологические единицы.

Ключевые слова:

Внутренние формы, зоонимы, денотации, символизм.

ემანუელ კარერის პოსტმოდერნისტული ექსპერიმენტი

ნინო ქავთარაძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. 36. 0179. თბილისი, საქართველო

ტელ.: 599 794 068

E-mail: ninkavt@hotmail.com

რეზიუმე

53 წლის ემანუელ კარერი მწერლობას და კონემატოგრაფიას ერთმანეთს შესანიშნავად უხამებს. საინტერესოა, რომ ხელოვნების ამ დარგების თანაარსებობა მის შემოქმედებას სრულყოფს და სრულებითაც არ აკნინებს. ორი მუზის მსახურის რეალობასთან ჭიდილი განსხვავებულ სახეს იძენს. ეს არ არის მწერალი, რომელიც კინომატოგრაფიასთან მხოლოდ თანამშრომლობს: კარერი თავად წერს, სცენარებს ქმნის და ფილმებსაც იღებს.

შეიძლება თუ არა ფილმის ეკრანიზაცია? რომელია უკეთესი ან სწორი: ეკრანიზაცია თუ ადაპტაცია? ამ საკითხზე ბევრს კამათობენ, მაგრამ რა ხდება მაშინ, როდესაც მწერალი და რეჟისორი ერთი და იგივე პიროვნებაა და, რაღაც მიზეზთა გამო, ერთი და იგივეს შეეჭიდა: ჯერ მხატვრული ტერატურული ტექსტის სახით, შემდეგ კი – მხატვრული ფილმის; თანაც შემოქმედებით წვას თითქმის ათი წელი მოანდომა? ჩვენ არც ეკრანიზაციაზე, არც ადაპტაციაზე არ ვსაუბრობთ: კარერის ექსპერიმენტი კვლავწერაა, რაც ესოდენ ესადაგება პოსტმოდერნის ტულ ესთეტიკას.

საკვანძო სიტყვები:

ემანუელ კარერი, პოსტმოდერნიზმი, ინტერმედიალობა, მითოლოგემა, სიმბოლიკა.

შესავალი

შემოქმედთა თანაგარსკვლავედში კარერის გამოჩენა უფრო მოსალოდნელი იყო, ვიდრე – მოულოდნელი: არც თუ ისე ადვილია იყო ელენ კარერ დ'ანკოსის, საფრანგეთის აკადემიის მუდმივმოქმედი მდივნის ვაჟი. როგორც 2007 წელს იუწყებოდა პრესა, კარერმა *რუსული რომანი* დედას ერთგული ვასალივით მიართვა, თუმცა მოურიდებლად აღწერა ის, რასაც ელენი საგულდაგულოდ მაღავდა. გახმაურებულ წიგნში კარერი ოჯახის საიდუმლოსთვის ფარდის ახდას შეეცადა: ნაწარმოებში, რომელსაც თავად ავტორი ავტოფიქციას უწოდებს, პაპის უცნაური ბედის აღწერით და საკუთარი ცხოვრების სააშკარაოზე გამომზეურებით, კარერმა საბჭოთა იმპერიის კლანჭებიდან დაღწევის და ემიგრაციული სიდუხჭირის ამბავი თანამედროვეობას მიუსადაგა. „– დედამ მთხოვა, მაგრამ მე მაინც დავწერე (2 მარტის 2007 წლის ინტერვიუდან – *Le monde*).

გიორგი ზურაბიშვილის შვილიშვილის და ცნობილი სოვიეტოლოგის ვაჟიშვილის განსხვავებული ხედვა ჩანს მის გახმაურებულ ნაწარმოებში – „ულვაში“. 1986 წელს გამოსულმა რომანმა ახალგაზრდა კარერს წარმატება მოუტანა. ჯონ აპდაიკის შექებასაც უქმად არ ჩაუვლია და ემანუელ კარერი, მსოფლიოს მრავალ ენაზე ნათარგმნი რომანის ეკრანიზაციას, თითქმის ათი წლის შემდეგ შეუდგა. ფილმი ეკრანებზე 2005 წელს გამოვიდა. პოპულარობით იგი ტოლს არ უდებს რომანს.

„– რას იტყვი, ულვაში რომ მოვიპარსო?“ – შეიძლება ამ ერთმა უბრალო შეკითხვამ ადამინის ცხოვრება შეცვალოს? შეიძლება, თუ უულვაშობას ვერავინ ამჩნევს! განა ასეთი უყურადღებოა თანამეცხედრე? თავის პრობლემებით გათანგულნი არიან

მეგობრები ან გულცივნი თანამშრომლები? მკითხველიც ორჭოფობს, ვერ გაუგია, ვის დაუჯეროს, ვისი სიმართლე ირწმუნოს: მარკის, რომელსაც თანაუგრძნობს, თუ ცოლის, რომელსაც ქმრის გადარჩენა სურს.

ძირითადი ნაწილი

ემანუელ კარერის ფილმის და რომანის შედარებისას დაგვაინტერესა ინტერმედიალურმა ურთიერთკავშირმა, ანუ გამომსახველობითი მხატვრული ფორმების ნასესხობამ ხელოვნების ერთი დარგიდან მეორეში. შევეცადეთ გამოგვეყო ფილმსა და რომანში არსებული რამდენიმე მსგავსება-განსხვავება.

დავიწყოთ იქიდან, რომ მხატვრულ-ლიტერატურული, ვერბალური ტექსტი მკითხველისგან მეტ ფანტაზიას მოითხოვს, მაგალითად: წიგნისგან განსხვავებით, მაყურებელი ხედავს, თუ როგორ იპარსავს მარკი (პროტაგონისტი) ულვაშს. საინტერესო სწორედ ის არის, რომ ულვაშის მოპარსვის ნაცვლად, ცხოვრების შესაცვლელად, პროტაგონისტს სხვა რამ შეეძლო გაეკეთებინა. ამას თავად კარერიც აღიარებს ბერნარ პივოსთან ინტევიუს დროს (1986 წლის 18 აპრილის გადაცემაში – *Apostrophes*). ულვაშის სიმბოლური დატვირთვა ფილმში კიდევ უფრო ძლიერდება. მასკულინური ატრიბუტის გაპარსვით, პროტაგონისტმა VIII-IX საუკუნეებამდე შენარჩუნებული, კალიგულას და ნერონის სახელთან დაკავშირებული წვერის და თმის პირველი შეჭრის რიტუალი შეასრულა: *barbaratoria* ანუ *despositio barbae*. ამ ქმედებით, თითქოს, მარკი გონს უნდა მოეგოს, დაბრძენდეს, ახალი ცხოვრება დაიწყო. მარკი ახალ ცხოვრებას მართლაც იწყებს, მაგრამ მხოლოდ მისთვის ხილულს, მკითხველისთვის საორჭოფოს და მაყურებლისთვის დასაქვებელს.

მარკის მეტამორფოზის ფონზე, შეიძლება რამდენიმე სახე-ხატის განვითარებას მივადევნოთ თვალს:

მაკს არ ჰავს შვილი, ე.ი. მომავალი არა აქვს. ფილმში, წიგნისგან განსხვავებით, ეს ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მომენტიც; ნაწარმოებიდან ვიგებთ, რომ მამამისიც გარდაცვლილია, რაც პროტაგონისტის საკუთარ წარსულთან კავშირის გაწყვეტის სიმბოლური გამოხატულებაა. მარკი თმის საფარს იჭრის (ულვაში), რაც სიცოცხლის ნებაყოფლობით დასრულებაზე მიუთითებს (ნაწარმოების დასაწყისშივე, მარკს ფეხსაცმლის თანმაც უწყდება!). ყოველივე ფილმის ფინალს გასაგებს ხდის.

ღიალოგების სიმწირე და ხლომილობის სიმცირე არყოფნის მეტაფიზიკის და ინტერსუბიექტურობის გამომხატველია: პოსტმოდერნიზმის ესთეტიკური პარადიგმის, კულტურული კოდისა, რაც მამის სიკვდილით და ცოლთან კომუნიკაციის რღვევით იკვეთება.

კინოვერსიაში წყლის სიმბოლიკა უფრო ხილული და მეტყველია: თხრობა შავი წყლის დინებით, შხაპით, ულვაშის გაპარსვით და სარკეში ჩახედვით (თვითიდენტიფიკაციის პროცესი) იწყება. ანიესის (პროტაგონისტის მეუღლე) და მარკის საძინებელში სურათზეც კი ზღვაა გამოსახული; ჰონკონგში გაქცეული მარკი უმიზნოდ, ბორანით მიდი-მოდის; იქვე, უსახურ სასტუმროში, წყლის პირას სახლდება, წყალში გადააგდებს ერთადერთ ფოტოს, რომელიც მისი ქორწინების ბედნიერ დღეებს ასახავს... ყველაფერი ეს ნაკლებად თვალშისაცემია ვერბალურ ტექსტში და ვიზუალური ტექსტის პარადიგმის უპირატესობას წარმოაჩენს. ვფიქრობთ, კარერი წყლის მითოლოგიას განზრახ გამოყოფს: წყალი სიცოცხლის სიმბოლოა, შავი წყალი კი – გარდაცვალებს.

კარერი ფილმში ბევრი მხატვრულ-გამომსახველობით ხერხით მანიპულირებს:

ზოგს უცვლელად ტოვებს, ზოგსაც – ცვლის. მაგალითად:

1. ფილმში ერთი და იგივე კლასიკური მუსიკა ქდერს, მხატვრულ-ლიტერატურულ ტექსტში *Bossa Nova* არის ნახსენები.

2. კარერი მეგობარი ქალის სახელს – ვერონიკი (*Véronique*), შესაძლოა, არასასურველი ქდერადი ასოციაციების ასარიდებლად (ქარგონის ენაზე სიტყვა *niquer* სექსუალურ ურთიერთობას ნიშნავს), სახელით – ნადია, ცვლის.

3. წიგნში, თასმის გაწყვეტის შემდეგ, ფეხსაცმლის შეცვლას მარკს ცოლი სთავაზობს. თუ ძაფის, თმის და თასმის სიმბოლურ დატვირთვას სიცოცხლესთან დაგაკავშირებთ, ცოლის მხრიდან დახმარება ქალის თანადგომაზე მეტყველებს; კინოფილმში – ამას თავად მარკი ახერხებს, რაც პროტაგონისტის მარტოსულობას უსვამს ხაზს.

4. ფილმში მარკის ცოლი ფეხბურთის გულშემბატკივარია. ანიესი ეწევა და უკვირს, რომ მარკმა არ დაივიწყა ეს მანეჟი ჩვევა; მარკის ცოლი ყოფილ ქმართან (სერჟი) მეგობრობს (ეს ეპიზოდი ფილმშია დამატებული); ქალი სვამს და შეყვარებული მამაკაცივით ხელგაშლილია... მოკლედ, კარერი ანიესის პერსონაჟს მამაკაცურ თვისებებით განზრახ ამკობს. წიგნში კი, იგი რომან გარის გულის ამაჩუყებელ რომანს კითხულობს (რომან გარიმ სიცოცხლე თვითმკვლელობით დაასრულა!) და სანიმუშო, მამაკაცისთვის საოცნებო თანამაცხედრესავით, მარკის სამსახურიდან დაბრუნებას სიმართოვეში ელოდება.

5. კარერი მაშინაც ცვლის მხატვრულ-გამომსახველობით საშუალებებს, როდესაც ერთი და იგივეს გამოთქმა ან ჩვენება სურს: მაგალითად, მხატვრულ-ლიტერატურულ ტექსტში, მარკმა უხასიათობა რომ გაამართლოს („ბარემ, ჰომოსექუალების ტყავის ქურთუკს ჩავიცვამ“), ცოლს საყვედურობს. ფილმში კი, ანიესი თავს მეძავს ადარებს: ამ ტყავის სამოსით მეძავს ხომ არ ვგავარო,

ეკითხება ქმარს, რითაც მისი გამოწვევა სურს. მაყურებელი კი, ამ ეპიზოდში მარკის ინდეფერენტულობას ამოიკითხავს.

6. ფილმში დეკორაციაც თვალშისაცემია: პარიზის ბინის მინიმალისტური გაფორმება, თითქმის ასკეტური ანტურაჟი, აძლიერებს მარტოსულობის ტრაგიზმს: წარმატებული ბურჟუას ერთფეროვანი ყოფა სულიერ ქაოსს უპირისპირდება. ეს განწყობა კიდევ უფრო ძლიერდება ჰონკონგის ღარიბულ სასტუმროში ოთახის დაქირავებით.

ჩვენ გვინდა გამოვყოთ ფილმის და რომანის მსგავსება-განსხვავების ორი უმნიშვნელვანესი მომენტი: ნარატიული დრო და ფოკალიზაცია.

1. როგორც ვერბალურ, ასევე ვიზუალურ ტექსტში, უდიდეს მნიშვნელობას იძენს დრო. ერთი ამოსუნთქვით წასაკითხი ნაწარმოების კინოვერსიაში, მოქმედება ერთი და იგივე მუსიკის ფონზე ვითარდება, რაც მოვლენების თანმიმდევრობის ილუზიას ქმნის; მაგრამ ლინეარული თხრობა მხოლოდ წიგნში მოთხრობილ ამბავშია. კინოვერსიაში თხრობა ანაქრონიულია, მაგრამ ეს მხოლოდ იმისთვისაა ცხადი, ვისაც რომანი აქვს წაკითხული. კინოვერსიაში, ცოლთან გატარებული სასიყვარულო ღამის შემდეგ, მარკი აბაზანაში შედის და ყელში სამართებელს გამოისვამს. ეს ეპიზოდი ფილმის შუაშია მოქცეული და იგი ნაწარმოების და ადამიანის სიცოცხლის დასასრულს ისე ძლიერ ვერ გამოხატავს: მაყურებელმა შეიძლება მხოლოდ ივარაუდოს, რომ მარკი თვითმკვლელობით ასრულებს სიცოცხლეს. ვფიქრობთ, ამ ეპიზოდში ჩანს კარერი მწერალი, რადგან ფილმში ელიფსისის სახით ლიტერატურული მეტაფორაა გამოყენებული.

2. ინტერმედიალური ურთიერთობების კვლევისას, ასევე მნიშვნელოვანია ფოკალიზაცია, ანუ ხედვის პერსპექტივა. ჩვენ

გვანტიკურებს, არა მარტო – ვინ ჰყვება? არამედ – ვინ ხედავს? როგორია ფოკალიზაცია: ნულოვანი, შიდა თუ გარე? კარერის მხატვრულ-ლიტერატურულ ტექსტში იგი შიდაა: მთხრობელი იმდენივეს ჰყვება, რამდენიც იცის პერსონაჟმა. თანაც ეს შიდა და მრავალმხრივი ფოკალიზაციაა, რადგან ერთი და იგივე მოვლენა (უღვაშის გაპარსვა) სხვადასხვა პერსონაჟის მიერ არის დანახული (მარკი, ანიესი). კინოხელოვნებაში ფოკალიზაციას მეტი დატვირთვა აქვს: იგი ბიჰევიორისტულია. კარერს შეეძლო გარე ფოკალიზაციით ესარგებლა და კინოვერსიაში ნარაცია ისე წარემართა, რომ რეციპიენტისთვის მიენდო ყველაფერი (რომანის ფინალის შუაში მოქცევა ამის მცდელობად შეიძლება ჩაითვალოს); მაგრამ პროტაგონისტის სულიერი სიცარიელე შიდა ფოკალიზაციით უფრო კარგად ჩანს, ვიდრე გარე ფოკალიზაციის შემთხვევაში და პირადად განცდილის მოყოლაც მეტ დამაჯერებლობას იძენს.

ნაწარმოებში ყველაფერი ცოტ-ცოტაა: ცოტადენი სიყვარული („მთავარია, ერთმანეთი გვიყვარს“), ცოტა იმედგაცრუება, ცოტადენი ფემინიზმი, საშუალო ასაკით გამოწვეულ დეპრესიაზე თანდართული ქორწინების კრიზისი... მაგრამ ბევრია დელიოზი და დერიდა (ემანუელ კარერის გარდაცვლილი ბიძაშვილი – ფრანსუა ზურაბიშვილი, დელიოზის ფილოსოფიას სწავლობდა).

ორივე შემთხვევაში – ფილმშიც და რომანშიც – იდეა განსხეულებულ მხატვრულ ფორმას იძენს, სხვადასხვაგვარად ისხამს ხორცს. კარერის მხატვრულ-ესთეტიკური კონცეფცია არის პოსტმოდერნისტული. მას პოსტმოდერნისტული მგრძობელობა ახასიათებს. ფუკო წერდა: „ჩვენ წინასწარ განუსაზღვრელი კოორდინატების გარეშე ვცხოვრობთ, მოვლენების მირიადებში დაკარგულები, ამიტომ იცვლება სამყაროსადმი ტოპოლოგიური და აქსიოლოგიური დამოკიდებულება. დეორგანიზებული კაპიტალიზმის პირში, სივრცობრივ და სე-

მანტიკურ საყრდენს გამოცლილი ადამიანი დაეხეტება ამ ტოტალურ სემანტიკურ ქაოსში“. სწორედ ასეთია მარკი.

კარერის რომანში, ნარაციის იერარქიული სტრუქტურა თარიღების და წლის მითითებითაა დაცული. კინოვერსიაში ლინეალური თხრობა უარყოფილია; არც ტოპოგრაფიული და ფსიქოლოგიური ქრონოტოპების თანხვედრა ხდება: მაგალითად, ანიესი აჩქარებს მეუღლეს, რომ მეგობრებთან, სერუსა და ნადიასთან არ დაიგვიანონ:

1. „– ვიჩქაროთ, 8 და 30 წუთზე იქ უნდა ვიყოთ!“. იგულისხმება საღამო, თუმცა, ამ სიტყვების შემდეგ, ანიესი მაღაზიაში ჩადის, საუზმისთვის რამე რომ იყიდოს.

2. დროის აღქმა სუბიექტურია არა მარტო მარკისთვის, არამედ ანიესისთვისაც. მარკის დრო გაჩერდა: უღვაში გაპარსულია, თანამა გაწვევტილი, ფოტოსურათი დაკარგული, მამა მკვდარია... მაყურებლისთვის ანიესის ზრუნვა ქაოტური სამყაროს დროსა და სივრცეში ერთადერთი ორიენტირია.

3. მარკი მოულოდნელად (მხოლოდ მისთვის) იგებს, რომ მამამისი ერთი წლის წინ გარდაიცვალა. მაყურებელი რწმუნდება, რომ მარკი გაგიჟდა. თავად მარკისთვის კი უტყუარია, რომ მისი ერთგული, სათაყვანებელი ცოლი მას მტრობს, ე.ი. ყველაფერი დასრულდა, ასკენის მარკი, სამყარო გადაბრუნდა და შეიშალა, ამიტომ მის სიშმაგეს მნიშვნელობა ეკარგება.

4. ჰონკონგში გაქცეულ მარკს ცოლის უეცარი გამოჩენა უკვირს. მაყურებელი კი, ანიესის აუღელვებელი ქცევის შემყურე, იმას ხვდება, რომ რაღაც არ აჩვენებს, რომ ამბის დრო მინიმუმამდეა დაყვანილი (ელიფსისი). მარკი არაფერს ამბობს: იგი უკვე ყველაფერს ეგუება: მის გონებაში არსებობის ახალი ფორმების (იუბრისი) ძიება მიმდინარეობს, ზოგადი სისტემის ფუნქციონირების არამყარ პარამეტრებთან შეგუება. შეგუება კი დასასრულია. ავტორი, ამჯერადაც, პერსონაჟთა ფსიქოლოგიური

ქრონოტოპების განსხვავების ხარჯზე ქმნის გაუგებრობის ეფექტს.

დასკვნა

რა არის ემანუელ კარერის „ულვაში“? ფრანგული, ნატიფი და ამავედროულად შემზარავი ფილმი-ტრილერი, ერთი ამოსუნთქვით წასაკითხი ფსიქოლოგიური დრამა თუ აქა-იქ ნახმარი უხამსობებიანი მხატვრულ-ლიტერატურული ტექსტი, რომელსაც ტრანსგრესიულ ლიტერატურად ნათლავენ? ტექნოლოგიების განვითარებამ შექმნა ნეორენესანსული ადამიანის ტიპი, რომელსაც ყველაფერი ხელეწიფება და გამომსახველობით საშუალებების ძიებისას, მისთვის მისაწვდომ და ხელსაყრელს ყველა ხერხს იყენებს.

ასეთია ემანუელ კარერიც. ბორის ვიანის ლიტერატურული მისტიფიკაციის თუ ფრანსუა ტრიუფოს ტრადიციების გამგრძელებელი, ენაწყლიანი მწერლის და სიტყვაძუნწი რეჟისორის „ულვაში“, ადამიანური ტრაგედის შესახებაა, რომელსაც სამართებლის ერთი გამოსმა ვერ უშველის; და რომელ მხარესაც არ უნდა გადაიხაროს პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კურსდამთავრებული კარერის კარიერა, მისი შემოქმედება მეტამორფოზისთვის ღიაა, კინოსა და ლიტერატურის ჰარმონიული ნაზავია, რომელშიც შავი იუმორი განმგებლობს.

ლიტერატურა

1. Carrère E. (1986): *La moustache*. P.O.L. Paris
2. Carrère E. (2005): *La moustache*. Le film. France
3. Encyclopédie des symboles (1988): La Pochthèque. Paris

4. Jouve V. (1997): *La poétique du roman*. SEDES. Paris

5. ლიტერატურის თეორია (2008): ლიტერატურის ინსტიტუტის გამომცემლობა. თბილისი

6. ფუკო მ. (2004): სიტყვები და საგნები. გამომცემლობა „ლიოგენე“. თბილისი

Emmanuel Carrère's postmodern experiment

Nino Kavtaradze

Tbilisi State University

Humanitarian science faculty

36, I.Chavchavadze aven., 0179, Tbilisi, Georgia

Tel.: 599 794 068

E-mail: ninkavt@hotmail.com

Abstract

Emmanuel Carrère, who is 53 years old, can combine the professions of writer and film director very well. Interestingly, the combination of these fields of art does not decay his work at all, making it, on the contrary, perfect.

Is it possible to film a novel? Which word is more convenient or correct - filming or adaptation? This issue is much debated. However, what happens in cases when the author and film director are one person, who has, for some reason, decided to deal with the same thing first in the shape of an artistic text and then in the shape of a feature film, spending ten years on creative labour? We believe this is neither filming nor adaptation, but repeated creation, which is in conformity with postmodernist aesthetics.

Keywords:

Emmanuel Carrère, postmodernism, intermediality, mytheme, symbol.

Постмодернистский эксперимент Эммануэля Каррера

Кавтарадзе Нино Давидовна
Тбилисский государственный университет
Факультет гуманитарных наук
Прос., Чавчавадзе 3б, 0179, Тбилиси, Грузия
Тел.: 599 794 068
E-mail: ninkavt@hotmail.com

Резюме

Пятидесятилетный Эммануэль Каррер блистательно совмещает писательство с кинематографией. Интересно и то, что этим его искусство не проигрывает, а наоборот. Для служителя двух муз борьба с реальностью раскрывает иные горизонты. Каррер, сотрудничающий с киноин-

дустрией писатель: он пишет романы, сам создает сценарии и сам же снимает фильмы.

Возможно ли снять фильм по роману и как лучше назвать его: экранизацией или адаптацией? Об этом много спорят, а особенно тогда, когда артист соединяет в себе режиссера и писателя, который, спустя десять лет, возвращается к идее, уже воплощенной в художественно-литературном тексте. Эксперимент Каррера собственно не экранизация и не адаптация: это созвучный с эстетикой постмодернизма процесс заново написания (*réécriture*).

Ключевые слова:

Эммануэль Каррер, постмодернизм, интермедialность, мифологема, символ.

ფრანგულ და ქართულ გასტრონომიულ ფრაზეოლოგიზმთა შედარებით-შეპირისპირებითი ანალიზი

ლოლიტა თაბუაშვილი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. 36, 0179 თბილისი, საქართველო
ტელ.: 599 468 184
E-mail: ltabuashvili@yahoo.fr

რეზიუმე

ფრაზეოლოგიზმების კვლევას უამრავმა ლინგვისტმა მიუძღვნა ნაშრომი, მაგრამ ჩვენს ცხოვრებაში ისეთი მნიშვნელოვანი სფერო, როგორცაა გასტრონომია და მასთან დაკავშირებული ფრაზეოლოგიზმები ნაკლებადაა შესწავლილი. ნაშრომში წარმოდგენილია გასტრონომიასთან დაკავშირებული ფრაზეოლოგიზმები, ასევე მათი კლასიფიკაცია სემანტიკისა და გამოყენების თვალსაზრისით და მათი შედარება-შეპირისპირება შესაბამის ქართულ ფრაზეოლოგიურ ერთეულებთან, განსხვავებებისა და მსგავსებათა გამოვლენით.

საკვანძო სიტყვები:

გასტრონომია, ფრაზეოლოგიზმი, ტიპოლოგია, კლასიფიკაცია, შედარება.

შესავალი

ფრაზეოლოგიზმები (ფრაზეოლოგიური ერთეულები), თავისი შემადგენლობითა და სტრუქტურით, დაუშლელი გამონათქვამებია, რომლის მნიშვნელობა არ უდრის შემადგენელ სიტყვათა ჯამს; ისინი წარმოდგე-

ნილია სიტყვათა ისეთი თანმიმდევრობით ან წინადადებით, რაც ცალკეული ლექსემის ფუნქციას ასრულებს; იქმნება ლინგვისტურ-სემანტიკური ველი, რომელიც მრავალი ლექსიკური ერთეულის იერარქიულ სტრუქტურას წარმოადგენს და რომლებიც საერთო მნიშვნელობით არიან გაერთიანებული.

ძირითადი ნაწილი

გასტრონომია ფრანგი ხალხისათვის, ისევე როგორც ქართველებისათვის, ყოველდღიური ცხოვრების მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს; ამ თემასთან დაკავშირებული ფრაზეოლოგიზმების შესწავლა ორი ხალხის გასტრონომიული თავისებურებების გაგებისა და ორი სხვადასხვა ოჯახის ენის (ფრანგულის და ქართულის) ამ კუთხით შედარება-შეპირისპირების საშუალებას მოგვცემს.

საკვლეფ მასალად გამოვიყენეთ 2 ტიპის ფრაზეოლოგიზმი: კომუნიკაციური და არაკომუნიკაციური. კომუნიკაციური მოიცავს ორ ქვეჯგუფს:

1. კომუნიკაციური ფრაზეოლოგიზმები, რომლებშიც არაა გამოყენებული ანდაზები, მაგრამ გამოირჩევიან მყარი სინტაქსური სტრუქტურით. აქ განასხვავებენ ორ სტრუქტურულ სახეს:

- ღია სტრუქტურა, რომელიც სინტაქსურად და აზრობრივად დაუმთავრებელი ფორმითაა გამოხატული:

მაგ. Avoir faim de - ძალიან გშიოდეს (სიტყვა-სიტყვით: შიმშილის ქონა); Avoir soif de - გწყუროდეს (სიტყვა-სიტყვით: წყურვილის ქონა);

- დახურული ფრაზეოლოგიური სტრუქტურა, რომელიც სინტაქსურად და აზრობრივად დამთავრებული ფორმითაა გამოსატული.

მაგ. Cela fait bouillir la marmite ოჯახის რჩენა, შენახვა; თავის სარჩენი ფულის შონა (სიტყვა-სიტყვით: ეს აღუღებს ქვებს).

Croyez cela et buvez de l'eau სანამდეც საბანი გაგვწვდება, ფეხიც იქამდე გაშალეო (სიტყვა-სიტყვით: ირწმუნეთ ეს და დალიეთ წყალი).

Les carottes sont cuites ყველაფერი ნათელია; საქმე დასრულებულია, საქმეს წერტილი დაესვა (სიტყვა-სიტყვით: სტაფილოები მოხარშულია).

მოყვანილი მაგალითებიდან ჩანს კომუნიკაციური ფრაზეოლოგიზმების გამოყენების მსგავსება ქართულთან, მაგრამ შემადგენლობის მიხედვით მკვეთრი განსხვავებაა.

2. არაკომუნიკაციური ფრაზეოლოგიური ერთეულების შემდეგ ფორმებს განსხვავებენ:

* არსებითი სახელის შემცველს:

- მაგ : pot de fleur წარმატებით არ სარგებლობს (სიტყვა-სიტყვით: ყვავილის ქოთანში).

- Casseur d'assiettes ტრაბახა ადამიანი (სიტყვა-სიტყვით: თეფშების მტვრეველი).

- c'est un grenier à sel ძალიან ენამახვილი, გონებამახვილია (სიტყვა-სიტყვით: მარილის საწყოები).

* ზედსართავიანი სახელის შემცველს (რომელიც ყველაზე მეტია):

- sourd comme un pot ყრუანჩელა (სიტყვა-სიტყვით: ქოთანივით ყრუ).

- ivre comme une soupe ღვინოში ჩამხრჩვალნი; გაღეშილი (სიტყვა-სიტყვით: მთვრალი როგორც წვნიანი).

- au gros sel უხეში ხუმრობა (სიტყვა-სიტყვით: მსხვილი მარილი).

* ზმნიზედის შემცველს:

- fondre comme le beurre dans la poêle სანთელივით ჩამოდნობა (სიტყვა-სიტყვით: დნობა, ვითარცა კარაქი ტაფაზე).

- manger à sa faim გამოძლობა, გატყვერობა (სიტყვა-სიტყვით: ჭამა შიმშილის გამო).

- En rang d'oignon წალიკ-წალიკ; დაწალიკებით (სახვის ნაწილებად).

- pour tout potage მხოლოდ და მხოლოდ, სულ ეს (მთლიანი წვნიანისთვის).

- Pour renfort de potage დამატებით, ამას გარდა (წვნიანის გასამაგრებლად).

* ზმნური ფორმების შემცველს:

- monter comme une soupe au lait (სიტყვა-სიტყვით: გადმოსვლა როგორც რძიანი წვენი).

- avoir du pain sur la planche თავშემონახულია; საქმე თავზე საყრელად აქვს; დულს და გადმოდის (სიტყვა-სიტყვით: პურის ქონა ფიცარზე).

-faire chou blanc მარცხი განიცადა, ხელი მოეცარა, საქმე ჩაეფუშა (სიტყვა-სიტყვით: თეთრი კომბოსტოს კეთება).

როგორც მაგალითებიდან ჩანს, ფრანგული არაკომუნიკაციური ფრაზეოლოგიზმები არ ემთხვევა ქართულ ფრაზეოლოგიზმებს არც სიტყვათა შემადგენლობით და არც სიტყვა-სიტყვითი თარგმანით.

ფორმისა და მნიშვნელობის მიხედვით ფრანგული ფრაზეოლოგიზმები შეიძლება ორ ჯგუფად დავეყოთ:

• ფრაზეოლოგიზმები, რომლებიც ქართულ ენაში პირდაპირი მნიშვნელობით ითარგმნება, ანუ იმავე ლექსიკური შემადგენლობით.

- mettre le couteau sur la gorge à qn - დაადო ყელზე დანა ვინმეს

- doux comme le miel – თაფლივით ტკბილი.

- rouge comme une pomme - ვაშლივით წითელი.

- il est tout sucre et tout miel - თაფლი და შაქარია.

ქართული თარგმანის ფრანგულთან ასეთი მსგავსების მიზეზი სხვადასხვაა. ერთ-ერთ მთავარ მიზეზად შეიძლება ჩავთვალოთ ერთნაირი აზროვნება და რასაკვირველია ფრაზეოლოგიზმების წარმოშობის საერთო წყარო (ბერძნულ-რომაული მითოლოგია, ბიბლია, უძველესი ისტორია და სხვ.).

• ფრაზეოლოგიზმების მეორე ტიპი, რომლებიც არაპარალელური ექვივალენტებით ითარგმნება, სტრუქტურულად მსგავსია, მაგრამ განსხვავებულია ლექსიკური ძირით; მაგ.:

- *faute des grives on mange des merles* უბაღლო ქვეყანაში კატებს აყეფებდნენო; თეზი თუ არ არის კიბორჩხალაც თეზია (სიტყვა-სიტყვით: შაშვების შეცდომით, შოშიებს ჭამენ).

- *s'enrouler comme un escargot* კუს ნაბიჯებით სიარული (სიტყვა-სიტყვით: ლოკოკინასაგით სიარული).

- *fauché comme les blés* მინდორივით მოტიტვლებული (სიტყვა-სიტყვით: მოთიბული როგორც ხორბალი).

- *casser du sucre sur la tête de qn* ჯოხი სხვის კისერზე გადატეხო (სიტყვა-სიტყვით: შაქრის ტეხვა სხვის თავზე).

დასკვნა

ამგვარად, ნაშრომში მოვახდინეთ გასტრონომიასთან დაკავშირებული ფრანგული ფრაზეოლოგიზმების კლასიფიცირება კომუნიკაციურ და არაკომუნიკაციურ ტიპებად. კომუნიკაციურ ტიპში გამოიყო ორი ქვეჯგუფი:

1. ღია სტრუქტურა, რომელიც სინტაქსურად და აზრობრივად დაუმთავრებელი ფორმითაა გამოსატული;

2. დახურული სტრუქტურა, რომელიც სინტაქსურად და აზრობრივად დამთავრებული ფორმითაა გამოსატული.

არაკომუნიკაციურ ტიპში გამოიყო ოთხი ქვეჯგუფი: 1. არსებითი სახელის შემცველი; 2. ზედსართავი სახელის შემცველი; 3. ზმნიხედის შემცველი; 4. ზმნური ფორმების შემცველი.

ლიტერატურა

1. А. Г. Назарян (1976): Фразеология современного французского языка, Москва
2. Dictionnaire plus de l'idée aux mots (2002): Paris
3. Larousse agricole, sous la direction Marcel Mazyer (2002): Paris
4. Tsissana Bibiléichvili, Lia Darachvili, Rus-soudan Gatchava
5. Dictionnaire des locutions Français-georgien (2010): Tbilissi

The Relative-comparative analysis of the French-Georgian gastronomic phraseologisms

Lolita Tabuashvili

Tbilisi State University

Humanitarian science faculty

36, I.Chavchavadze aven., 0179, Tbilisi, Georgia

Tel.: 599 468 184

E-mail: ltabuashvili@yahoo.fr

Abstract

Many linguists dedicated their studies to questions of phraseology. Until now we can not get this significant sphere as gastronomy and the connected with it phraseologisms. The article represents that type of phraseologisms, which were connected to the gastronomy and its classification from the semantic usage point of view and shows this classes similarity and differences to georgian units.

Keywords:

Gastronomy, phraseology, typology, classification, comparison.

Сравнительно-сопоставительный анализ французско-грузинских гастрономических фразеологизмов

Табуашвили Лолита

Тбилисский Государственный Университет

Факультет гуманитарных наук

Пр. Чавчавадзе 36, 0179, Тбилиси, Грузия

Тел.: 599 468 184

E-mail: ltabuashvili@yahoo.fr

ные с ней фразеологизмы не встречались. В статье представлены фразеологизмы, связанные с гастрономией, их классификация с точки зрения использования семантики, а также классификация сходства и различия с соответствующими грузинскими фразеологическими единицами.

Ключевые слова:

гастрономия, фразеология, типология, классификация, сравнение.

Резюме

Многие лингвисты посвятили свои исследования вопросам фразеологии. До сих пор такая значительная сфера, как гастрономия и связан-

კოლოკაციები დიპლომატიურ ტექსტში

რუსუდან თაბუკაშვილი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. 77, 0175, თბილისი, საქართველო

ტელ.: 593 512 484

E-mail: r.tabukashvili@gmail.com

რეზიუმე

კოლოკაციების ფუნქცია, მათი მნიშვნელობა და ხვედრითი წილი ენის ლექსიკურ-სემანტიკურ დონეზე შესაძლებელია დადგენილ იქნას მხოლოდ ემპირიული კვლევების შედეგად წერილობით ფიქსირებულ ტექსტში, რეალურ ტექსტებში, და ყველაზე მეტად პროფესიულ-დარგობრივ ტექსტებში, კერძოდ კი – დიპლომატიურ ტექსტებში, რადგან კოლოკაციების უმრავლესობა ტერმინებს უკავშირდება და მასზეა ორიენტირებული. ამ ტიპის ტექსტებში სტატისტიკურად ხშირია მათი კვანტიტატურობა და მრავალფეროვანი - მათი სტრუქტურა.

კოლოკაციას განვიხილავთ როგორც ენისა და მეტყველების ერთეულს, თუმცა მისი განხილვა შესაძლებელია ასევე ენობრივი აზროვნების ერთეულადაც. როგორც ენის ერთეული. კოლოკაცია არის სიტყვა-შეთანხმების ლექსიკურ-სემანტიკური ტიპი, რომელიც თავისი სემანტიკური სტრუქტურით დგას თავისუფალ სიტყვაშეთანხმებასა და ფრაზეოლოგიზმს შორის. კოლოკაციის კომპონენტები არ უკავშირდება ერთმანეთს ფრაზეოლოგიურად, ისინი ერთმანეთს უკავშირდებიან ენობრივი უზუსის საფუძველზე, ტრადიციის გათვალისწინებით და მისგან გამომდინარე.

საკვანძო სიტყვები:

კოლოკაცია, კოლოკაციის კომპონენტები, ენობრივი უზუსი, დიპლომატიური ტექსტი, კოლოკაციური წყვილები.

შესავალი

ტერმინი კოლოკაცია მყარი სიტყვაშეთანხმების სინონიმად აღიქმება. მისი გამოყენება ცოტა ხნის წინ დაიწყო ლინგვისტებმა, მიუხედავად ამისა, მან უკვე დაიმკვიდრა თავისი ადგილი თანამედროვე ლინგვისტიკაში. ფართო გაგებით ეს არის ორი ან მეტი სიტყვის კომბინაცია, რომლებსაც აქვთ ხშირი ურთიერთშეხვედრის ტენდენცია, ანუ, საქმე გვაქვს ტექსტში სიტყვათა გააზრებულ თანმიმდევრობასთან.

ინფორმაცია მყარი სიტყვაშეთანხმებების შესახებ ყოველთვის თანმიმდევრულად არ აისახება განმარტებით ლექსიკონებში. საზღვარი მათსა და სიტყვათა თავისუფალ შეთანხმებებს, მათსა და იდიომატურ გამოთქმებს შორის საკმაოდ სუბიექტურად განისაზღვრება.

კოლოკაციას ხშირად უპირისპირებენ, ერთი მხრივ, სიტყვათა თავისუფალ შეთანხმებებს, ხოლო მეორე მხრივ - იდიომებს. სიტყვათა თავისუფალ კომბინაციებში მათი ელემენტები შესაძლოა ჩანაცვლდეს სინონიმებით, ან თუ რომელიმე მათგანი ამოვარდნილია, თავისუფალი კომბინაციის აზრის გაგება შესაძლებელია მთელის (მთელი კომბინაციის შინაარსის) მნიშვნელობიდან. იდიომაში კი პირიქით, - მთელი გამოთქმის სემანტიკას ვერ გავიგებთ მისი ცალკეული კომპონენტებიდან გამომდინარე. ამ ორი ჯგუფისაგან განსხვავებით კოლოკაციებში ცალკეული სიტყვების მნიშვნელობას სიახლე შეაქვს მთელის მნიშვნელობაში.

ძირითადი ნაწილი

კოლოკაციის ცნების აღწერა სამი მიდგომით ხორციელდება. ესენია:

1. მიდგომა, რომელიც სათავეს იღებს

ბრიტანელი კონტექსტუალისტების ნაშრომებში [ფიორსი, 1957, 1968];

2. სემანტიკურ-სინტაქსური მიდგომა [კოვი, 1978, ჰაუსმანი 1979, 1985].

3. მიდგომა „აზრი - ტექსტი“ [იორდანსკაია, მელჩუკი, 2007].

ტერმინი კოლოკაცია პირველად შემოიტანა სტრუქტურული ლინგვისტიკის ლონდონის სკოლის ფუძემდებელმა, ბრიტანელი კონტექსტუალიზმის წარმომადგენელმა ჯ.ფიორსმა, რომელიც მნიშვნელობას განიხილავს რთულ ლინგვისტურ მოვლენად, რომელიც გამოკვეთულ უნდა იქნას ენის ყველა დონეზე. აქ საზგასმით უნდა აღინიშნოს ლინგვისტური ანალიზის ემპირიული ხასიათი, ენის სწავლება უშუალოდ მის გამოყენებაში. სწორედ ამა თუ იმ ფორმის გამოყენების ანალიზი გვაძლევს საშუალებას გავხსნათ მნიშვნელობა. მნიშვნელობის ანალიზში დიდი როლი ეკისრება კონტექსტუალიზაციას, ანუ კონტექსტის დადგენის ხერხს ყოველ ენობრივ დონეზე. ლექსიკურ დონეზე ეს არის კოლოკაციები, ანუ, სიტყვის ტიპური და მუდმივი გარემოცვა, მითითება მის ტრადიციულ შეხვედრა/თანხვედრაზე სხვა სიტყვებთან. ამდენად, კოლოკაცია არის სიტყვათა შეთანხმება, რომელიც ხშირად გვხვდება, „რომელთა გამოჩენა ერთმანეთის გვერდიგვერდ ეფუძნება მოლოდინს და განისაზღვრება არა გრამატიკული, არამედ სემანტიკური ფაქტორებით“ [სუსოვი, 1999:153].

სემანტიკურ-სინტაქსურ მიდგომაში კოლოკაცია განიხილება სემანტიკურ-სინტაქსურ ერთეულად ან გრამატიკული სტრუქტურის ლექსიკურად განსაზღვრულ ელემენტად. ეს ელემენტები რეგულარულად გამოიყენებიან სემანტიკური, სინტაქსური და დისტრიბუციული თვალსაზრისით, რომელსაც აქვს სიტყვაშეთანხმების თვისებები. მათი დახასიათება არ ხერხდება მათივე გამოყენებით ტექსტში.

თეორიაში „აზრი-ტექსტი“ კოლოკაცია განიხილება როგორც არათავისუფალი სი-

ტყვაშეთანხმების, ანუ ფრაზემის კლასის ქვეკლასი. კოლოკაციას უწოდებენ სიტყვაშეთანხმებას, რომელშიც ერთ-ერთი სიტყვა არის სემანტიკური დომინანტი, ხოლო მეორე სიტყვის შერჩევა ხდება მასზე დამოკიდებულებით მთელი გამონათქვამის აზრის გადმოსაცემად. თეორიაში „აზრი-ტექსტი“ ამ ფრაზემების, ანუ კოლოკაციების უმრავლესობას უწოდებენ ლექსიკურ-ფუნქციონალურ გამონათქვამს. [იორდანსკაია, მელჩუკი, 2007:239].

მნიშვნელოვანია კოლოკაციების გამოჯვანა ფუნქციურ ზმნიანი შენაერთებისაგან. ფუნქციურ ზმნიანი შენაერთები – ეს არის ზმნისა და არსებითი სახელის კავშირი და ისინი დგანან თავისუფალ სინტაქსსა და იდიომატურ ფრაზეოლოგიას შორის. ამ კონსტრუქციებისათვის დამახასიათებელია ის, რომ ისინი უმეტესად მიუთითებენ მნიშვნელობადაცლილ ზმნაზე და არსებით სახელზე, როგორც „მნიშვნელობის მატარებელზე“, რომელიც აღნიშნავს ხდომილებას ან მდგომარეობას. ზმნა და არსებითი სახელი ქმნის სემანტიკურ ერთეულს, ანუ წინადადების წევრს. ზმნა ვერ იქნება ცალკემდგომი, რადგან ასეთ შემთხვევაში სახეზე გვექნება არასრული წინადადება ან სულაც, ზმნის სხვაგვარი ინტერპრეტაცია. (z.B. er nimmt es in Anspruch . *er nimmt es).

ტიპური ფუნქციურ ზმნიანი შენაერთები ორ ჯგუფად იყოფა, კერძოდ, წინდებულებიანი ფუნქციურ ზმნიანი შენაერთები (მაგ. in Anspruch nehmen) და ფუნქციურ ზმნიანი შენაერთები არსებითი სახელით აკუზატივში. (მაგ. einen Entschluss fassen). ფუნქციური ზმნა ახლოს არის დამხმარე ზმნებთან. იგი უკავშირდება მსგავსივე ფუძის მქონე არსებით სახელს და მასთან ერთად ქმნის მყარ შენაერთს, რომელსაც უმეტეს შემთხვევაში იმავე ფუძის ზმნა შეესატყვისება. მაგ: *Beachtung finden - beachtet werden, einen Anspruch haben – beanspruchen*. ამდენად, ფუნქციურ ზმნიანი შენაერთების შემთხვევაში შესაძლე-

ბელია შენაერთის მნიშვნელობის რეკონსტრუქცია მისი კომპონენტების მნიშვნელობის ექსპლიკაციით, თუმცა მასში შემავალი კომპონენტები სემანტიკურ ერთიანობას ქმნიან. შენაერთი ზმნის ან ზედსართავი სახელისა და კოპულას ეკვივალენტს წარმოადგენს და, შესაბამისად, წინადადებაში შემასმენლის ფუნქციას ასრულებს.

თავისუფალი სიტყვაშეთანხმებისაგან განსხვავებით (ღამაზი გოგონა, გამოცდილი მასწავლებელი) კოლოკაცია განსაზღვრავს იმას, თუ რომელი სიტყვების გამოყენებაა შესაძლებელი ერთად, ერთმანეთის გვერდიგვერდ, რომელი სახელისა რომელ სახელთან, რომელი ზმნისა რომელ სახელთან, რომელი ზედსართავი სახელისა რომელ არსებით სახელთან და ა. შ. იგი განსაზღვრავს ასევე მათ კომბინაციებს. მაგ: ძლიერი ძრავი, მაგარი ჩაი, კრისტალური ადამიანი. მაგრამ შეუძლებელია მნიშვნელობის შეცვლის გარეშე შეიცვალოს ეს კოლოკაციები სიტყვაშეთანხმებით: „კრისტალური ძრავი“, „ძლიერი ჩაი“, „მაგარი ძრავი“, (თუმცა ეს უკანასკნელი ზეპირი კომუნიკაციისას შესაძლოა გამოყენებულ იქნას წარმატებით).

მეორე მხრივ - კოლოკაციები განსხვავდება იდიომებისგან. იდიომაში მთელის მნიშვნელობა არ უდრის ცალკეული ერთეულების მნიშვნელობათა ჯამს. შესაბამისად, კოლოკაცია და იდიომა განსხვავდებიან ერთმანეთისაგან მნიშვნელობის კომპოზიციონალურობა/არაკომპოზიციონალურობის ხარისხით - იდიომების მნიშვნელობა კომპოზიციონალურია, (სშირად მეტაფორული), მაგ: *den Löffel abgeben*, მაშინ, როცა კოლოკაციის მნიშვნელობა არაკომპოზიციონალურია.

კოლოკაციებს აქვთ საკუთარი მარკერები, რომლებითაც ისინი განსხვავდებიან ერთი მხრივ იდიომებისაგან და მეორე მხრივ - თავისუფალი სიტყვაშეთანხმებებისაგან. ეს მარკერებია:

1. კოლოკაციები არაკომპოზიციონალურია. მაგ:

„*Neue Schuhe*“ versus „*Neuer Markt*“

„*schwarzer Vogel*“ versus „*schwarzer Tag*“ (მაგ. ფეხბურთელებისათვის)

2. კოლოკაციები არაჩანაცვლებადია. მაგ: „*weißer Wein*,, versus „*gelber Wein*,,

3. არ ექვემდებარება მოდიფიცირებას. მაგ: „*schwarzer Tag*,, versus „*gelber Tag*“

4. კოლოკაციის ლექსიკური "შეესება" შეუძლებელია:

„*schwarzer Tag*,, versus „*langweiliger schwarzer Tag*,,

კოლოკაციამ ფართო გაგებით შესაძლებელია მოიცვას:

1. საკუთარი სახელები:

ჯორჯ ბუში, თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.

2. ტერმინოლოგიური გამოთქმები. მაგ:

„*test set*“, „*program specification*“.

3. ასოციაციური კოლოკაციები. მაგ:

„*Haus & Tür*“, „*Tatort & Mörder*“, „*Krankenhaus – Schwester*“.

4. კოლოკაცია „ზმნა-არსებითი სახელი“ (პრედიკატული კოლოკაცია). მაგ:

„*Medaille gewinnen*“, „*Fahrrad fahren*“, „*Entscheidung treffen*“.

5. კოლოკაცია „ზედსართავი - არსებითი სახელი (ატრიბუტული კოლოკაცია) მაგ:

„*schwarzer Tag*“, „*harte Drogen*“.

გამომდინარე ყოველივე ზემოთქმულიდან მიგვაჩნია, რომ კოლოკაცია – ეს არის წინადადებაში ორ ან მეტ სიტყვას შორის ლინგალური კავშირი, სინტაგმატური კავშირი ლექსიკური სოლიდარობის გამოხატვის მიზნით. ტერმინი ლექსიკური სოლიდარობა კოსერიუს ეკუთვნის [კოსერიუს, 1967, 293]. იგი თვლის, რომ ლექსიკური სოლიდარობა არის „სიტყვათა შორის სინტაგმატური იმპლიკაციები“.

წინამდებარე მოხსენებაში წარმოჩენილი პრობლემატიკის გასათვალსაჩინოებლად კოლოკაცია, როგორც სიტყვათა თანმიმ-

დევერული არაკომპოზიციონალურ-არაჩანაცვლებადი, უზუალური გამოყენების ერთ-ერთი ხერხი განვიხილეთ დიპლომატიურ დარგობრივ ტექსტში, რომელიც უხვი და მრავალწახანაგოვანი აღმოჩნდა კოლოკაციური წყვილების გამოყენების თვალსაზრისით, რადგან ისინი ტერმინებს და ტერმინოლოგიურ გამოთქმებს "ამშვენებს", რითაც ერთმნიშვნელოვანს და გასაგებს, გამჭვირვალეს ხდის აბსტრაქტულ, აბსტრაქციურ ბუნებულ ცნებებს.

წერილობითი დიპლომატიური ტექსტების ანალიზისას, მათში ლექსიკურ ერთეულებს შორის კოლოკაციური კავშირების დადგენისას გამოიყო შემდეგი ტიპები :

1. ზედსართავი სახელი + არსებითი სახელი:

- massive Drohung
- heiße Debatte
- einseitige Erklärung
- geistiges Eigentum
- erniedrigende Behandlung
- gescheiterte Verfassung

2. არსებითი სახელი + ზმნა:

- einen Streit beilegen
- Unheil/Frieden stiften
- Außenpolitik betreiben

3. არსებითი სახელი+არსებითი სახელი:

- eine Anstalt des öffentlichen Rechts

4. რთული კომპოზიტები:

- die Völkerrechtsordnung
- die Rechtspersönlichkeit
- die Völkerrechtssubjektivität
- die Wettbewerbsverzerrung
- die Gewaltenteilungslehre
- die Richtlinienkompetenz

5. ზმნა+ ზმნი ზედა:

- halbmast flaggen
- weltweit agieren

6. ზედსართავი სახელი + ზმნი ზედა:

- heiß ersehnt

დასკვნა

ჩამოთვლილი მაგალითების საფუძველზე კოლოკაციის ცნებასთან, კოლოკაციის ტიპებთან და მის მარკერებთან დაკავშირებით რამდენიმე ზოგადი და კონკრეტული დასკვნა:

1. კოლოკაციები უზუალიზირებული ლექსემების კონგრუირებული კომბინაციებია;

კოლოკაციები უზუალიზირებული ლექსემების კომბინაციებია, ენობრივი ნორმების შესატყვისი და მისაღები არა სემანტიკური თანხვედრისა და შესაბამისობის საფუძველზე, არამედ მისი მისაღები აღქმადობის საფუძველზე, რომელიც თავის მხრივ სოციალურად სანქციონირებულია;

კოლოკაციის კონსტიტუენტებს შორის რიგ შემთხვევებში შესაძლებელია იყოს სემანტიკური შეუთავსებლობა, შეუსაბამობა; (თუმცა დიპლომატიის დარგობრივი ენის ანალიზისას ასეთ შემთხვევებს ვერ წავაწყდით).

კოლოკაციების საზღვრები ამორფული და ბუნდოვანია. მისი ჩარჩოების დადგენის სირთულეს იწვევს ის გარემოება, რომ იგი ფრაზეოლოგიის, თავისუფალი სიტყვაშეთანხმების და ფუნქციურ ზმნიანი შენაერთების კვეთაზე მოიაზრება, რაც ართულებს მათ გამოიჯვანას ერთმანეთისაგან.

ამდენად, კოლოკაცია არაკომპოზიციონალური სემანტიკის მქონე უზუალიზირებული ლექსემების კომბინაციაა. იგი სიტყვათა ან ტერმინთა (განსაკუთრებით თვალშისაცემია ეს დარგობრივი ენის მაგალითზე) თანამიმდევრობაა, რომელიც წერილობით ფიქსირებულ ტექსტში კვანტიტატურობის მაღალი ხარისხით გამოირჩევა, ვიდრე ეს წერილობით ფიქსირებული ტექსტის გარეთ, დისკურსშია მოსალოდნელი.

ლიტერატურა

1. Firth, J. R. (1957): Papers in Linguistics 1934-1951. London

2. Firth, J. R. (1968): Selected Papers of J. R. Firth, 1952-1959, London
3. Cowie A.P. (1978): The place of illustrative material and collocations in the design of a learner's dictionary, Strevens P(ed), Honour of A S Hornby, Oxford
4. Иорданская, Л. Н. Мельчук, И. А. (2007): Смысл и сочетаемость в словаре. Москва
5. Сусов И. П. (1999): История языкознания, Учебное пособие для студентов старших курсов и аспирантов, Тверь
6. Coseriu E. (1967): Lexikalische Solidariitäten. Poetica 1,3. 293303

Diplomatic Text Collocation

Rusudan Tabukashvili
Georgian Technical University
Liberal Arts Department
77 Kostava str., 0175, Tbilisi, Georgia
Tel.: 593 512 484
 E-mail: r.tabukashvili@gmail.com

Abstract

The functions of collocation, their value at the lexical-semantic level can be established only in the writing texts (with the aid of an empirical study), in the branch- professional texts, especially in the diplomatic texts, since set collocation is connected with the terms and is oriented on them. The quantitiveness of collocation in the diplomatic texts is statistically more frequent and their structure is multy-valued.

We review the collocation as a language and speech unit, but we can also represent it as a linguistic thought unit. Collocation as a lingual unit is lexic-semantic type of word combination. It has its own semantic structure and stay among phraseologies and free word combinations. The collocation components not tie to each other phraseologically, theirs tie bases on lingual usage with traditions help.

Keywords:

collocation, collocation components, lingual usage, diplomatic text, collocative pairs.

Коллокации в дипломатическом тексте

Табукашвили Русудан Михайловна
Грузинский технический университет
Департамент либеральных наук
Ул. Костава, 77, 0175, Тбилиси, Грузия
Тел.: 593 512 484
 E-mail: r.tabukashvili@gmail.com

Резюме

Функции коллокации, их значения на лексико-семантическом уровне можно установить только в письменных текстах (при помощи эмпирического исследования), в отраслево-профессиональных текстах, особенно в дипломатических текстах, так как множество коллокации связаны с терминами и ориентированы на них. В дипломатических текстах количественность коллокации статистически учащена и многозначна их структура.

Коллокацию рассматриваем как единицу языка и речи, но ее можно представить также как единицу языкового мышления. Как единица языка, коллокация является лексико-семантическим типом словосочетания. Она своей семантической структурой стоит между фразеологизмом и свободным словосочетанием. Компоненты коллокации не связаны друг с другом фразеологически, они связаны на основе языкового узуса, с учетом традиции и исходя из нее.

Ключевые слова:

Коллокация, компоненты коллокации, языковой узус, дипломатический текст, коллокационные пары.

Visual, Auditory, Kinesthetic Learners and teaching methods

Nino Purtseladze

Georgian Technical University

Liberal Arts Department

77 Kostava str., 0175, Tbilisi, Georgia

Tel. : 595 308 284

E-mail: ninipurtseladze@gmail.com

Abstract

Education perfects a human. It is a practice - a balance that helps a child grow into a complete, balanced and matured adult that the society and the mankind can rely upon. Training young learners is a huge responsibility, as teaching those means making a background, fundamental basics for their future education. But teaching English is a double responsibility. The importance of learning English cannot be overstated in an increasingly interconnected and globalized world. English is the most spoken official language in the world. It is the primary language used in international affairs. That is why teaching English is really challenging case. To teach well the teacher must know the audience he's teaching. Learners divide in three categories Visual, Auditory and Kinesthetic. It is important to know how to approach them and find out the best activities and methods to involve all kinds of students into the learning process and help them to comprehend the new language better.

Keywords:

Visual learners, auditory learners, kinesthetic learners, Teaching methods, various activities.

Introduction

Approximately 20 to 30 percent of the school-aged population remembers what is heard; 40 percent recalls well visually the things that are seen or

read; many must write or use their fingers in some manipulative way to help them remember basic facts; other people cannot internalize information or skills unless they use them in real-life activities such as actually writing a letter to learn the correct format. For some, auditory input is most valuable; others rely upon a visual style. Still others learn through kinesthetic means, or a combination of the three. Every person has one primary learning mode. That's why it's significant to explain a new material for all kinds of students at the same time using methods and activities that will be easily recognizable for each student. Every classroom likely contains a mixture of preferences. How can we differ Visual, Auditory and Kinesthetic Learners?

Visual learners tend to process information through what they see, to think in pictures and to have fertile imaginations. Auditory learners deal with information through what they hear. They tend to enjoy listening and like to talk things through. Kinesthetic learners manage information by doing touching and experiencing. (Hyperactive students may have an extremely high kinesthetic preference).

The teacher must develop different approaches to all kinds of learners. In order to involve whole class one needs to enrich the lessons with various types of activities, which will be easily recognizable and comprehensible for any kind of learner. But to fulfill this goal let's distinguish the types and underline the differences between them.

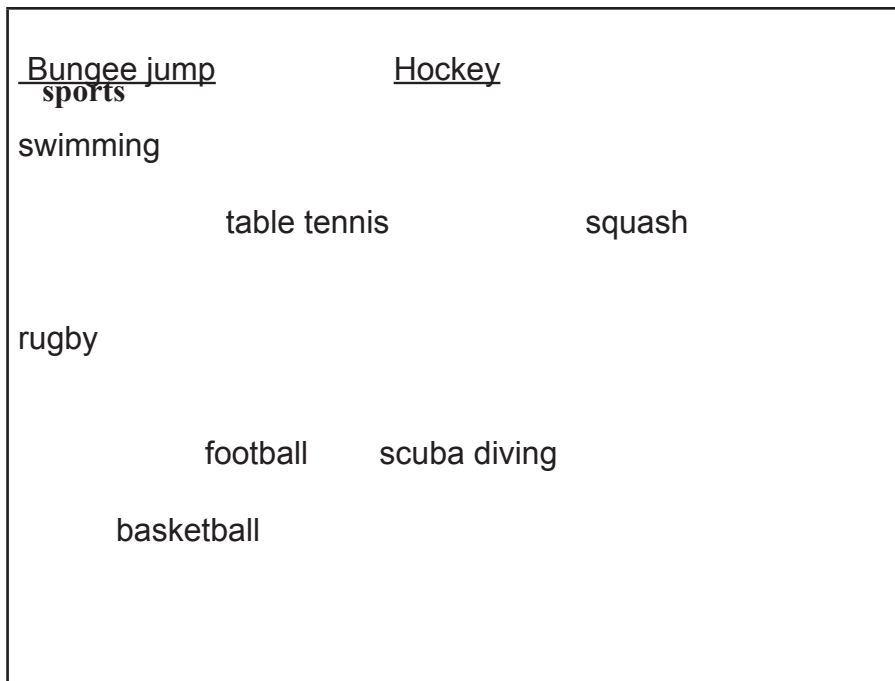
Main body

Now let's consider each type separately. **Auditory learners** tend to benefit most from traditional teaching techniques. Many teachers use a lecture-style forum, presenting information by talking to their students. Regulating voice tone, inflection,

and body language will help all students maintain interest and attention. Auditory learners succeed when directions are read aloud, speeches are required, or information is presented and requested verbally. For example there is one interesting method of explaining new words to the auditory kids (and not only). The teacher repeats the words and phrases in a low voice then in a high voice, slower and quicker, the students must follow the intonation and the speed of the words heard, thus this exercise helps all types of students (but mostly auditory ones) to memorize new vocabulary.

Visual Learners Students that rely upon a visual learning style: „Show me and I’ll understand“, ben-

efit from diagrams, charts, pictures, films, and **written** directions. These students will value to-do lists, assignment logs, and written notes. Many of these techniques, however, also benefit kinesthetic learners. For example, if a teacher wants to explain new material, the topic is „sports“ for instance; the teacher writes the topic title in the middle of the board and asks students to say the words associated with the key word on the board. Then he writes the associated and the new words and expressions around the main one, underlines the new words that he want the students to remember. And makes discussions using them. This method will help the students and mostly the visual learners to memorize and comprehend the new material.

Kinesthetic Learners

Most of the school population excels through kinesthetic means: touching, feeling, experiencing the material at hand. „Children enter kindergarten as kinesthetic and tactual learners, moving and touching everything as they learn. By second or third grade, some students have become visual learners. During the late elementary years some students, primarily females, become auditory learners. Yet,

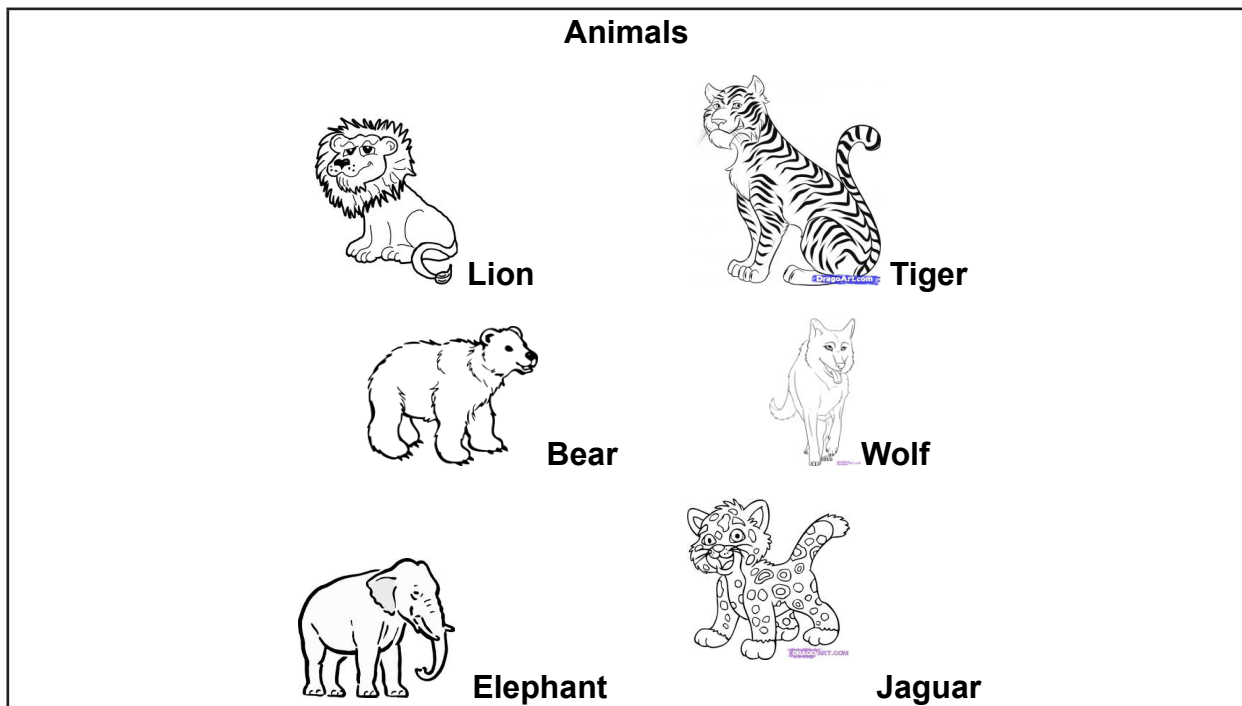
many adults, especially males, maintain kinesthetic and tactual strengths throughout their lives.

Kinesthetic learners are most successful when totally engaged with the learning activity. They acquire information fastest when participating in a science lab, drama presentation, skit, field trip, dance, or other active activity... Hands-on teaching techniques are gaining recognition because they address the challenging needs of kinesthetic learn-

ers, as well as the diverse needs of auditory and visual learners.

Making different projects and presentations help kinesthetic kids like making special posters accord-

ing to the current topic. For example if the topic is animals, students can make a big poster with wild and domestic animals writing their names beneath.

This will help kinesthetic learners to resume the material better. This activity is also very useful for visual learners.

activities as possible. The students will by all means appreciate that.

Conclusion

The process of teaching in kids is sensitive, important and very exciting at the same time. The younger the learners are the easier is to observe their achievements and enthusiasm. Every individual learns differently and thus has a unique learning style. So it's a matter of a vital importance to explain a new material using diverse methods tips and tricks for teaching. The perception of audience in any classroom may be either Visual, auditory or kinesthetic. It is a great challenge as each class is exclusive and includes totally different students. Lessons must be interesting and comprehensible for all of them. If a teacher wants to succeed he must make a creative approach and involve as many exciting

Literature

1. <http://www.ehow.com>
2. <http://www.child-central.com>
3. <http://school.familyeducation.com>

ვიზუალი, აუდიალი და კინესთეტიკი მსმენელები და მათი სწავლების მეთოდები

ნინო ფურცელაძე
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. 77, 0175, თბილისი,
საქართველო
ტელ.: 595 308 284
E-mail: ninipurtseladze@gmail.com

რეზიუმე

განათლება სრულყოფს ადამიანს. ეს არის პრაქტიკა, ბალანსი, რომელიც ეხმარება აღსაზრდელს გახდეს ისეთი დაბალანსებული ზრდასრული ადამიანი, რომელიც იმედის მომცემი იქნება საზოგადოებისთვის. ახალგაზრდების სწავლება ძლიერ საპასუხისმგებლოა, რადგან ეს მათი მომავალი განათლებისთვის ფუნდამენტური ბაზისის შექმნას გულისხმობს. ინგლისური ენის სწავლება ორმაგ პასუხისმგებლობას მოითხოვს. ჩვენს მზარდ გლობალიზირებულ და ინტერკონექტურ სამყაროში ინგლისური ენის შესწავლის მნიშვნელობა არ შეიძლება გაზვიადებულად ჩავთვალოთ. ინგლისური ყველაზე გავრცელებული სალაპარაკო ენაა მსოფლიოში; სწორედ ის გამოიყენება ყველაზე ხშირად საერთაშორისო ურთიერთობებში. სწავლების ხარისხის გაუმჯობესებისათვის მასწავლებელმა კარგად უნდა შეიცნოს ის აუდიტორია, რომელსაც ასწავლის. მსენელთა კატეგორია სამად იყოფა. ვიზუალურად, აუდიალურად და კინესთეტიკურად. მნიშვნელოვანია სწორი მიდგომებისა და მეთოდების შერჩევა იმისათვის, რათა მოხდეს სწავლების პროცესში ყველა ტიპის მსმენელის ჩართვა და მათთვის უცხო ენის აღქმის გაადვილება.

საკვანძო სიტყვები:

ვიზუალი მსმენელი, აუდიალი მსმენელი, კინესთეტიკი მსმენელი, სწავლების მეთოდები, განსხვავებული აქტივობები.

Учащиеся – визуалы, аудиалы, кинестетики и методы их обучения

Пурцеладзе Нино Гивиевна

Грузинский технический университет

Департамент либеральных наук

Ул. Костава, 77, 0175, Тбилиси, Грузия

Тел.: 595 308 284

E-mail: ninipurtseladze@gmail.com

Резюме

Образование совершенствует человека. Практика - баланс, который помогает ребенку вырасти в полную, сбалансированную личность, на которого общество и человечество может положиться. Обучение младших школьников – это огромная ответственность, так как необходимо создать фундаментальные базис их образования в будущем. Преподавание английского языка несет в себе двойную ответственность. Важность изучения английского языка не может быть переоценена во взаимосвязанном и глобализованном мире. Английский язык является самым распространенным официальным языком в мире, которым пользуются в международных делах. Вот почему преподавание английского языка является сложной задачей. Чтобы научить учитель должен знать аудиторию, которой он преподает. Учащиеся делятся на три категории: зрительные, слуховые и кинестетические. Важно иметь к ним подход и выяснить, из методов обучения лучше для вовлечения слушателей в процесс обучения, а также помочь им понять новый язык лучше.

Ключевые слова:

Зрительные, слуховые, кинестетические слушатели, методы обучения, различные активности.

პარონიმული ატრაქცია და ხალხური ეტიმოლოგია

ქეთევან ჯაში

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
რომანისტიკის დეპარტამენტი

ი. ჭავჭავაძის პრ. 32, 0179, თბილისი,
საქართველო

ტელ: 599 508 337

E-mail: kdjachy@yahoo.com

ნათია აბაშიძე

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი

ევროპეისტიკის დეპარტამენტი

ნინოშვილის გამზირი 35, 6010, ბათუმი

საქართველო

ტელ: 893 456 595

E-mail: abanatia@yahoo.fr

რეზიუმე

წინამდებარე სტატიაში განხილულია ხალხური ეტიმოლოგიის შედგენად მიღებული ლექსემები, რის შედეგადაც ვახდენთ ამ ფენომენისა და პარონიმული ატრაქციის დიფერენცირებას. პარონიმების ამ ლექსემებთან კვაზი-იდენტურობა და სემანტიკური სხვაობა ბინარული სტრუქტურითა და ფუნქციური თავისებურებებით განისაზღვრება. პარონიმული ატრაქციისა და ხალხური ეტიმოლოგიის გზით მიღებული სიტყვები ხშირად მსგავს დიაქრონიულ ცვლილებებს განიცდის, მაგრამ მათი ერთ პრიზმაში მოთავსება მიუღებელია. პარონიმული ატრაქცია უფრო ფართე ცნებაა, ის ფონემათა სხვადასხვა პერმუტაციებს მოიცავს. იგი ვლინდება სინქრონიასა და დიაქრონიასში, ყოველდღიურ მეტყველება-სა და ლიტერატურაში. ხალხური ეტიმოლოგია კი უფრო ვიწრო სფეროს განეკუთვნება. ის შეიძლება პარონიმის ერთ-ერთ გამოვლინებად მივიჩნიოთ.

საკვანძო სიტყვები:

პარონიმული ატრაქცია, ხალხური ეტიმოლოგია, აღსანიშნი, აღმნიშვნელი, ნიშნის ბინარულობა.

შესავალი

პარონიმია ბერძნულად (paronumos) „ახლო მდებარე, მსგავს სიტყვებს ნიშნავს“ [ჰინარი, 1989:313] და მეტყველებაში აზრობრივ შეცდომებს იწვევს. პარონიმია პარადიგმატული მიმართებების წიაღში ისახება და ვერბალურ კომუნიკაციაში ვლინდება, სადაც ხშირად აღმნიშვნელის როლი უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე აღსანიშნის. აღნიშნულ ლექსემათა კვაზი-იდენტურობა და სემანტიკური სხვაობა ხაზს უსვამს ამ ფენომენის ბინარულ სტრუქტურას და ფუნქციურ თავისებურებებს. პარონიმული ატრაქცია კი (ლათ. attractio მიზიდულობა) ფონეტიკურ-სემანტიკური ასოციაციების მიხედვით სიტყვათა დაწვევლებას ნიშნავს.

პარონიმული ატრაქცია ვლინდება ენის ბუნებრივი ძალით, ეკუთვნის ერთ ბიოლოგიურ არსს და უპირისპირდება ადამიანური ინტელექტის წარმოსახვას. მას ხშირად აიგივებენ „სპონტანურ ანალიზთან“, რომელიც თანამედროვე ენათმეცნიერებაში ხალხური ეტიმოლოგიის სახელით არის ცნობილი.

ტერმინი – ხალხური ეტიმოლოგია – ფორსტემანს [ფორსტემანი 1852:122] ეკუთვნის. გასათვალისწინებელია ის ფაქტი, რომ როცა ეს კონცეპტი შეიქმნა, ხალხური ეტიმოლოგია არ მოიცავდა საკუთრივ ენის ცვლილებებს, ის ეტიმოლოგიის ერთ-ერთ ტიპს წარმოადგენდა. მან ეს ფუნქცია მოგვიანებით შეიძინა, ხოლო როცა ნეოგრამატიკოსებმა ენის ცვალებადობის თეორია განავითარეს, ის „ანალოგიის“ სფეროს მიაკუთვნეს და სიტყვათა

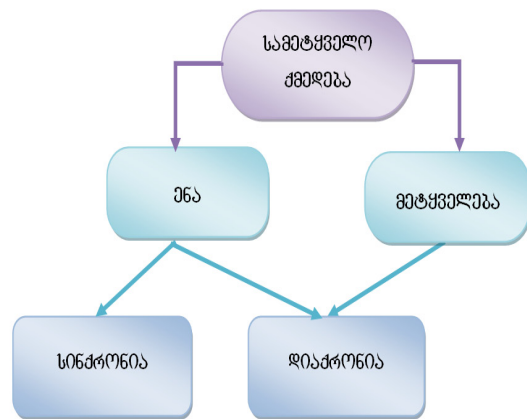
ფორმალური მხარისა და სემანტიკური ცვლილებების ურთიერთქმედების გამოსახატავად გამოიყენეს. ფ. დე სოსიურის კონცეფციების დამკვიდრების შემდეგ ისევ გაიმიჯნა ხალხური ეტიმოლოგია და ანალოგია, და ცალკეულ მიმართულებად განვითარდა. მიუხედავად იმისა, რომ ხალხური ეტიმოლოგიის ფენომენს დიდი ხნის ისტორია აქვს, ის ისევ ვერ იმკვიდრებს ადგილს თანამედროვე ლინგვისტურ თეორიებში და მხოლოდ ფრაგმენტულად განიხილება. ზოგიერთი მკვლევარი მიიჩნევს, რომ ხალხური ეტიმოლოგია „ცვალებადი ანალოგიის სახეობაა, (un type d'analogie non-systématique), თუმცა ამ მოსაზრებას ბევრი არ ეთანხმება [ჰოკი. 1986:299; ჰოკი და ჟოზეფი. 1996:80].

ძირითადი ნაწილი

ხალხური ეტიმოლოგიის სიტყვები დიაქრონიული ცვლილებების შედეგად მიღებული ლექსემებია. სოსიურის თანახმად, ენობრივი ნიშნისთვის დამახასიათებელი ცვალებადობა ასე უნდა გავიგოთ: „შეიძლება ვიფიქროთ, რომ საუბარია სპეციალურ ფონეტიკურ ცვლილებებზე, რომელსაც აღმნიშვნელი განიცდის ცნების შინაარსობრივ ცვლილებებზე. ცვალებადობის ასეთი გაგება არასაკმარისია: როგორც არ უნდა იყოს ცვალებადობის ფაქტორები, იმოქმედებენ ისინი ცალ-ცალკე თუ ერთობლივად, მათ მუდამ მოსდევთ მიმართების გადაწევა აღმნიშვნელსა და აღსანიშნს შორის“ [სოსიური, 2002:81]¹. სოსიურის ენის დიქტომია, რომელიც „ენა/მეტყველება“ მოდელის გარდა სინქრონიისა და დიაქრონიის პრინციპებით განისაზღვრება (იხ. სქემა 2), თვალსაჩინოდ წარმოგვიდგენს ენის ცვალებადობის ფორმებს.

1 მთარგმნელი ც. ბიბილეიშვილი

სქემა

კლასიფიკაციის ეს ორმაგი პრინციპი საშუალებას გვაძლევს დავასკვნათ, რომ „Tout ce qui est diachronique dans la langue ne l'est que par la parole.“² „ენაში ყოველივე დიაქრონიული მხოლოდ მეტყველებისგან არსებობს“ [სოსიური, 2002:104].

მეცნიერთა ნაწილი მიიჩნევს, რომ ხალხური ეტიმოლოგია მხოლოდ ლექსემაზე ზემოქმედებს, მაშინ როცა ანალოგია სიტყვის გრამატიკულ ელემენტებზე ახდენს გავლენას. აქ იგულისხმება მორფემათა ფლექსიურობა, თუმცა დასადგენია, ზოგადად სიტყვათწარმოება გრამატიკის სფეროს უნდა მივაკუთვნოთ თუ ლექსიკის სფეროს. ამას ემატება ისიც, რომ, ზოგჯერ სემანტიკური ცვლილებები სიტყვის კონტაქტებზეც ზემოქმედებენ, რაც არ ფიქსირდება ლექსიკონში. ამის თვალნათელი მაგალითია გამოთქმა *jour ouvrable* „სამუშაო დღე“, რომელიც ფრანგულ ენაში დღევანდელი ინტერპრეტაციით ასოცირდება ზმნასთან *ouvrir* „გახსნა“ და არა მის ძველ ეტიმონთან *ouvrier* = *travailler* „მუშაობა“. ერთი კი ნათელია, ხალხური ეტიმოლოგია მოიცავს კონტამინაციის (ლათ. *contaminacio* დაბინძურებას ნიშნავს; ლინგვ. ახალი გამოთქმის, სიტყვის ან ფორმის გაჩენას ორი ერთმანეთთან ახლო მდგომი გამოთქმის, სიტყვის ან ფორმის შერწყმით). „გააწყალა

2 Cours de linguistique générale, Payot, 2002, p. 259

საქმე“ შეიქმნა „გააწყალა გულის“ მოდელზე /“გააჭირა საქმე“), აგლუტინაციის (აფიქსების მექანიკური დაკავშირება სიტყვის ფუძესთან ან ძირთან), ასიმილაციისა (ერთი ბგერის სრული ან ნაწილობრივი დამსგავსება მეორე, მეზობელ ბგერასთან) და დერივაციის (სიტყვათწარმოება) პროცესების მეშვეობით. სოსიური მიიხნევს, რომ ანალოგიის, აგლუტინაციის, ნასესხები სიტყვების მსგავსად, ხალხური ეტიმოლოგიის როლი ენაში ძალზე დიდია. ერთ-ერთი ის მოვლენათაგანია, რომელიც ქმნის სიტყვის ფორმას და მას ანიჭებს მნიშვნელობას: - souffreteux „ავადმყოფური, სუსტი“, forcené „გიჟი“, habiller „ჩაცმა“³ ის ცვლის გაუანალიზებელი სიტყვის ორთოგრაფიასა და წარმოთქმას.

ნორმატიული თვალსაზრისით ხალხური ეტიმოლოგია „შეცდომაა“, რომელმაც ლექსიკალიზაცია განიცადა, ლინგვისტური თვალსაზრისით კი ეს არის ენის რაციონალიზაციის მცდელობა, რადგანაც გაუანალიზებელი ლექსიკური მნიშვნელობის აღმნიშვნელის შეცვლით მისი მოტივირება ხდება, და იმ შემთხვევაშიც კი, თუ აღსანიშნის ინტერპრეტაცია მცდარია, ეს მოვლენა არ კარგავს თავის ღირებულებას, რადგანაც უფრო საინტერესო ელფერს ანიჭებს სიტყვას და გვიადვილებს მის დამახსოვრებას. ხალხური ეტიმოლოგიის რესურსს ნასესხები და უკვე არსებული სიტყვები, ანალიზს მოკლებული ლექსემები შეადგენს. მაგალითად girouette „ფლუგერი“ ხალხური ეტიმოლოგიით მიღებული კომპოზიცია girer+rouette. სინამდვილეში კი ეს სიტყვა უკავშირდება ანგლო-ნორმანდიულ ტერმინს veðrviti, რომელიც XII საუკუნეში მკვიდრდება wirewite ფორმით. ანგლო-ნორმანდიულში ის ნიშნავდა „ქარის ინდიკატორს“ indicateur (viti) du vent (veðr). ლიტერატურულ ტექსტებში ეს კომპოზიტი მეტაფორულად „ქარიშხალში მოხვედრილ ხომალდს“ აღნიშნავდა. XVI საუ-

კუნეში შეიცვალა ამ ლექსემის ორთოგრაფია, კერძოდ y-ს ჩაენაცვლა i. ცოტა მოგვიანებით კი მისი ეტიმონის მნიშვნელობის გავლენით, რადგანაც ძვ. ფრანგული wirewite ფორმალურად არ უკავშირდებოდა ნაცნობი მნიშვნელობის მორფემას, ერთმანეთს დააკავშირეს girer „ტრიალი“ → rouette „პატარა ბორბალი“ და ამ ფორმით არსებობს თანამედროვე ფრანგულ ენაში.

ძვ. ფრანგულის საზღვაოსნო ტერმინი cal-feter „დაფარვა, დაგმანვა“ feutre ლექსემის გავლენით ახალ ფორმას იღებს calfeutrer. cal-სეგმენტი კი ისევე ამოუცნობი რჩება. faubourg – გარეუბანი. ძველ ფრანგულში უკავშირდებოდა fors-borc-ს, სადაც borc ნიშნავდა პატარა დასახლებას (bourg), fors კი იყო წინდებული (ლათ. foris = hors de), ის აბსტრაქტული მნიშვნელობით გვხვდება ფრანსუა I-ის ცნობილ ფრაზაში: „Tout est perdu fors (hors de, sauf) l'honneur“ – ყველაფერი დაკარგეთ ღირსების გარდა.

ასე რომ, ეტიმოლოგიურად faubourg ნიშნავს «ქალაქისაგან მოშორებულს» (hors de bourg). ისმის კითხვა, არის თუ არა აუცილებელი პარონიმული ატრაქციის მითითება (ძველ და თანამედროვე ფრანგულში) განხილული სიტყვის მიმართ, რადგანაც მას არ განუცდია ეტიმოლოგიური მნიშვნელობის ცვლა. პარონიმული ატრაქციის პროცესებზე დაყრდნობით, ამ შემთხვევაში, ვადგენთ, თუ როგორი ორთოგრაფიული ვარიანტით შემოვიდა ლათინურის გავლენით faubourg და რომ დიდხანს იწერებოდა ცალ-ცალკე falsus burgus და ითარგმნებოდა როგორც faux bourg „ცრუ ქალაქი“. მაგრამ აქაც შეიძლება გაჩნდეს ეჭვი - პარონიმული ატრაქციის ნაცვლად მცდარ „მეცნიერულ ეტიმოლოგიასთან“ ხომ არა გვაქვს საქმე? ცრუ ეტიმოლოგია სულ სხვა მოვლენაა. ის იქმნება პროფესიონალთა და მოყვარულთა მიერ, რომელთაც უშუალო შეხება აქვთ ენასთან. მაშინ, როცა დამწერლობა ჯერ კიდევ არ იყო გავრცელებული, სწავლულები გარკვეულ ზეგავლენას

3 CUBY Raymond „C'est faux. Et alors?“ «Le français dans tous ses états» Revue du réseau CNDP pour les enseignants de français. №42. <http://www.crdpmontpellier.fr/ressources/frdtse/frdtse40s.html>

ახდენდნენ მასზე. ეყრდნობოდნენ რა ფრანგული და ლათინური სიტყვების მსგავსებას, ენაში შემოჰქონდათ ფუძე ენისაგან წარმოებული მსგავსი აღსანიშნის მქონე ლექსიკური ერთეულები: *pondus*→*poids* „წონა, სიმძიმე“, *legatum*→*legs* „ანდერძით დატოვებული ქონება“, *tempus*→*entretemps* „დროის მონაკვეთი, ინტერვალი“. და ა. შ. ცრუ ეტიმოლოგია მეცნიერული ეტიმოლოგიის საფუძველზე არსებობს. თავის მხრივ, ხალხური ეტიმოლოგიაც ცრუ ეტიმოლოგიის პრინციპებს იყენებს, მაგრამ ის სიტყვის ისტორიას «არქივის გარეშე ქმნის» [შოვო, 1991:47-61].

პიერ გიროს გამოკვლევების მიხედვით [გირო, 1967:98], ეტიმოლოგიამ არ უნდა განიხილოს სიტყვები ცალ-ცალკე, არამედ უნდა განსახილვოს ის ლექსიკური კატეგორიები, რომელშიც ეს სიტყვები თავსდება. ცრუ ეტიმოლოგია მოიცავს სიტყვათა მცირე რაოდენობას, უმეტესად კონკრეტულს და ერთმნიშვნელოვანს. ასე რომ, ცრუ ეტიმოლოგიაც შეგვიძლია პარონიმის მივაკუთვნოთ. ხალხური ეტიმოლოგია ეყრდნობა ხალხის სურვილს, გაიგონ თუ საიდან მოდის ესა თუ ის სიტყვა და ჩაწვდნენ მის არსს. ხალხური ეტიმოლოგიის მაგალითია სიტყვა *diab(1) ète*, რომელიც მორფემათა შემადგენლობით უახლოვდება ლექსემას *diable* (ეშმაკი). რაც შეეხება მათ ურთიერთკავშირს, ხალხის წარმოდგენით ეს ავადმყოფობა (დიაბეტი) ემართებოდა არაკეთილმოსურნე, ბოროტი სურვილით შეპყრობილ ადმიანს.

როცა სიტყვა ინტერპრეტირებულია სხვა ენაზე მოლაპარაკე ინდივიდის მიერ, მისი გაიგივება ხდება მშობლიური ენის მსგავს სიტყვასთან. ეს ფენომენი ხშირია ტოპონიმებში (ადგილის აღმნიშვნელი სახელები). ასე მაგალითად: *éhourie* რაც გამორიყვის ადგილს ნიშნავს, ადგილობრივმა მცხოვრებლებმა აღიქვეს როგორც *les souris*, რადგანაც ალგეოდენტალური სპირანტი *S* და ალგეოპალატალური *Ch* ხშირად მონაცვლეობს მეტყველებაში. მდინარეს, რომელიც ამ ადგილზე ერთვო-

და, ერქვა *Apokuisis Sipis* – თავკების მდინარე. ფრანგებმა ეს სახელი გაიგეს როგორც *Rivière Apoucouchiche*. მოგვიანებით *rivière* ჩამოცილდა და დარჩა *Apoucouchiche*, რომელიც შემდეგ არტიკლის წყალობით გახდა *La Poucouchiche*.

პატარა სოფელი, რომელიც დღეისათვის ცნობილია *La Mitaine*-ის (თათმანი) სახელით, ადრე ერქვა *Petite – Allemagne*. საინტერესოა, რამ გამოიწვია ეს, ერთი შეხედვით შეუსაბამო, სახელის ცვლილება? ამის მიზეზია სოფლის ერთი პატარა კოშკი, სადაც იმართებოდა სავარაუდოდ ინგლისელ პროტესტანტთა შეხვედრები ანუ ინგლ. *Meetings*. ეს სიტყვა ასოცირდა ფრანგულ *mitaine*-თან (*meetings/mitaine*) და მოხდა სახელის გადარქმევა.

პარონიმია ვრცელდება როგორც ტოპონიმებზე, ისე პიროვნებებზე. მაგალითად, გერმანელი მითიური მასხარა, კალამბერგის კიურე, მიჩნეულია კალამბურის მამად. ალბათ მის საპატივცემულოდ გაჩნდა ლექსიკონში სიტყვა კალამბური, რაც სიტყვათა თამაშს ნიშნავს. ლინგვისტი დოზა (*CUBY Raymond*) მიიჩნევს, რომ პატარა ქალაქი *Le Val de Vire* ვოდვეილის სამშობლოა. წინათ მისი ფორმა იყო – *vaudevire*. აქ მოსახლე მეწისქვილე პოეტმა პირველმა დაწერა ამ ჟანრის კრებული. სუფიქსი –*ille* რაღაც საერთო უნდა ჰქონოდა სიტყვასთან *ville*. მკვლევართა აზრით, ვოდვეილი პირველად ნიშნავდა სიმღერას, რომელსაც ქალაქში მღეროდნენ. *Vaudevire* შეიძლება მივაკუთვნოთ ტავტოლოგიით შექმნილ სიტყვებს, რომელშიც ასევე შედის ზმნები: *bouleverser* „დანგრევა“, *tourneboulter* „აღელვება“, *virevolter* „შემობრუნება, წინ და უკან სიარული“.

სიტყვის მნიშვნელობას რომ ჩაწვდომოდა, ხშირად პლატონი ერთ ლექსიკურ ერთეულს სხვა სიტყვებთან აკავშირებდა. ეს იმას როდი ნიშნავს, რომ სიტყვათა კავშირებით უნდა ავხსნათ მნიშვნელობა. პლატონი მხოლოდ სიტყვათშორის კავშირებს ადგენდა. სიტყვათა სხვადასხვა კრიტერიუმით დაახლოებაა შესაძლებელი, რომელთაგან ერთმანეთს არცერთი არ გამორიცხავს. ეტიმოლოგიური კვლევები ელინისტურ ეპოქაში

ჩაისახა და სიტყვათა კავშირებით ნამდვილი მნიშვნელობის დადგენას ცდილობდა [ბლოკი, 1996:74].

ის არ იკვლევდა სიტყვის ისტორიას. ეს თანამედროვე მეცნიერული ეტიმოლოგიის პრეროგატივაა. ხალხური ეტიმოლოგიის საფუძველზე შეიქმნა მრავალი ფრაზეოლოგიური გამოთქმა თუ ენის ცალკეული ერთეულები. განვიხილოთ უფრო დაწვრილებით ხალხური ეტიმოლოგიის როლი მნიშვნელობის მოტივირებაში. მაგალითად, *une bécasse/une bécassine* – მიაშიტი, სულელი ქალია. ეს მეტაფორული გამოყენება აღენ რეის თანახმად [რეი, 2006:56] უნდა უკავშირდებოდეს ამავე სახელის მქონე ფრინველის *bécasse* „ჩიბუსა“ ხასიათს.

ხალხური ეტიმოლოგია, რომელიც სცილდება მეცნიერული ეტიმოლოგიის ჩარჩოებს, როგორი პარადოქსულიც არ უნდა იყოს, მეცნიერული ეტიმოლოგიის საფუძველებს უკავშირდება. მისი შესწავლა ნათელს ჰფენს მრავალ ფრაზეოლოგიურ გამოთქმას. მაგალითად *Tomber dans les pommes* – გულის წასვლა, გულის შეწყობება. გამოთქმის ძველი სახე იყო *tomber en pamoison* ან *tomber dans les pâmes* (*pâmer*). სიტყვა *pâme* თანდათან ნაკლებად გამოიყენებოდა და ხალხმა ის შეცვალა მიმსგავსებული სიტყვით *pomme*, რომელიც ლექსიკონში 1889 წელს დამკვიდრდა.

ენაში არსებობს ისეთი სიტყვებიც, რომელთა სახელდება ხდება მათი წარმოების ადგილის მიხედვით: - *camembert, champagne* [გირო, 1967:98]. მეორე, უფრო პროდუქტიული მოდელია, ფიზიკური ნიშნის მიხედვით სახელდება. აქ შედის, მაგალითად, ლაქებიანი, წინწკლებიანი ცხოველები თუ ფრინველები. პიერ გაროს ჰიპოთეზის მიხედვით, რომელიც დიალექტურ ფორმებს ეყრდნობა, *le maquereau* (სკუმბრია) – „მარმარილოსავით მოხატული თევზი“ (*le poisson marbré de larges bandes*) ასე ეწოდა მისი ფიზიკური ნიშნის მიხედვით. ძველ პროვანსულში მას ეძახდნენ *vairret*-ს (ლათ. *varius*) რაც ნიშნავდა გარდა-მაკვალფერებიანს. სიტყვა *Maquereau*-ს მეორე

მნიშვნელობაა „მაჭანკალი“. სუტენიორი (*proxenète*) უკავშირდება ლეგენდას, თითქოს სკუმბრიები გადაცურვის დროს ქაშაყებს მიყვებიან და ხელს უწყობენ მამრებისა და მდედრების დაახლოვებას, ანუ არიან მაჭანკალი თევზები. ამ განმარტებას ვერ ნახავთ ვერც ზოოლოგიაში და ვერც ფოლკლორში, ეს არის ლეგენდა, რომელიც ხშირად მონაწილეობს ახალი მნიშვნელობის შექმნაში (*CUBY Raymond*).

ქართულ ენაში მოვიყვანოთ მაგალითი „საპონელა“ – მცენარე, რომლის ნამდვილი სახელწოდებაა საპონელა, რადგანაც დასრესისას საპონივით ქაფდება. მას იშვიათად შეხვდებით [გამყრელიძე, 2003:55].

„ძილისპირული“ ადრე ნიშნავდა საგალობლის ჭაშნიკს, დღეს კი შიდაფორმის გავლენის შედეგად სიტყვამ „ძილის-პირი“ მიიღო ძილის წინ წარმოსათქმელი სიმღერის მნიშვნელობა.

როგორც ვხედავთ, მეტყველების პროცესში პარონიმთა ეს ეფემერული თამაში აზრობრივ შეცდომებს წარმოშობს. ამ ფენომენის იდენტიფიკატორი ისევ ის ფორმალურად მსგავსი სეგმენტებია, რომლებიც მნიშვნელობის მქონე ერთეულებად აღიქმება.

დასკვნა

ამრიგად, ენაში მოცემული სიტყვები კომპლექსური ერთეულებია. ისინი განისაზღვრება ფორმალური და სემანტიკური მახასიათებლებით, რომელთაგან ზოგი ლექსემა ემოციურ ხასიათს შეიცავს, ასახავს პოზიტიურ, ნეგატიურ ან ნეიტრალურ მიმართებებს. შესაბამისად, რეფერენტი ამ მიმართებებს ემოციურად აღიქვამს. სწორედ ეს ფაქტი (ემოციური აღქმა) განაპირობებს ზოგჯერ ლექსიკურ ერთეულთა მცდარ ინტერპრეტაციას.

პარონიმული ატრაქცია არ უნდა გავაიგოთ „ხალხურ ეტიმოლოგიასთან“. მეტყველებისთვის დამახასიათებელი სპონტანური შეცდომის ე.წ. „lapsus linguae“ განხილვის შედეგად ეს ფენომენი შეგვიძლია მივიჩნიოთ როგორც პარონიმის ერთ-ერთი გამოვლინება.

ლიტერატურა

1. გამყრელიძე თ., კიკნაძე ზ., შადური ი., შენგელაია ნ. (2008): თეორიული ენათმეცნიერების კურსი. თსუ. თბილისი
2. სოსიური ფ. დე (2002): ზოგადი ენათმეცნიერების კურსი. დიოგენე. თბილისი. მთარგმნელი ც. ბიბილეიშვილი
3. Bloch O. W. Wartburg (1996): Dictionnaire étymologique de la langue française. PUF
4. Chauveau J-P. (1991): Discours étymologiques des locuteurs, des militants, des linguistes: à propos des rapports du gallo et du breton, in Chambon&Ludi
5. CUBY Raymond „C'est faux. Et alors?“ «Le français dans tous ses états» Revue du réseau CNDP pour les enseignants de français. №42. <http://www.crdp-montpellier.fr/ressources/frdtse/frdtse40s.html>
6. Forstemann E. (1852): Über deutsche Volksetymologie. «Kuhn's Ztschr. f. vergl. Sprachforschung». I
7. Guiraud P. (1967): Structures étymologiques du lexique français. Larousse
8. Hans H. Hock & Brian D. Joseph (1966) Language History, Language change, and language relationship. An introduction to historical and comparative linguistics
9. HOCK H. H. (1986) Principles of Historical Linguistics. Berlin:
10. Rey A. (2006): A mots découverts, Robert Laffont. Paris

11. <http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=3&t=20549> უცხო სიტყვათა ლექსიკონი

Paronymous attraction and folk etymology

Ketevan Djachy

Ilia's University

Romance Department.

32 Ilia Chavchavadze av. 32, Tbilisi, Georgia

Tel: 599 508 337

E-mail: kdjachy@yahoo.com

Natia Abashidze

Batumi's Shota Rustaveli State University

Romances Studies Department

35 Ninoshvili av., 6010, Batumi, Georgia

Tel: 593 456 595

E-mail: abanatia@yahoo.fr

Abstract

The present article is dedicated to the lexemes formed through the popular etymology on the basis of which we make the differentiation between this phenomenon and paronymic attraction. Quasi-identity and semantic difference of paronyms with these lexemes is determined by binary structure and functional peculiarities. The words formed through paronymic attraction and popular etymologies often undergo similar diachronic changes but it is impossible to place them into one prism. Paronymic attraction is far wider a concept; it covers different permutations of phonemes. It is revealed in synchrony and diachrony, everyday speech and literature. On the other hand, popular etymology belongs to a narrower field. It can be regarded as one of the revelations of paronyms.

Keywords:

Paronyms attraction, national ethimology, designative, symbol bignarity.

Паронимическая аттракция и народная этимология

Джаши Кетеван Николаевна

Университет Ильи

Департамент романистики

Просп. И. Чавчавадзе 32, 0179, Тбилиси

Тел: 599 508 337

E-mail: kdjachy@yahoo.com

Абашидзе Натиа Гурамовна

Батумский Государственный Университет им.

Шота Руставели

Департамент еврпеистики

ул. Ниношвили 35, 6010, Батуми, Грузия

Тел 593 456 595

E-mail: abanatia@yahoo.fr

результате чего производим дифференциацию этого феномена и паронимической аттракции. Квази-идентичность с этими лексемами и семантическое различие паронимов определяется бинарной структурой и функциональными особенностями. Слова, образованные паронимической аттракцией и народной этимологией, часто испытывают диахронические изменения, но рассматривать их с этой точки зрения нельзя. Паронимическая аттракция более широкое понятие, она охватывает различные пермутации фонем. Она проявляется в синхронии и диахронии, в ежедневной речи и в литературе. Ее можно считать одной из форм проявления паронимии.

Ключевые слова:

Паронимическая аттракция, народная этимология, обозначающий, бинарность знака.

Резюме

В данной статье рассмотрены лексемы, образованные на основе народной этимологии, в

ენა და კულტურა კულტურათაშორის კომუნიკაციაში

ია ჩიქვინიძე

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას 77, 0175, თბილისი, საქართველო
ტელ.: 551 453 531

E-mail: chikvinidze@gmail.com

რეზიუმე

კულტურათაშორისი კომუნიკაციის როგორც კულტურათა დიალოგის განხილვა საშუალებას გვაძლევს გამოვყოთ სამი ძირითადი კომპონენტი – ადამიანი – ენა-კულტურა – ურთიერთმიმართების პოზიცია. ასეთ მიმართებაში კულტურულ-სპეციფიკურ დომინანტად გვევლინება არა თვითონ ენა, არამედ მისი გამოყენების თავისებურებანი კონკრეტულ ენობრივ-კულტურულ გარემოში სხვადასხვა კომუნიკაციურ-შემცენებითი ამოცანების გადასაჭრელად.

კულტურათაშორისი კომუნიკაციის კომპონენტები ემყარებიან ინტერაქციურ ცოდნას, რითაც კომუნიკაციის პროცესში სრულ ჰარმონიასა და ურთიერთგაგებას აღწევენ.

საკვანძო სიტყვები:

კულტურათაშორისი კომუნიკაცია, ლინგვოკულტუროლოგია, სოციუმის კულტურული კოდი, დეკოდირება.

შესავალი

როგორც ცნობილია, ენა კულტურული ინფორმაციის ტრანსლატორია. პიროვნების საზოგადოების წევრად გარდაქმნა ენის საშუალებით ხორციელდება. ენის სემანტიკური სისავსე ადამიანთა ყოფის სხვადასხვა სფეროში ვლინდება. მისი საშუალებით

ვაკუთვნებთ ადამიანს ამა თუ იმ სოციუმს. ენაში შერწყმულია ერის საზოგადოებრივი თვითშეგნება, მენტალობა, ეროვნული ხასიათი, ცხოვრების სტილი, ტრადიციები, ადათ-წესები, მორალური და კულტურული ფასეულობები და მრავალი სხვა.

ენა ხელს უწყობს პიროვნების ჩამოყალიბებას დაბადებიდანვე. მშობლიური ენის შესწავლასთან ერთად ადამიანს ექმნება სრული წარმოდგენა და უყალიბდება სამყაროს ხედვა იმ ჭრილში, რომელსაც მისი ერის კულტურა კარნახობს და განსაზღვრავს. ამრიგად, ენა კულტურის მატარებელია და გარკვეულწილად, მცველიც. ის კულტურის ინსტრუმენტია, ეროვნული სიმდიდრისა და ცხოვრების წესის მომცველი და ამავედროულად საკმაოდ ძლიერი იარაღია ამა თუ იმ ეთნოსის ერად ფორმირებისა.

ძირითადი ნაწილი

ენა და კულტურა - ეს ორი სემიოტიკური სისტემაა და თითოეულ მათგანს გააჩნია თავისი ნიშანთა სისტემა. ენის ნიშნებია სიტყვები და სითყვაშეთანხმებები, ფრაზეოლოგიზმები და სხვა მრავალი, კულტურის ნიშნები კი - რიტუალები, სხვადასხვა ადათები, სიმბოლოები, წარმოდგენები, რომელთა უმრავლესობაც ენობრივი ნიშნებით გამოისახება.

ადამიანი-ენა-კულტურა – ამ სამი კომპონენტის ურთიერთზემოქმედების პრობლემას ლინგვო-კულტუროლოგიურ კვლევებში ერთ-ერთი ძირითადი ადგილი ეთმობა. კულტურათაშორისი კომუნიკაციის განხილვა საშუალებას იძლევა უფრო ღრმად ჩავუკვირდეთ და გავაანალიზოთ მათი ურთიერთზემოქმედება და კოგნიტიური ლინგვისტიკის ჭრილში განვიხილოთ მათი შემცენებითი და კომუნიკაციური ამოცანები. კულტურა-

თაშორისი კომუნიკაციის განსახილველად, პირველ რიგში, ყურადღება უნდა მიექცეს ლინგვოკულტურის რამდენიმე ქვესისტემას. ესენია:

- კოგნიტიური ქვესისტემა, რომელიც შეიცავს ადამიანის ცნობიერების ერთეულებს – მენტეფაქტებს (ცოდნა, ცნებები კონცეპტები, წარმოდგენები).
- მეტაფორული ქვესისტემა – ამა თუ იმ ენობრივი სივრცის საბაზო მეტაფორები.
- ეტალონური ქვესისტემა – ეტალონური ფუნქციით დატვირთული საგნები.
- სიმბლური ქვესისტემა – საბაზო სიმბოლოები.

ყველა ამ კომპონენტის საგნობრივ-აზრობრივი სტრუქტურების აღქმა-გამოყენება დიდ როლს ასრულებს კულტურათაშორის კომუნიკაციაში აზრობრივი სივრცის დეკოდირებაში.

სხვადასხვა ინდივიდთა ურთიერთგაგების გასაღები სოციუმის კულტურული კოდია, რომელსაც ენა წარმოადგენს და იგი უნდა შევუსაბამოთ ამ სოციუმის კულტურას, მის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის დეკოდირებისა და გააზრების ერთ-ერთ მთავარ წყაროს.

ლინგვოკულტურაში ენობრივი ერთეულები დამატებითი კულტურული კონტაქტებით იტვირთება – ესენია კულტურისათვის ფუნქციონალურად მნიშვნელოვანი შინაარსები, რომელთა ადეკვატური დეკოდირებისათვის საჭიროა ინდივიდს გააჩნდეს კულტურულ-ენობრივი კომპეტენცია. ეს კონტაქტები გამოხატავენ სამყაროს შემეცნებელ, კატეგორიებად დამანაწევრებულ კულტურულ კოდს.

ენა როგორც სოციუმის კულტურული კოდი და ადამიანთა ურთიერთგაგებინების საშუალება, ითავსებს ასევე კულტურის სპეციფიკას, რომლის გარეშეც წარმოუდგენელია კომუნიკანტთა აზრის დეკოდირებისა და კორექტულად გააზრების შესაძლებლობა. ენობრივი თვითშეგნების მენტალური წარმონაქმნები ეყრდნობა ორ ძირ-

თად ფაქტორს: ცოდნასა და გააზრებულ წარმოდგენებს. ეს წარმოდგენები მოიცავენ როგორც ლაბილურ, სუბიექტურ და ინდივიდუალურ არსს, ასევე მათთან დაკავშირებულ კონტაქტებსა და შეფასებებს. ამ ორი ფაქტორის შერწყმა ქმნის მთლიანობას, რომლის მამოძრავებელი მექანიზმი არის ინდივიდუალური კოგნიტიური სივრცე, კოლექტიური კოგნიტიური სივრცე და კოგნიტიური ბაზა.

ადამიანის ინდივიდუალური კოგნიტიური სივრცე წარმოადგენს მისი შემეცნებისა და წარმოდგენების უნიკალურ ერთიანობას, კოლექტიურ კოგნიტიურ სივრცედ კი მოიაზრება ცოდნისა და წარმოდგენების ისეთი ერთიანობა, რომელიც დამახასიათებელია ამა თუ იმ სოციალური დაჯგუფებისა თუ ერთი ეთნოსის წარმომადგენლებისათვის.

კულტურათაშორისი კომუნიკაციის დომინანტი სწორედ ის კოგნიტიური ბაზაა, რომელიც აერთიანებს სხვადასხვა ენობრივ და კულტურულ სისტემაზე დამყარებულ დაჯგუფება-დომინანტებს. მათ კულტურულ ფასეულობათა განმსაზღვრელი ფუნქცია ეკისრებათ და ევალუაბთ კომუნიკანტთა ტრანსფორმაცია ლინგვოკულტურული იდენტურობის სუბიექტებად, თუმცა კულტურათაშორისი კომუნიკაცია სამყაროს აღქმის სხვადასხვა ფასეულ ორიენტირებს ფლობს, რამაც ზოგჯერ შეიძლება წარმოშვას კომუნიკანტთა სამყაროს ხედვის არა-ადეკვატური სტრატეგიული არჩევანი და ამით კულტურული შოკი გამოიწვიოს.

დასკვნა

ენა და კულტურა ლინგვოკულტუროლოგიის კოდს შეადგენენ. ლინგვოკულტურა იკვლევს ენობრივ ერთეულებს, რომელთაც შეიძინეს სიმბოლური, მეტაფორული მნიშვნელობა კულტურაში. კულტურული ფონი, კულტურული მემკვიდრეობა, კულტურული

ინფორმაცია, მენტალიტეტი, ენობრივ-კულტურული კომპეტენცია - ლინგვოკულტუროლოგიის ყველა ეს კატეგორია წარმოადგენს სოციუმის კულტურულ კოდს, რომლის დეკოდირება კულტურათაშორისი კომუნიკაციის საშუალებით ხორციელდება.

ლიტერატურა

1. Воробьев В. В. (1977): Лингвукulturология: теория и методы, М. с. 43
2. Гудков Д. Б. (2003): Теория и практика межкультурной коммуникации. М.
3. Маслова В. А. (1997): Введение в лингвo-культурологию. М.

Language and Culture in Intercultural communication

Ia Chikvinidze
Georgian Technical University
Liberal Arts Department
77 Kostava str., 0175, Tbilisi, Georgia
Tel.: 551 453 531
E-mail: chikvinidze@gmail.com

Abstract

Examination of intercultural communication as the dialogue between the cultures gives the possibility to isolate the relationship of positions: man-language- culture.

In this relationship in a cultural-specific dominants is not language, but its usage in the concrete lingual-cultural sphere for getting solution with different communicative-conscious tasks.

The components of intercultural communication depends on the interactive knowledge and it gives complete harmony and mutual understanding in the communication process.

Keywords:

Intercultural communication, linguoculturology, sociums cultural code, decoding.

Язык и культура в межкультурной коммуникации

Чиквинидзе Ия Гиглаевна
Грузинский технический университет
Департамент либеральных наук
Ул. Костава, 77, 0175, Тбилиси, Грузия
Тел.: 551 453 531
E-mail: chikvinidze@gmail.com

Резюме

Рассмотрение межкультурной коммуникации как диалога между культурами дает возможность выделить соотношение: позиций человек-язык-культура.

В этом соотношении культурно-специфическим доминантом является не сам язык, а его использование в конкретной языково-культурной сфере для решения различных коммуникативно-сознательных задач.

Компоненты межкультурной коммуникации опираются на интерактивное знание, которое создает полную гармонию и взаимопонимание в процессе коммуникации.

Ключевые слова:

Межкультурная коммуникация, лингвокультурология, культурный код социума, декодирование.

სვტოგეზო

Curriculum Vitae

ნათია აბაშიძე

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ევროპეისტიკის
დეპარტამენტი, დოქტორანტი
E-mail: abanatia@yahoo.fr

სპეციალობა: ფრანგული ფილოლოგია

კვალიფიკაცია: დოქტორანტი

სამეცნიერო შრომები: 4 სამეცნიერო ნაშრომი

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ლექსიკოლოგია, კომუნიკაციური ლინგვისტიკა,
შეპირისპირებითი და ტიპოლოგიური ენათმეცნიერება, უცხო ენის
სწავლების მეთოდოლოგია.

ციური ახვლედიანი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი,
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რომანული ფილოლოგიის დეპარტამენტი,
ემერიტუს-პროფესორი
E-mail: tsiuriakhvlediani@yahoo.com

სპეციალობა: ფრანგული ფილოლოგია, ესპანური და იტალიური ენები

კვალიფიკაცია: ფრანგული, ესპანური და იტალიური ენების პედაგოგი

სამეცნიერო შრომები: 112 სამეცნიერო ნაშრომი, 6 მონოგრაფია, 8 სახელმძღვანელო

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ენათმეცნიერება (ზოგადი და რომანული
ენათმეცნიერება, ტიპოლოგიური და შედარებითი ენათმეცნიერება).

ქეთევან გაბუნია

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანი-
ტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რომანული ფილოლოგიის დეპარტამენტის
ხელმძღვანელი, ფილოლოგიის დოქტორი, სრული პროფესორი
E-mail: keti_gabunia@yahoo.com

სპეციალობა: ფრანგული ფილოლოგია

კვალიფიკაცია: ფრანგული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი

სამეცნიერო შრომები: 50 სამეცნიერო ნაშრომი, 3 სახელმძღვანელო და 1
მონოგრაფია

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ფრანგული ენა და ლიტერატურა,
სოციოლინგვისტიკა, ფსიქოლინგვისტიკა.

ირინა გოშხეთელიანი

ქუთაისის შოთა რუსთაველის სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ევროპეისტიკის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, სრული პროფესორი

E-mail: goshkheteliani@yahoo.com

სპეციალობა: ინგლისური ენა და ლიტერატურა

კვალიფიკაცია: ფილოლოგი, ინგლისური ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი

სამეცნიერო შრომები: 25 სამეცნიერო ნაშრომი

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ანგლისტიკა, პედაგოგიკა, მეთოდოლოგია, ისტორია.

მარინა ზორანიანი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატი, ასოცირებული პროფესორი

სპეციალობა: ინგლისური ენა და ლიტერატურა

კვალიფიკაცია: ფილოლოგი, ინგლისური და ფრანგული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი

სამეცნიერო შრომები: 37 სამეცნიერო ნაშრომი (მათ შორის 8 სახელმძღვანელო).

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ბიზნეს-ინგლისური, მეთოდოლოგია, პედაგოგიკა.

მარინე კვანტალიანი

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ენების ცენტრის მასწავლებელი.

E-mail: marina.kvantaliani@gmail.com

სპეციალობა: ფრანგული ფილოლოგია

კვალიფიკაცია: ფრანგული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი

სამეცნიერო შრომები: 1 სახელმძღვანელო, 2 ლექსიკონი (ფრანგულ-ქართული ფუნდამენტური ლექსიკონი 3 ტომად – თანაავტორი; ქართულ-ფრანგული თემატურ-დარგობრივი ლექსიკონი – თანაავტორი)

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ფრანგული ენა, დიდაქტიკა, სოციოლინგვისტიკა, ტექსტის ლინგვისტიკა.

ირინა კვესელავა

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, დოქტორანტი
E-mail: bixva@mail.ru

სპეციალობა: მთარგმნელ-რეფერენტი (ინგლისური ენა)

კვალიფიკაცია: მთარგმნელ-რეფერენტი, თარჯიმანი

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: თარგმანმცოდნეობა. ინგლისური ენის სწავლების მეთოდოლოგია.

ნონა რუაძე

თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რომანული ფილოლოგიის მიმართულების დოქტორანტი
E-mail: nonaruadze@rambler.ru

სპეციალობა: ფრანგული ენა და ლიტერატურა

კვალიფიკაცია: ფილოლოგი, ფრანგული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი

სამეცნიერო შრომები: 3 სამეცნიერო სტატია

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ფრანგული ენა, ფონეტიკა, ტექსტის ლინგვისტიკა.

ნატალია სურგულაძე

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ევროპეისტიკის დეპარტამენტის ასოცირებული პროფესორი
E-mail: n.sourgouladze@yahoo.fr

სპეციალობა: ფრანგული და გერმანული ენები

კვალიფიკაცია: ფილოლოგი, ფრანგული და გერმანული ენების მასწავლებელი

სამეცნიერო შრომები: 20 სამეცნიერო სტატია 1 მონოგრაფია, 2 სახელმძღვანელო

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ფრანგული ენა და ლიტერატურა, ფრანგული ცივილიზაცია, ჰუმანიტარული მეცნიერებები.

ნინო ქავთარაძე

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ფილოლოგიის დოქტორი, ასისტენტ-პროფესორი
E-mail: ninkavt@hotmail.com

სპეციალობა: რომანული ფილოლოგია

კვალიფიკაცია: ფრანგული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი, ხელოვნებათმცოდნე

სამეცნიერო შრომები: 10 სამეცნიერო ნაშრომი

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ფრანგული, ესპანური და რუსული ლიტერატურა, მხატვრული თარგმანი, სახვითი ხელოვნება.

ლოლიტა თაბუაშვილი

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რომანული ფილოლოგიის დეპარტამენტი
E-mail: ltabuashvili@yahoo.fr

სპეციალობა: რომანული ფილოლოგია

კვალიფიკაცია: ფრანგული ენის მასწავლებელი

სამეცნიერო შრომები: 4 სამეცნიერო სტატია და ფრანგულ-ქართული ლექსიკონი (სამ ტომად)

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ენათმეცნიერება, ლინგვისტიკა.

რუსუდან თაბუკაშვილი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის დოქტორი, სრული პროფესორი
E-mail: r.tabukashvili@gmail.com

სპეციალობა: გერმანული ფილოლოგია

კვალიფიკაცია: ფილოლოგი, გერმანული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი

სამეცნიერო შრომები: 40 სამეცნიერო ნაშრომი, 8 სახელმძღვანელო

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ტექსტის ლინგვისტიკა, სოციოლინგვისტიკა, დარგობრივი ენები და დარგობრივი კომუნიკაცია.

ნინო ფურცელაძე

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, დოქტორანტი
E-mail: ninipurtseladze@gmail.com

სპეციალობა: მთარგმნელ-რეფერენტი, ბიზნესკომუნიკაციების სპეციალისტი

კვალიფიკაცია: პუმანიტარულ მეცნიერებათა დოქტორანტი

სამეცნიერო ნაშრომები: 1 სამეცნიერო სტატია

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ინგლისური ენა, ინგლისური ენის სწავლების თანამედროვე მეთოდოლოგია, ბიზნეს კომუნიკაციები ინგლისურ ენაზე.

ქეთევან ჯაში

ილიას უნივერსიტეტი, მეცნიერებისა და ხელოვნების ფაკულტეტი, რომანისტიკის დეპარტამენტის სრული პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი
E-mail: kdjachy@yahoo.com

სპეციალობა: ფრანგული ენა და ლინგვისტიკა

კვალიფიკაცია: ფილოლოგი, ფრანგული ენის მასწავლებელი

სამეცნიერო შრომები: 57 სამეცნიერო ნაშრომი, 40 სტატია და 17 წიგნი

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: შედარებითი ენათმეცნიერება, რომანისტიკა, ტრადუქტოლოგია

2011 წლის 16 თებერვალს დაჯილდოვდა აკადემიური პალმის ორდენით (საფრანგეთი).

ია ჩიქვინიძე

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
E-mail: chikvinidze@gmail.com

სპეციალობა: რომანული ფილოლოგია

კვალიფიკაცია: ფილოლოგი, ფრანგული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი

სამეცნიერო შრომები: 18 სამეცნიერო სტატია, 1 სახელმძღვანელო, ტექნიკური ტექსტის თარგმანის საფუძვლები (ლექციების კურსი)

სამეცნიერო ინტერესების სფერო: ფრანგული ენა და ლიტერატურა, საზღვარგარეთის ლიტერატურა, მხატვრული და დარგობრივ-ტექნიკური თარგმანი.

ჟურნალის რედკოლეგია

- მაია ჩხეიძე** – საქართველოს უნივერსიტეტი, ენების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, სრული პროფესორი
- რუსუდან თაბუკაშვილი** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი. ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის დოქტორი, სრული პროფესორი
- ვიოლა ფურცელაძე** – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
- ია ჩიქვინიძე** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
- ჰანს რუდიგერ ფლუკი** – ბოხუმის უნივერსიტეტის პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი
- კულპაშ ბებიტოვა** – გუმილიოვის სახ. ევრაზიის ნაციონალური უნივერსიტეტის პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი (ქ. ასტანა)
- ტანია გრისჰამერი** – ფილოლოგიის მაგისტრი (DAAD)
- ქეთევან გაბუნია** – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ფილოლოგიის დოქტორი, რომანული ფილოლოგიის მიმართულების ხელმძღვანელი, სრული პროფესორი
- ია ბურდული** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის დოქტორი, ასისტენტ-პროფესორი
- მარია მიხაილოვა** – მოსკოვის ლომონოსოვის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სრული პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, რუსეთის საბუნებისმეტყველო აკადემიის აკადემიკოსი
- სილვია ბოტევა** – სოფიის წმინდა კლემენტ ოპრიდელის სახელობის უნივერსიტეტი, რომანული ფილოლოგიის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, პროფესორი
- ტატიანა მეგრელიშვილი** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
- ალბა გრაციანო** – იტალიის ქ. ტუშის უნივერსიტეტი, ენების ცენტრის დირექტორი, პროფესორი
- ალესანდრა სპადაფორა** – იტალიის ქ. ტუშის უნივერსიტეტი, ფილოლოგიის დოქტორი, ენების ცენტრი, ასოცირებული პროფესორი
- გიორგი ყუფარაძე** – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ფილოლოგიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი

Редколлегия журнала

Маия Чхеидзе – Грузинский университет, руководитель департамента языков, доктор филологических наук, фулл-профессор

Русудан Табукашвили – Грузинский технический университет, факультет бизнес-инженеринга, департамент либеральных наук, доктор филологии, фулл-профессор

Виола Пурцеладзе – Тбилисский Государственный Университет, доктор филологических наук, профессор

Ия Чиквинидзе – Грузинский технический университет, факультет бизнес-инженеринга, департамент либеральных наук, доктор филологии, ассоциированный профессор.

Ганс Руддигер Флук – Профессор Бохумского университета, доктор филологических наук, профессор

Кульпаш Бейбитова – Профессор национального университета Евразии им. Гумилева (г. Астана), доктор филологических наук

Таня Грисхаммер – Магистр филологии (DAAD)

Кетеван Габуния – Тбилисский государственный университет, факультет гуманитарных наук, доктор филологии, руководитель направления романской филологии, фулл-профессор

Ия Бурдули – Грузинский технический университет, факультет бизнес-инженеринга, департамент либеральных наук, доктор филологии, ассистент-профессор

Мария Михайлова – Московский государственный университет им. М. Ломоносова, доктор филологических наук, профессор, академик Российской академии естественных наук (РАЕН)

Сильвия Ботева – Софийский университет им. Святого Клементя Охридского, руководитель департамента романской филологии, профессор

Татьяна Мегрелишвили – Грузинский технический университет, факультет бизнес-инженеринга, департамент либеральных наук, доктор филологических наук, ассоциированный профессор

Альба Грациано – Университет Туши Италии, директор центра языков, профессор

Алессандра Спадафора – Университет Туши Италии, доктор филологии, ассоциированный профессор центра языков

Георгий Купарадзе – Тбилисский государственный университет, факультет гуманитарных наук, доктор филологии, ассоциированный профессор

Scripta manent

Editorial board

Maia Chkheidze – Head of the Languages Department of Georgian University, Doctor of Philological Science, Full Professor

Rusudan Tabukashvili – Georgian Technical University, Business-Engineering Faculty, Liberal Arts Department, Doctor of Philology, Full professor

Viola Purzeladze – Tbilisis' State University, Doctor of Philological Science, Professor

Ia Chikvinidze – Georgian Technical University, Business-Engineering Faculty, Liberal Arts Department, Doctor of Philology, Assosiated Professor

Hans Rudiger Fluck – Professor of the Bokhums' University, Doctor of Philological Science

Kulpash Beibitova – Gumilev's National Eurasian University (Astana), Doctor of Philological Science, Professor

Tanya Griskhamer – Master of Philology (DAAD)

Ketevan Gabunia – Tbilisis' State University, Humanitarian Science Faculty, Head of the Dirrection in Romanian Philology, Doctor of Philology, Full-Professor

Ia Burduli – Georgian Technical University, Business-Engineering Faculty, Liberal Arts Department, Doctor of Philology, Assistant Professor

Maria Mikhaylova – Moscow's State University, doctor of Philological Science, the academician of russian academy on the nature study (RANS)

Sylvia Boteva – Sofia's Uniersity of Holy Klement Okhridsky, the leader of the romanian philology department, professor

Tatiana Megrelishvili – Georgian Technical University, Business-Engineering Faculty, Liberal Arts Department, Doctor of Philological Science, Assosiated Professor

Alba Graziano – University of Tuscia, Italy, Language Center Director, Professor

Alessandra Spadafora – University of Tuscia, Italy, Language Center, Doctor of Philology

Georgi Kuparadze – Tbilisis' State University, Humanitarian Science Faculty, Doctor of Philology, Assosiated Professor